

Jaakonsuon jätevedenpuhdistamo
Kuva: Seppo Väliaho

KEURUUN KAUPUNKI

**Talousarvio 2020
Taloussuunnitelma 2020-2023**

Valtuuston hyväksymä 9.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1.	YLEISTÄ TALOUSARVIOSTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2020-2023	1
1.1.	<i>Kaupunginjohtajan katsaus</i>	1
1.2.	<i>Talousarvion ja -suunnitelman rakenne</i>	2
1.3.	<i>Peruskäsitteitä</i>	2
1.4.	<i>Talousarvion sitovuus</i>	3
2.	TALOUDEN TASAPAINO	4
2.1.	<i>Kuntalain velvoite</i>	4
2.2.	<i>Tilanne Keuruun kaupungissa</i>	4
3.	TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	5
3.1.	<i>Kuntatalouden lähtökohdat vuonna 2020</i>	5
3.2.	<i>Talousarvion ja taloussuunnitelman yhteenveto</i>	7
4.	KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN JA TULOSALUEITTAIN	8
4.1.	<i>Keskusvaalilautakunta</i>	8
4.2.	<i>Tarkastuslautakunta</i>	8
4.3.	<i>Kaupunginhallitus</i>	9
4.4.	<i>Perusturvalautakunta</i>	16
4.5.	<i>Sivistyslautakunta</i>	28
4.6.	<i>Opistolautakunta</i>	36
4.7.	<i>Vapaa-ajan lautakunta</i>	37
4.8.	<i>Tekninen lautakunta</i>	40
4.9.	<i>Rakennuslautakunta</i>	45
4.10.	<i>Keuruselän ympäristölautakunta ja ympäristönsuojelujaosto</i>	46
4.11.	<i>Käyttötaloussosan yhteenveto</i>	47
5.	INVESTOINNIT 2020 ILMAN LIIKELAITOKSIA	50
6.	RAHOITUS	51
7.	TULOSLASKELMA 2020 ILMAN LIIKELAITOKSIA	52
8.	RAHOITUSLASKELMA 2020 ILMAN LIIKELAITOKSIA	53
9.	LIKELAITOSTEN SITOVAT ERÄT	54
10.	LIKELAITOSTEN TALOUSARVIOT	55
10.1	<i>Keuruun Vesi liikelaitos</i>	55
10.2	<i>Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos</i>	58
11.	TULOSLASKELMA 2020, LIIKELAITOKSET MUKAANLUKIE	61
12.	LIKELAITOSTEN VAIKUTUS TULOSLASKELMAAN 2020	62
13.	RAHOITUSLASKELMA 2020, LIIKELAITOKSET MUKAANLUKIE	63
14.	LIKELAITOSTEN VAIKUTUS RAHOITUSLASKELMAAN 2020	64
15.	TALOUSSUUNNITELMA 2020-2023	65
15.1.	<i>Tuloslaskelma 2020-2023</i>	65
15.2.	<i>Investointisuunnitelma 2020-2023</i>	66
15.3.	<i>Rahoituslaskelma 2020-2023</i>	69
16.	LAINANOTTOVALTUUDET 2020	70
17.	KÄYTTÖTALOUSOSAN TULOSALUEET 2020	71
18.	KEURUUN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO 2020	72
19.	KEURUU-KONSERNI	73
19.1.	<i>Konsernin kuvaus</i>	73
19.2.	<i>Tytäryhteisöjen kuvaus ja taloudelliset tavoitteet</i>	74

---

1. YLEISTÄ TALOUSARVIOSTA 2020 JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2020-2023

1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kuntien talouden ennustettavuus vuoden 2019 osalta ei onnistunut odotusten mukaisesti. Tulevaisuuden ennustaminen on aina vaikeaa, ja siinä auttavat kokemus ja hyvät työkalut. Kuluvan vuoden osalta käytettävissä olevien työkalujen kalibrointi epäonnistui, joka näkyy käytännössä kaikkien kuntien tilinpäätöskäytännön poikkeamina talousarviosta. Kuluvan vuoden tilinpäätökset tulevat olemaan karua luettavaa, ja poikkeavat ennustetusta. Syynä tähän on Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella tehtyjen verotuloennusteiden jääminen merkittävästi toteumaa pienemmäksi. Toivottavaa on, että tulevan vuoden talousarvion tarkkuudessa kunnat onnistuvat paremmin.

Myös Keuruun talous tulee notkahtamaan suunnitellusta kuluvan vuoden osalta. Odotettavissa olevan alijäämän kattamiseen meillä on kuitenkin kertyneitä ylijäämiä yli 9 milj. euroa. Tavoitteena nyt laaditussa talousarviossa vuodelle 2020 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2020-2023 on, että tulevat tilikaudet ovat ylijäämäisiä, ja sitä kautta kertyneet ylijäämät kasvavat. Lähtökohtana on myös, että lainakanta pienenee taloussuunnitelmakaudella joka vuosi.

Tähän on tavoite päästä tarkalla taloudenpidolla, ja ilman mittavia sopeuttamistoimia. Toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia seurataan kuitenkin herkällä korvalla, ja niihin reagoidaan tarvittaessa. Voimme luottaa jatkossakin siihen, että kaupunki tuottaa lakisääteiset palvelut kuntalaisille, sekä sen lisäksi huolehtii kuntalaisten hyvinvoinnista ja alueen elinvoimasta.

Investoinnit on tavoitteena pitää linjassa vuosikatteeseen, ja velanoton sijaan tavoitteena on nostaa vuosittainen lainan takaisinmaksu talouskauden aikana noin miljoonan euron tasolle. Tulevan vuoden investoinnit keskittyvät Jaakonsuon puhdistamon rakentamisen viemiseen päätökseen siihen varatun budjetin sisällä. Toisena suurena investointikohteena on terveyskeskuksen keittiöremontti, johon varattu tulevalla vuodella 2,66 milj. euroa, joka on 44% koko investointibudjetista.

Keski-Suomen haasteena on korkea työttömyys. Maakunnan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on kaikkia ympärillämme olevia maakuntia korkeampi. Maakuntamme kuntien välillä osuus vaihtelee jonkin verran 10% keskiarvon molemmin puolin. Keuruun työttömyys perinteisesti ollut maakunnan keskiarvoa pienempi. HT-Laserin saama Valtakunnallinen Vuoden Yrittäjäpalkinto on osoitus Keuruun yritysten osaamisesta ja samalla myös kaupungin elinvoimasta. Kaupungin keskeinen tavoitteena on luoda yrityksillemme hyvä toimintaympäristö ja elää yhdessä yrityksen kanssa arkea. Työllisyyden hoidossa kunnan rooli on edistää osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuuden kohtaamista yritysten tarpeiden kanssa. Tätä edistämme tulevina vuosina Joustavat koulutusmallit yhdessä yrityselämän –hankkeen avulla yhteistyössä yritysten, koulutusorganisaatioiden ja TE-palveluiden kanssa.

Vaikka ennusteet koko Suomen, pääkaupunkiseutua ja muutamaa kasvukeskusta lukuun ottamatta, ovat haasteelliset, usko kaupunkimme tulevaisuusnäkyymiin ja kehittymiseen on luja. Se vaatii meiltä kaikilta yhteistä tahtotilaa ja työtä. Keuruu asemoituu Suomen kuntien joukossa Seutukaupunkien sarjaan, ja profiloituu sitä kautta itsenäiseksi ja vahvaksi toimijaksi, joka pystyy jatkossakin tuottamaan omat palvelunsa, mutta on samalla myös valmis avoimeen yhteistyöhön muiden kuntien kanssa.

Keuruulla 8.11.2019

Hannu Mars
Kaupunginjohtaja

1.2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE

Talousarvion ja –suunnitelman rakenne säilyy pääosin ennallaan. Taloussuunnitelman 2020-2023 ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi (2020). Seuraavien vuosien kehitystä on tarkasteltu tuloslaskelman, investointiohjelman ja rahoituslaskelman tasolla. Suunnitelmavuosia ei ole tarkasteltu tulosaluekohtaisesti.

Strategian huomioiminen talousarviossa

Kuntalain mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Valtuusto hyväksyi 9.4.2018 Keuruun kaupunkistrategian 2018-2022. Strategiset päämäärät ovat seuraavat

- Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa
- Työllä lisää hyvinvointia
- Terve kuntatalous
- Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne
- Johtamisella hyvinvointia

Kullakin tulosalueella on kuvattu strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet eli toimenpiteet. Kunkin toimenpiteen kohdalla on kerrottu, mitä strategista tavoitetta kyseinen tavoite tukee. Lisäksi on kuvattu tavoitetaso ja tapa, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan vuodelta 2020 laadittavassa toimintakertomuksessa.

1.3. PERUSKÄSITTEITÄ

Toimielimellä tarkoitetaan talousarviossa lautakuntaa tai kaupunginhallitusta, joka vastaa talousarvion toteutumisesta kaupunginvaltuustolle. Jokaisen toimielimen toiminta jakaantuu talousarviossa yhteen tai useampaan tulosalueeseen.

Tulosalue on se kokonaisuus, jolle kaupunginvaltuusto käyttötalousosassa vahvistaa määrärahan, tuloarvion sekä tavoitteet.

Määräraha on tulosalueelle tai investointikohteelle talousarviossa merkitty menojen yhteissumma.

Tuloarvio on tulosalueelle tai investointikohteelle talousarviossa merkitty tulojen yhteissumma.

Toimintakate on tulosalueen tulojen ja menojen erotus.

Ulkoisen meno ja tulo on kaupungille (ml. liikelaitokset) syntyvä meno tai tulo, joka aiheutuu kaupungin ja ulkopuolisten yksiköiden (yritykset, valtio, asiakkaat) välisestä liiketapahtumasta.

Sisäinen meno ja tulo on kaupungin jollekin yksikölle (ml. liikelaitokset) syntyvä meno tai tulo, joka aiheutuu kaupungin kahden yksikön (esim. koulu ja tilapalvelu) välisestä liiketapahtumasta.

Laskennallinen meno tai tulo on meno tai tulo, joka ei aiheuta määrärahan käyttöä. Laskennalliset erät käsitellään talousarvion ulkopuolisina erinä.

Menon ja tulon syntymisajankohta: Kirjanpitolain mukaan meno syntyy, kun tuotannontekijä (tavara tai palvelu) vastaanotetaan. Tulo syntyy, kun myytävä suorite luovutetaan. Maksuajankohta ei vaikuta menon tai tulon syntymisajankohtaan. Menon ja tulon syntyhetkellä on merkitystä lähinnä tilinpäätöstä tehtäessä. Käytännössä meno kirjataan menoksi, kun lasku kirjataan ostoreskontraan. Tulo kirjataan tuloksi, kun lasku laaditaan ja siirretään myyntireskontraan.

Tuloslaskelma on kirjanpitolain mukainen laskelma, joka kertoo tilikauden tuloksen määräytymisen.

Rahoituslaskelma on kuntalaissa määrätty talousarvioon kuuluva laskelma, jonka avulla kuvataan rahoitusasemaan vaikuttavat erät.

Toimintatuotot ja –kulut koostuvat käyttötalousosan tuloista ja menoista

Toimintakate on toimintatuottojen ja –menojen erotus eli ns. käyttötalous netto. Luku kertoo sen, kuinka paljon kaupungin varsinaista toimintaa tulee kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla tuloilla.

Vuosikate saadaan, kun toimintakatteeseen lisätään verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot sekä vähennetään arvonlisäveron palautuksen takaisinperintä ja rahoitusmenot.

Tilikauden tulos on vuosikate vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla ja arvonalennuksilla sekä lisättyä/vähennettynä satunnaisilla tuotoilla ja kuluilla.

Poisto on investointimenon jaksottaminen tuloslaskelman kuluksi usean vuoden aikana. Poistoaika määräytyy vahvistetun poistosuunnitelman mukaan.

Kuvaus sisäisten vuokrien järjestelmästä

Sisäisten vuokrien perusidea on se, että niiden avulla kaupungin kiinteistöjen ylläpidosta ja omistamisesta aiheutuvat kustannukset jyvitetään tiloja käyttäville hallintokunnille näiden kustannuksiksi.

Sisäiset toimitilavuokrat on otettu Keuruun kaupungissa käyttöön 2000-luvun alkupuolella. Sisäisten vuokrien perusidea on seuraava:

- tilapalvelu vastaa toimitilojen ylläpidosta
- ylläpitokustannusten ja poistojen perusteella lasketaan tilojen käyttäjien maksettavaksi tuleva sisäinen vuokra vuosittain
- sisäiset vuokrat budjetoidaan käyttäjätulosalueiden sisäisiksi menoiksi ja tilapalvelun sisäisiksi tuloiksi
- tilivuoden aikana sisäiset vuokrat kirjataan talousarvion mukaisesti

Sisäisiä vuokria käytetään lähinnä seuraavista syistä:

- tilojen käyttö- ja pääomakustannukset saadaan kohdistettua tilojen käyttäjien kustannuksiksi
- tilojen ulkoiset kustannukset ovat yhden tulosalueen (tilapalvelu) vastuulla
- tilastointia varten tarvittavat tiedot eli hallintokuntien kustannukset (ml. tilakustannukset) saadaan suoraan kirjanpidosta

Sisäisten vuokrien kirjaus on automatisoitu siten, että niiden laskutusajon yhteydessä tulot kirjautuvat tilapalvelun sisäisiksi tuloiksi ja menot tiloja käyttävien tulosalueiden ja kustannuspaikkojen sisäisiksi menoiksi.

1.4. TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarvio sitoo toimielimiä (kaupunginhallitus ja lautakunnat) seuraavasti:

- Kukin toimielin vastaa siitä, että ko. toimielimen minkään tulosalueen toimintakate eli nettomeno (tulot – menot) ei toteudu talousarviota huonompana.
- Kukin toimielin voi tehdä talousarvion käyttösuunnitelmaansa muutoksia tulosyksiköiden tai kustannuspaikkojen välillä tulosalueen toimintakatteen puitteissa.
- Investointien sitovuustaso ilmenee kohdassa 5. Investoinnit 2020 ilman liikelaitoksia
- Liikelaitosten sitovuus määräytyy kaupungin talousarviossa (Kohta 9. Liikelaitosten sitovat erät) valtuuston päättämien sitovien erien mukaan

---

2. TALouden TASAPAINO

2.1. KUNTALAIN VELVOITE

Toukokuun alusta 2015 voimaan tullut kuntalaki edellyttää kunnilta talouden tasapainottamista ja kertyneiden alijäämien kattamista. Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

2.2. TILANNE KEURUUN KAUPUNGISSA

Kertynyt yli-/alijäämä

Kertyneellä yli-/alijäämällä tarkoitetaan tilikauden yli-/alijäämän ja edellisten tilikausien yli-/alijäämien summaa kunkin vuoden lopussa. Kyseiset erät sisältyvät taseen omaan pääomaan.

1.000 €	Tilikauden ylijäämä	Kertynyt ylijäämä
Tilikausi 2018 (tilinpäätös)	124	9 078
Tilikausi 2019 (talousarvio)	-96	8 982
Tilikausi 2020 (talousarvio)	340	9 322
Tilikausi 2021 (taloussuunnitelma)	780	10 102
Tilikausi 2022 (taloussuunnitelma)	380	10 482
Tilikausi 2023 (taloussuunnitelma)	180	10 662
Arvioitu talousarviopoikkeama 2019	-2 300	
Kertynyt ylijäämä 31.12.2023		8 362

3. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

3.1. KUNTATALOUDEN LÄHTÖKOHDAT VUONNA 2020

Vuoden 2020 valmistelua ovat leimanneet mm. kilpailukyky sopimuksen päättymisen, valtionosuuksien kasvu sekä verotulojen ennustamisen vaikeutuminen.

Kilpailukyky sopimuksen (2017-2019) myötä julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 % ja työaika pidennettiin. Kolmantena elementtinä oli eräiden henkilösivukulujen siirto työnantajilta työntekijöiden maksettavaksi. Sivukulujen siirto koski muitakin kuin julkisen sektorin henkilöstöä. Työntekijöiden verotusta kevennettiin kasvaneiden eläke- ja sosiaaliturvamaksujen vuoksi.

Kilpailukyky sopimus vähensi kuntien ja muiden julkisen sektorin työnantajien henkilöstökuluja. Nämä säästöt eivät kohentaneet kuntien taloutta, koska säästöä vastaavalla määrällä alennettiin kuntien valtionosuuksia ennestään tehtyjen leikkausten lisäksi.

Maan nykyinen hallitus päätti lopettaa valtionosuuksien leikkaukset, minkä seurauksena kuntien valtionosuudet kasvavat merkittävästi. Tästä kasvusta kuitenkin noin 235 miljoonaa päätettiin hallituksen budjettiriihessä siirtää maksettavaksi jo vuonna 2019.

Verotulojen arviointi on vaikeutunut merkittävästi aiemmista vuosista. Pitkään käytössä ollut Kuntaliiton kuntakohtainen ennustekehikko on aiemmin osoittautunut melko tarkaksi menetelmäksi verotulojen arvioinnissa. Vuonna 2019 verotulojen kertymät ovat valtakunnallisella tasolla jääneet merkittävästi arvioitua pienemmiksi. Keskeisenä syynä tähän on pidetty verokortti uudistusta, jossa ennakonpidätyksen lisäprosentin ansioraja on muuttunut kuukausikohtaisesta vuosikohtaiseksi. Tilanne todennäköisesti korjaantuu viimeistään verovuoden 2019 verotuksen valmistumisen jälkeen vuonna 2020. Siirtyminen ns. joustavaan verotuksen valmistumiseen on muuttanut merkittävästi verojen tilitysrytmiä, mikä myös on vaikeuttanut ennustamista.

Suhdannekehitys

Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaiseman talouskatsauksen mukaan talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys bruttokansantuotteen kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna.

Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022-2024 talouskasvu hidastuu yhteen prosenttiin johtuen talouden rakenteellisista tekijöistä. Hidastuvan talouskasvun seurauksena työllisyyden koheneminen jää vähäiseksi.

Vuonna 2019 Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,5 %. Suomen vientikysynnän kasvu hidastuu voimakkaasti v. 2019. Suomen tärkeimmistä vientimarkkinoista Saksan talouden näkymät ovat heikot. Vientiteollisuuden näkymät eivät ole merkittävästi heikentyneet, mutta tavaraviennin kasvu jää vaatimattomaksi muilla toimialoilla paitsi meriteollisuudessa.

Vuosina 2020 ja 2021 maailmankaupan ja Suomen vientikysynnän ennustetaan piristyvän. Suomen vientikysyntä kasvaa 2,3 % v. 2020 ja 2,5 % v. 2021. Vientikysynnän valoisimmat näkymät johtuvat erityisesti tärkeimpien eurooppalaisten vientimarkkinoiden paremmasta talouskehityksestä. Vientiin vaikuttavia epävarmuustekijöitä löytyy mm. kansainvälisen kauppajärjestelmän toimivuudesta.

Vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoidaan nousevan 72,5 prosenttiin. Vuoden 2019 työttömyysasteeksi ennustetaan 6,5 %.

Ennuste vuoden 2019 inflaatioksi on 1,1 %. Ansiotason kehityksen myötä palveluiden hintojen odotetaan kasvavan viime vuotta nopeammin. Tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää negatiiviseksi, jonka seurauksena pohjainflaatio jää noin prosenttiin.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu 1,0 prosenttiin. Viennin kasvu jatkuu maltillisella uralla seuraten vientikysynnän kehitystä. Keskeisten talouksien väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja vaikuttavat välillisesti Suomen vientiin.

Vuonna 2021 BKT kasvaa 0,9 %. Tuotannollisten investointien näkymät ovat pidemmällä ajalla varsin valoisat. Suomen taloudessa on valmisteilla monia suuria miljardiluokan hankkeita.

Korkojen odotetaan pysyvän edelleen hyvin matalalla tasolla. Nordean syyskuisen talousennusteen mukaan euroalueen keskuspankkikorot alenevat nykyisestä tasostaan (-0,4 %) -0,6 prosenttiin vuoden 2021 loppuun mennessä. Kolmen kuukauden euribor-koron ennustetaan kehittyvän samansuuntaisesti. Euribor-korkojen arvioidaan pysyvän negatiivisina seuraavat 5-6 vuotta.

Suomen ja tärkeimpien vientimarkkinoiden talouslukuja:

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bkt, määrän muutos %	Suomi	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Inflaatio, %	Suomi	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Vienti, määrän muutos-%	Suomi	8,8	2,2	2,4	2,4	2,1		
Tuonti, määrän muutos-%	Suomi	4,1	5,0	1,8	2,3	2,0		
Työttömyysaste, %	Suomi	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	Suomi	69,6	71,7	72,5	73,0	73,4	73,4	73,1
Julkinen velka % BKT:sta	Suomi	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka % BKT:sta	Suomi	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9
Yksityinen kulutus, muutos-%	Suomi	1,0	1,8	1,7	1,4	1,5		
Julkinen kulutus, muutos-%	Suomi	0,2	1,5	1,4	1,7	0,1		
Bkt, määrän muutos %	Euroalue	2,6	1,9	1,0	1,3	1,6		
Bkt, määrän muutos %	Saksa	2,5	1,5	0,5	1,4	1,6		
Bkt, määrän muutos %	Ruotsi	2,4	2,5	1,2	1,7	1,8		
Bkt, määrän muutos %	USA	2,4	2,9	2,2	2,0	1,9		
Bkt, määrän muutos %	Venäjä	1,6	2,3	1,3	1,2	1,2		

Lähde: Valtiovarainministeriön talouskatsaus, syksy 2019

3.2. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YHTEENVETO

Taloussuunnitelma 2020-2023 koostuu taloussuunnitelmasta, investointiohjelmasta ja rahoituslaskelmasta. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi 2020.

Talousarvion vuosikate on 5.590.560 ja tilikauden tulos +340.360 €.

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennustekehikkoa hyödyntäen. Vuoden 2020 verotulot on arvioitu valtuuston 4.11.2019 päättämien veroprosenttien mukaan, jotka ovat seuraavat:

- tuloveroprosentti 21,50 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,00 %

Vuoden 2021 verotuloarvio perustuu siihen, että tulovero- ja kiinteistöveroprosentit pysyvät vuoden 2018 tasolla. Tämä perustuu kaupunginhallituksen 30.10.2017 tekemään linjaukseen, jonka mukaan kuluvalla valtuustokaudella veroprosentteja ei koroteta vuoden 2018 tasosta, mikäli kuntien toimintaympäristössä ei tapahdu erittäin poikkeuksellisia muutoksia. Myös vuosien 2022-2023 verotulot on arvioitu samoilla veroprosenteilla.

Kaupunginhallitus linjasi seminaarissaan 3.6.2019 vuoden 2020 talousarvion keskeisiksi tavoitteiksi seuraavat:

- lainamäärä vähenee 0,3 – 1,0 milj. €
- tilikauden tulos positiivinen
- nettoinvestoinnit n. 6 milj. €
- toimintakate -59,068 milj. €
- veroprosentit pysyvät vuoden 2019 tasolla

Talousarvio täyttää tilikauden tulosta koskevan tavoitteen. Talousarvio on noin 340.000 € ylijäämäinen. Myös toimintakatetavoite toteutui. Jotta lainamäärää pystytään alentamaan, nettoinvestoinnit on rajattu 5,9 milj. euroon. Tähän lukuun ei sisälly Keuruun vuokra-asunnot liikelaitoksen investointeihin sisältyvä 1.472.000 €:n määräraha, jolla asuntokanta siirretään peruskaupungin taseesta liikelaitoksen taseeseen. Toimenpide ei aiheuta rahoitusvaikutuksia, koska osto rahoitetaan liikelaitoksen peruspääoman korotuksella. Toimintakate eli käyttötalouden nettomenot kasvavat 428.000 € eli 0,7 % vuoden 2019 talousarviosta. Tästä suurin osa johtuu siitä, että kilpailukykysovimuksen päättymisen vuoksi lomarahat maksetaan vuonna 2020 täysimääräisenä. Lainamäärä alenee 200.000 €, joten tältä osin jäätii raamista. Keskeinen syy tähän on se, että vuoden 2020 verotuloarvio on selvästi alempi, kuin kesäkuinen arvio.

Taloussuunnitelman keskeinen seikka lukujen osalta on lainamäärän aleneminen. Suunnitelmakaudelle arvioitu lainamäärän vähennys on 2.800.000 €. Suunta on oikea, mutta lainamäärä jää silti korkeaksi. Mikäli vuosikate toteutuu budjetoitua paremmin, lainamäärä vastaavasti vähenee arvioitua enemmän. Korkotason oletetaan pysyvän matalana koko suunnitelmakauden ajan.

Suunnitelmakauden keskeiset luvut, 1.000 €

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023	Yht. 2020-2023
Tilikauden ylijäämä	124	-96	340	780	380	180	1 680
Kertynyt ylijäämä	9 078	8 982	9 164	9 944	10 624	11 204	
Vuosikate	5 027	5 024	5 591	5 980	5 580	5 380	22 531
Investoinnit netto	3 792	6 000	5 930	5 520	4 597	4 313	20 360
Lainakannan muutokset	-1 264	-550	-200	-500	-1 000	-1 100	-2 800

Vuoden 2019 tulos ja vuosikate jäivät selvästi budjetoitua heikommaksi. Tämän vuoksi lainakanta ei vuonna 2019 alene, vaan kasvaa. Tätä ei ole huomioitu yllä esitetyissä luvuissa.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN JA TULOSALUEITTAIN

100002 KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TAE 2020 (ltk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020	
					€	%
Tulot	28 101 301	27 499 270	27 581 930	27 473 260	-26 010	-0,1
Menot	-86 285 679	-87 318 220	-87 940 710	-87 822 750	-504 530	0,6
Toimintakate	-58 184 378	-59 818 950	-60 358 780	-60 349 490	-530 540	0,9

4.1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

4.1.1. VAALIT (111000)

111000 Vaalit	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TAE 2020 (ltk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020	
					€	%
Tulot	18 173	35 000	0	0	-35 000	-100,0
Menot	-13 786	-33 550	-1 040	-1 040	32 510	-96,9
Toimintakate	4 387	1 450	-1 040	-1 040	-2 490	-171,7

Toiminnan kuvaus

Tulosalue vastaa kuntavaalien ja valtakunnallisten vaalien järjestämisestä Keuruulla. Vuonna 2020 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Maakuntavaalien ajankohtaa ei ole vahvistettu. Kuntavaalien 2021 valmistelu alkaa syksyllä 2020.

4.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

4.2.1. TILINTARKASTUS (115100)

115100 Tilintarkastus	TP 2018 €	TA 2019 €	TAE 2020 (ltk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020	
					€	%
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	-27 252	-28 100	-28 140	-28 130	-30	0,1
Toimintakate	-27 252	-28 100	-28 140	-28 130	-30	0,1

Toiminnan kuvaus

Tulosalue toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Lautakunnan toimintojen lisäksi se sisältää tilintarkastuksen ja sisäisen tarkastuksen toiminnot. Kunnissa tulee olla valtuuston valitsema tarkastuslautakunta, jonka tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen ja sitä koskevien asioiden valmistelu valtuustolle. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Varsinainen tilintarkastus on ammattitilintarkastajan tehtävänä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Terve kuntatalous	Lakisääteinen tilintarkastus	Tilintarkastus suoritettu lakien ja tilintarkastusta koskevien ohjeiden mukaisesti	Toteutunut/ei toteutunut
Johtamisella hyvinvointia	Arviointikertomus	Arviointikertomus vuodelta 2019 valmistunut siten, että se voidaan käsitellä valtuustossa viimeistään ke- säkuussa 2020	Toteutunut/ei toteutunut
Johtamisella hyvinvointia	Muut kuntalain 121 §:n mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät	Hoidettu kuntalain 121 §:n mukaisesti	Toteutunut/ei toteutunut

4.3. KAUPUNGINHALLITUS

120002 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	10 453 013	9 406 800	9 145 720	9 037 050	-369 750	-3,9
Menot	-12 841 011	-12 856 240	-12 433 400	-12 362 550	493 690	-3,8
Toimintakate	-2 387 998	-3 449 440	-3 287 680	-3 325 500	123 940	-3,6

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei hallinto- tai organisaatiosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

4.3.1. VALTUUSTO JA KAUPUNGINHALLITUS (121000)

121000 Valtuusto ja hallitus	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	77	150	150	150	0	0,0
Menot	-244 513	-624 550	-336 010	-345 580	278 970	-44,7
Toimintakate	-244 436	-624 400	-335 860	-345 430	278 970	-44,7

Toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupunginhallituksen ja valtuuston toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Kaupunginvaltuuston kokouksia arvioidaan olevan 7 kpl ja kaupunginhallituksen kokouksia 22 kpl. Tarvittaessa järjestetään valtuustoseminaareja ja hallituksen iltakouluja. Hallintopalvelujen toimiala toimii kaupunginhallituksen ja valtuuston tukena ja vastaa muun muassa kokousjärjestelyistä sekä päätöksistä tiedottamisesta.

Tulosalueeseen sisältyy myös vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminta.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välisen yhteistyön kehittäminen	Selkeä työ- ja vastuunjako sekä avoin tiedotus	Palaute iltakouluista/ valtuustoseminaareista
Johtamisella hyvinvointia	Sähköisen arkiston kehittäminen/TOS-projekti	Tiedonohjaussuunnitelma laadittu 2020	Toteutunut/ei toteutunut

4.3.2. KEHITTÄMINEN (122000)

122000 Kehittäminen	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (ltk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	248 157	150 060	250 060	250 000	99 940	66,6
Menot	-743 770	-797 030	-799 990	-828 200	-31 170	3,9
Toimintakate	-495 613	-646 970	-549 930	-578 200	68 770	-10,6

Toiminnan kuvaus

Tulosalueen toiminnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista:

- Keuruun kaupunkikonsernin johtaminen ja kehittäminen.
- Yritystoiminnan edistäminen ja muu kehittämistoiminta: KeuLink Oy, Keski-Suomen Liiton jäsenmaksu ja kehittämisrahaston osuus.
- Keuruun markkinointi ja pr-toiminta, kansainvälinen toiminta
- Metsätalouden harjoittaminen. Metsät ovat tulevia tonttimaita, virkistysalueita sekä talousmetsiä
- Hankkeiden kuntarahoitusosuudet Vesuri-ryhmän kautta
- Joustavat koulutusyhteistyömallit-hanke
- Varaus (40.000 €) erikseen päätettäviin kohteisiin

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen pää-määrä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Kustannustehokas ja olemassa oleviin vahvuuksiin perustuva kuntamarkkinointi Tiivis yhteistyö valtakunnallista julkisuutta saavien tapahtumien kanssa	Keuruun positiivisen mielikuvan vahvistaminen Olemassa olevien ja uusien tapahtumien järjestäminen Keuruulla	- Asukasluvun kehitys - Valtakunnallista julkisuutta saavien tapahtumien lukumäärä sekä niissä käyneiden vieraiden määrä
Työllä lisää elinvoimaa	Keulinkin ostopalvelusopimus voimassa 2020-2021	Uusien yritysten syntyminen Yritysten investointien kasvu Yritysten kansainvälisen liiketoiminnan vahvistuminen	- Kehitysyhtiön toiminnan kautta syntyneet uudet yritykset - Kehitysyhtiön toiminnan kautta saadut yritysten investointituet - Kehitysyhtiön toiminnan kautta syntyneet yritysten kv-projektit
Työllä lisää elinvoimaa	Kehittämissyhtiö KeuLink Oy:n tiivis yhteistyö Vesurin kanssa	Leader Vesuri-ryhmän rahoituksen hyödyntäminen elinkeinojen kehittymistä tukevilla ja kolmannen sektorin hankkeissa	- Leader Vesuri-ryhmän rahoitusta saaneiden elinkeinojen kehittymistä tukevien ja kolmannen sektorin hankkeiden lukumäärä ja rahoituksen määrä
Työllä lisää elinvoimaa	Joustavat koulutusmallit yhteistyössä yritysten kanssa -hankkeen käynnistäminen	Toisen asteen koulutusuu- distuksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen	- Hankkeeseen sitoutuneiden yritysten lukumäärä ja niiden tt-lukumäärä - Hankkeeseen sitoutuneet verkostokumppanit
Työllä lisää elinvoimaa	Yhteistyö Seutukaupunkiverkoston kanssa	Yhteistyö Seutukaupunkiverkoston kanssa	- Osallistuminen verkoston tapaamisiin - Osallistuminen verkoston aktiviteetteihin
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Vuokra-asunnot liikelaitoksen ja KeuLink Kiinteistöt Oy:n välisen toiminnallisen synergian vahvistaminen vuokrattaessa kiinteistöjä ja huoneistoja konsernin ulkopuolelle. Kaupungin omistaman metsäomaisuuden rakenteellinen ja määrällinen tiivistäminen	Konsernin kiinteistönhallinnan toiminnallinen kehittäminen Pienten metsätilojen lukumäärän vähentäminen	- Ei päällekkäisiä toimintoja - Organisaatioiden välisten yhteistoimintojen määrä ja saavutetut synergiat - mts-kuvioiden ja metsätilojen lukumäärä

4.3.3. TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT (123000)

123000 Talous- ja tietohallintopalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	319 456	454 620	464 620	464 620	10 000	2,2
Menot	-1 823 315	-1 878 300	-1 897 470	-1 915 890	-37 590	2,0
Toimintakate	-1 503 859	-1 423 680	-1 432 850	-1 451 270	-27 590	1,9

Toiminnan kuvaus

Tulosalueen tehtävänä on edistää kaupungin tasapainoista kehitystä suunnittelu-, laskenta- ja raportointijärjestelmiä kehittämällä sekä tarjoamalla talous- ja tietohallinnon asiantuntija- ja tukipalveluja.

Tulosalueen vastuulle kuuluu edunvalvontapalvelujen järjestäminen valtion kanssa tehdyn sopimuksen perusteella Keuruun, Multian, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain asukkaille.

Taloukskeskuksen toiminta on vakiintunut eli vuonna 2019 on talous- ja tietohallintopalvelut ottanut aiempaa suuremman vastuun muiden hallintokuntien ja Keuruun vuokra-asunnot liikelaitoksen taloushallinnosta.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Terve kuntatalous	Oikean ja ajantasaisen tiedon tuottaminen	Talouksarvion toteutumisvertailut kuukausittain ja laajemmat raportit kolmannesvuosittain	Kaupunginhallitukselle annettujen toteutumisvertailujen ja kolmannesvuosiraporttien määrä
Terve kuntatalous	Tilinpäätös vuodelta 2019	Käsiteltyä kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2020	Toteutunut/ei toteutunut
Terve kuntatalous	Talouksarvio 2021	Hyväksytty valtuustossa joulukuussa 2020	Toteutunut/ei toteutunut

4.3.4. HENKILÖSTÖPALVELUT (124000)

124000 Henkilöstöpalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	410 364	352 010	352 010	352 010	0	0,0
Menot	-829 706	-901 710	-901 380	-900 630	1 080	-0,1
Toimintakate	-419 342	-549 700	-549 370	-548 620	1 080	-0,2

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalvelut vastaavat palkanlaskennasta, henkilöstöasioiden koulutuksesta ja tuesta esimiehille, työsuojelun ja työterveyshoidon koordinoinnista ja henkilöstöyhteistoiminnasta.

Kaupungin henkilöstön rakennetta ja määrää tarkastellaan henkilöstökertomuksessa.

Työnantajan ja henkilöstön välinen virallinen yhteistoiminta tapahtuu yhteistyötoimikunnassa, johon kuuluvat työnantajan ja työntekijäjärjestöjen edustajat. Työsuojeluyhteistoiminnan asiat, jotka koskevat koko henkilöstöä, hoidetaan yhteistyötoimikunnassa, mutta ”jokapäiväiset” työsuojeluun liittyvät asiat puolestaan työsuojelutoimikunnassa, jossa asiantuntijajäsenenä tarvittaessa on työterveyshoitaja. Jokainen toimiala ja työyksikkö vastaavat arkipäivän työhön liittyvästä yhteistoiminnasta ja työsuojelusta Keuruun kaupungin yhteistoimintaohjeistuksen mukaisesti.

Henkilökunnan työterveyshuolto on ostettu siten, että lakisääteisen ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palveluiden lisäksi työntekijöillä on mahdollisuus työterveyspainotteisiin sairaanhoitopalveluihin.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi Keuruun kaupungilla on käytössä Työkyvyn tukemisen malli. Talouksarvioon varattu virkistysraha mahdollistaa kaupungin henkilöstön liikuntaharrastusten tukemisen. Lisäksi tuetaan pienimuotoisesti erilaisiin paikkakunnan kulttuuri- yms. tapahtumiin osallistumisia.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vahvistaminen. Apuna parannetut mallit: Työkyvyn tukemisen (=aktiivisen tuen ja korvaavan työn mallit sekä työhyvinvointikorttikoulutukset)	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen.	Toteutunut/ei toteutunut
Johtamisella hyvinvointia	Esimiehen HR-koulutuspassin suunnittelu ja käyttöönotto. Säännölliset esimiesinfot ja yhteiset HR-koulutukset.	Uudet esimiehet koulutettu 2020. Esimiesten tukeminen arjen työssä.	Toteutunut/ei toteutunut

4.3.5. MUU KESKUSHALLINTO JA VARAUKSET (126000)

126000 Muu keskushallinto ja varaukset	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TAE 2020 (Itk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020	
					€	%
Tulot	657 365	128 170	128 170	128 170	0	0,0
Menot	-417 328	-231 690	-376 910	-361 670	-129 980	56,1
Toimintakate	240 037	-103 520	-248 740	-233 500	-129 980	125,6

Toiminnan kuvaus

Tulosalue koostuu seuraavista toiminnoista:

- asiointipisteen ja valtionhallinnon etäpalvelut kuntalaisille
- kaupungin puhelinvaihe, kirjaamo- ja postituspalvelut ja muu sisäinen asiakaspalvelu
- Kunta-alan yhteistoiminta ja muu yhteistoiminta
- palkankorotusvaraus
- myyntivoitot ja -tappiot
- muut keskushallinnon menot

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Asiointipisteen kehittäminen	Kuntalaisten tarpeisiin vastaava asiakaspalvelu	Asiakaskysely
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Asiointipisteen kehittäminen	Kaupungintalon sisäiseen palvelutarpeeseen vastaaminen	Seurantakysely

4.3.6. MAASEUTUTOIMEN HALLINTO JA KEHITTÄMINEN (131000)

131000 Maaseututoimen hallinto ja kehittäminen	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TAE 2020 (Itk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020	
					€	%
Tulot	434 064	425 380	439 090	439 090	13 710	
Menot	-501 673	-512 080	-524 490	-523 710	-11 630	2,3
Toimintakate	-67 609	-86 700	-85 400	-84 620	2 080	-2,4

Toiminnan kuvaus

Maaseutuhallinto

Keuruun kaupunki toimii Jämsän, Keuruun, Kuhmoisten, Multian, Mänttä-Vilppulan, Petäjäveden, Ruoveden ja Virtain kaupunkien/kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana. Yhteistoiminta-alueen kustannukset jaetaan kuntien kesken yhteistoimintasopimuksessa mainituilla perusteilla. Maaseutuhallinnon palvelut tuotetaan lähipalveluna koko yhteistoiminta-alueella. Kokoaikaiset toimistot ovat Jämsässä, Keuruulla, Petäjävedellä, Ruovedellä ja Virroilla. Määrättyinä aikoina avoinna olevat toimipisteet ovat Kuh-

moisissa, Multiassa ja Mänttä-Vilppulassa. Yhteistoimintasopimuksen toteutumista ja yhteistoiminta-alueen talouden ja toiminnan seurantaan varten on perustettu yhteistoimintaryhmä.

Maaseututoimen tukihallintoyksikkö hoitaa yhteistoiminta-alueilla kuntien järjestettäväksi määrättyt lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät, joista keskeisimpiä ovat:

1. maatalouden tukijärjestelmiin liittyvät tehtävät
2. maatalouden luopumistuki- ja eläkejärjestelmiin liittyvät tehtävät
3. riistavahinkolakiin liittyvät tehtävät
4. hukkakauralakiin liittyvät tehtävät
5. peruslohkorekisteriin liittyvät tehtävät
6. tukioikeusrekisteriin liittyvät tehtävät
7. eläintenpitäjärekisteriin liittyvät tehtävät
8. valmiussuunnitelmiin liittyvät tehtävät
9. muut mahdolliset maaseutuhallinnon tehtävät

Keuruun kaupunki vastaa maksajavirastotehtävistä yhteistoiminta-alueella EU:n sääntöjen mukaisesti.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiivisten tilojen määrä, kpl	1 092	1084	1 050	1 035	1 020	1 000
Tukipäätösten määrä, kpl	6 823	6 449	9 330	5 251	5 200	5 000
Maksettu maataloustuki, milj. €	25,31	27,85	26,56	26,42	26,00	25,00

Maaseudun kehittäminen

Tehtävänä on maaseudun ja maaseutuelinkeinojen kehittäminen luomalla edellytyksiä olemassa olevien yritysten toiminnan jatkumiselle, uusien yritysten ja työpaikkojen syntymiselle sekä palveluille. Kehittämistä toteutetaan maaseutuohjelman mukaisesti yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa. Kehittämisohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen varaudutaan 20.000 euron summalla. Yhteistoiminta-alueen kunnat ovat mukana Vesuri ry:n ja PoKo ry:n hallinnoimissa Leader toimintaryhmissä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Tukihakemusten käsittely ja dokumentointi	Maaseutuviraston ohjeistuksen mukaisen itsearviointin arvosana 3-4.	Arvosana-asteikko: 1-4 (1= ei toimi, 4= toimii hyvin)
Johtamisella hyvinvointia	Maksumenettelyt ja tukipäätökset	Maaseutuviraston ohjeistuksen mukaisen itsearviointin arvosana 3-4.	Arvosana-asteikko: 1-4 (1= ei toimi, 4= toimii hyvin)
Työllä lisää elinvoimaa	Maaseutuohjelman mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen	Ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Toteutunut/ei toteutunut

4.3.7. LOMITUSPALVELUT (133000)

133000 Lomituspalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	8 116 114	7 619 570	7 244 650	7 136 040	-483 530	-6,3
Menot	-7 811 433	-7 447 850	-7 132 090	-7 022 580	425 270	-5,7
Toimintakate	304 681	171 720	112 560	113 460	-58 260	-33,9

Toiminnan kuvaus

Toiminnan tehtävänä on lomituspalvelulain tarkoittamien maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen Keuruun paikallisyksikköön kuuluvien kuntien/kaupunkien alueella sekä siihen liittyvien hallintotehtävien hoitaminen. Keuruun kaupunki on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) kanssa toimeksiantosopimuksen, jonka mukaan Keuruun kaupunki järjestää maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelut 1.1.2017 alkaen Hankasalmen, Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kyyjärven, Laukaan, Multian Muuramen Petäjaveden, Pihtiputaan ja Uuraisten kuntien alueella sekä Jyväskylän, Jämsän, Keuruun, Mänttä-Vilppulan, Saarijärven, Viitasaaren ja Äänekosken kaupunkien alueella.

Tulosalueen toiminta

	2018	2019	2020
Maatalousyrittäjät	804	762	720
Turkistuottajat	5	5	5
Maatalouslomittajat	125	124	116
Yksityinen palvelujen tuottaja	20	20	21
Lomituspäivät	35.731	35.500	34.800

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Vuosilomat järjestetään maatalousyrittäjille lomavuoden aikana	Myönnettyistä vuosilomapäivistä siirtyy seuraavalle vuodelle pidettäviksi enintään 10 %	Siirtyvät vuosilomapäivät
Johtamisella hyvinvointia	Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista parannetaan. Pitkittyissä ja usein toistuvissa sairauspoissaoloissa työnantaja ja työntekijä käyvät keskustelun poissaolojen vähentämiskeinoista.	Sairauspoissaolo-% on alle vuoden 2019	Sairauspoissaolopäivien lkm
Johtamisella hyvinvointia	Lomituspäivän kesto on mitoitettu lain mukaisesti ja lomittajan työaika pohjautuu lomittajan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaavaan työaikaan	Poikkeaa valtakunnallista keskiarvosta enintään + 10 %	Lomituspäivän nettohinta ilman matkakustannuksia

4.3.8. KAAVOITUSPALVELUT (135000)

135000 Kaavoituspalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	267 416	276 840	266 970	266 970	-9 870	-3,6
Menot	-469 273	-463 030	-465 060	-464 290	-1 260	0,3
Toimintakate	-201 857	-186 190	-198 090	-197 320	-11 130	6,0

Toiminnan kuvaus

Toimialan tehtävänä on maa- ja kaavoituspolitiikan keinoin edistää kaupungin kestävä ja pitkäjänteistä yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Toimiala vastaa:

- maan hankinnasta ja luovutuksesta
- maankäytön suunnittelusta
- paikkatiedoista ja kartta-aineistoista
- mittaustehtävistä
- alueellisista liikennejärjestelmistä

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Keskustan osayleiskaava	Kaava luonnosvaiheessa	Toteutunut/ei toteutunut
Terve kuntatalous	Metsätilojen myynti	Myyty 100 ha	Myyty pinta-ala

4.4. PERUSTURVALAUTAKUNTA

140003 PERUSTURVA- LAUTAKUNTA	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	3 871 455	3 990 510	4 172 530	4 172 530	182 020	4,6
Menot	-40 891 209	-40 826 320	-41 240 490	-41 242 290	-415 970	1,0
Toimintakate	-37 019 754	-36 835 810	-37 067 960	-37 069 760	-233 950	0,6

Toiminnan kuvaus

Perusturvan tehtävänä on edistää ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Suomessa jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Keuruulla sosiaalihuollon järjestämisestä vastaa Keuruun kaupunki. Vuoden 2011 alusta perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sovittujen sosiaalihuollon palvelujen järjestämisvastuu on ollut Keski-Suomen sairaanhoitopiirillä. Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa sairaanhoitopiirin alaisuudessa Keski-Suomen seututerveyskeskus - perusterveydenhuollon liikelaitos, johon kuuluvat Keuruu, Joutsa, Laukaa, Luhanka, Konnevesi, Multia, Petäjävesi ja Toivakka. Keuruu kuuluu erikoissairaanhoidon osalta Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin ja edelleen KYS-erityisvastuualueeseen.

Pääministeri Rinteen hallitusohjelman mukaisesti hallitus käynnistää sote-uudistuksen valmistelun. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen maakuntien (18) tehtäväksi.

Sosiaalitoimen ja seututerveyskeskuksen yhteistyönä suunnitellaan paikallista sote-integraatiota sekä maakunnan ja kaupungin yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

4.4.1. SOSIAALITOIMEN HALLINTO (141001)

141001 Sosiaalitoimen hallinto	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	3 651	760	760	760	0	0,0
Menot	-214 024	-172 730	-181 730	-181 440	-8 710	5,0
Toimintakate	-210 373	-171 970	-180 970	-180 680	-8 710	5,1

Toiminnan kuvaus

Hallinto johtaa ja kehittää sosiaalitoimen palvelutoimintaa ja koordinoi perusturvan toimialaa ja taloutta. Henkilöstöresurssit: perusturvajohtaja ja toimistonhoitaja.

Perusturvalautakunta (pj + 6 jäsentä + kaup.hall. ja nuorten edustaja) kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain. Asiat käsitellään ns. yleisellä ja salaisella listalla.

Perusturvan johtoryhmä, johon kuuluvat perusturvajohtaja ja tulosalueiden päälliköt sekä sihteerinä toimistonhoitaja, kokoontuu 1-2 kertaa kuukaudessa ja työskentelee vuosisuunnitelman pohjalta ajankohtaiset asiat huomioon ottaen.

Toimialaa ohjaavat seuraavat suunnitelmat:

- Keuruun kaupunkistrategia 2018-2022
- Lasten ja nuorten Keuruu, Kehittämishjelma 2018-2022
- Täyttä elämää Keuruulla – vammaispoliittinen ohjelma vuoteen 2023
- Keuruun suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuoteen 2020
- Keuruun laaja hyvinvointikertomus 2017-2021
- Keurusseudun kotouttamisohjelma 2019-2020

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen käytännöksi – hyvinvointikertomus käytössä	Hyvinvointikertomus 2017-2020	Hyvinvointikertomuksen toteutumisen (indikaattorit) arviointi
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Valmiussuunnitelman päivittäminen	Yhteistyö kaupungin hallintokuntien ja 3. sektorin toimijoiden kanssa	Toteumat
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Perusturva tukee kaikissa palveluissaan asiakkaidensa osallisuutta ja mahdollisuutta toteuttaa kulttuurisia tarpeitaan	Vuorovaikutteinen yhteistyö esittävän taiteen toimijoiden, kansalaisopiston ja museon kanssa. Tarjotaan perusturvan toimitiloja esittävän taiteen käyttöön, autetaan asiakkaita osallistumaan tapahtumiin. Asiakassuunnitelmiin kirjataan asiakaskohtaisesti kulttuuriset tottumukset ja tarpeet	Tapahtumien määrät Tapahtumiin osallistuneiden määrät Asiakaspalautteet
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Paikallinen sote-Palvelurakennetyö toteutus ottaen huomioon maakunnallinen yhteistyö sekä naapurikunnat.	Käytössä laadukkaat, riittävät ja kestävät sote-palvelut. Palvelujen sisällön ja laadun kehittäminen.	Asiakaskyselyt Asiakaspalautteet Sosiaaliamiehen kertomus
Työllä lisää elinvoimaa	Yksityisten sosiaalipalvelujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely. Yksityisten palvelutuottajien valvonta	Lupa- ja ilmoitusasiat käsitellään viivytyksettä asiakirjojen ollessa kunnossa Suunnitelmalliset valvonta- ja auditointikäynnit ja niiden raportointi	Käsiteltyjen ilmoitusten määrä
Terve kuntatalous	Perusturvan toimialalla panostetaan hyvinvointia edistäviin, ennaltaehkäiseviin ja kuntouttaviin toimiin jotta tarve korjaaviin ja raskaisiin palveluihin vähenee.	Prosessi- ja tulosindikaattorien mukaisen toiminnan kehittäminen	TEA viisari Sotkanet
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Perusturva sitoutuu tavoitteeseen, että kaupunkikonsernin tuottamat palvelut ovat laadukkaita ja kustannustehokkaita	Koettu asiakastyytyväisyys. Tietojohtamisen työkalut käytössä; reaaliaikainen talous- ja toteumaseuranta kotihoidossa NHG:n vertaiskehittämisraportit	asiakastyytyväisyyskyselyt Toteumat käytetyt indikaattorit
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Valmistaudutaan sosiaalihuollon arkistojen viemiseen KANTA-palveluun	Eteneminen suunnitelman mukaisesti	Suunnitelma yhteistyössä Keski-Suomen muiden kuntien kanssa
Johtamisella hyvinvointia	Henkilöstön informointi, keskustelumahdollisuus ja koulutus jatkuva	Ajantasainen tieto henkilöstöllä Kuulemiset Kehityskeskustelut	
Johtamisella hyvinvointia	Perusturvalautakunta tutustuu toimialan eri yksiköihin, toimintaan ja henkilöstöön. Perusturvan delegointisääntö ja palvelukokonaisuuksien toimintaohjeet vahvistetaan perusturvalautakunnassa	Vuosikellon mukaan	Toteumat

4.4.2. SOSIAALITYÖ (143001)

143001 Sosiaalityö	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (ltk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	399 039	392 910	296 800	296 800	-96 110	-24,5
Menot	-4 878 952	-5 212 260	-5 422 640	-5 418 600	-206 340	4,0
Toimintakate	-4 479 913	-4 819 350	-5 125 840	-5 121 800	-302 450	6,3

Toiminnan kuvaus

Sosiaalipalveluilla edistetään ja ylläpidetään yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta.

Keuruulla sosiaalityön tulosalueelle kuuluvat lastensuojelu, pääosa sosiaalihuoltolain mukaisista lasten ja perheiden palveluista, lastenvalvojan tehtävät, päihdetyö, toimeentuloturva ja vammaispalvelut. Tulosalueen päällikkönä toimii johtava sosiaalityöntekijä, paitsi vammaishuollon osalta vammaispalveluiden sosiaalityöntekijä.

Henkilöstöresurssit yhteensä: 29,2

Sosiaalityö

Sosiaalityöllä tarkoitetaan asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön, perheen tai yhteisön tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus, sovitetaan se yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa sekä ohjataan ja seurataan sen toteutumista ja vaikuttavuutta. Sosiaalityö on luonteeltaan muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on lieventää ihmisten elämäntilanteen vaikeuksia, vahvistaa heidän omia toimintaedellytyksiä ja osallisuutta sekä edistää yhteisöjen sosiaalista eheyttä.

Keuruulla sosiaalityö on organisoitu lapsiperhe- ja aikuissosiaalityöhön. Johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi sosiaalityön tulosalueella, lapsiperheissä työskentelee 3 sosiaalityöntekijää ja kaksi palveluohjaajaa ja viisi perhetyöntekijää ja palvelusihteri, aikuissosiaalityön tiimissä vammaispalveluiden sosiaalityöntekijä, palvelusihteri ja palveluohjaaja sekä puolikas aikuissosiaalityöntekijä. Virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys ostetaan Jyväskylän kaupungin sosiaalipäivystyksiköltä. Tavoitteena on myös ostaa perheoikeudelliset palvelut Jyväskylästä.

Jyväskylän nuorten aikuisten palvelukeskuksen yhteydessä toimiva Keski-Suomen sovittelutoimisto organisoii rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminnan Keski-Suomessa.

Lastensuojelu ja sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut

Lastensuojelun tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelutyö painottuu perheiden tukemiseen. Vuonna 2018 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 354 (v. 2017 240) ja lisäksi tehtiin yhteydenottoja sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi 34. Huostassa oli vuoden 2018 lopussa yhdeksän lasta ja jälkihuollon piirissä on noin 10 nuorta. Tilastojen valossa Keuruun lastensuojelun luvut verrattuna koko maahan olivat v. 2018:

-0-17-v lapset, joista tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavasta ikäluokasta; koko maa 7,5, Keuruu 9,7

-kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -v, % vastaavasta ikäluokasta: koko maa 1,5, Keuruu 1,2

-lastensuojelun avohuollon asiakkaat 0-17-v, vastaavasta ikäluokasta: koko maa 4,4 ja Keuruu 5,4.

Perhetyötä ja ammatillista tukihenkilötoimintaa vahvistetaan ostopalveluna. Lapsiperheiden kotipalvelulla on tarkoituksena vahvistaa tuen saantia lasten ja lapsiperheiden pulmiin ja ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Jyväskylän kaupungin sijaishuoltoyksikkö tukee sovitusti lastensuojelua sijaishuoltoon liittyvissä tehtävissä.

Sosiaalihuoltolain mukaan lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta järjestetään sosiaalipalveluna.

Keuruulle perustettiin kokeiluna ajalle 1.8.2018-31.7.2019 perhekeskuksen kohtaamispaikka perusturvan, sivistystoimen ja Keski-Suomen seututerveyskeskuksen yhteistyöllä. Perhekeskuksen toiminta on vakinaistettu elokuun 2019 alusta.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Keuruulla perusturvan työntekijät tekevät tiivistä yhteistyötä Seututerveyskeskuksen erityistyöntekijöiden (päihdehoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, perheneuvola) kanssa turvataksaan voimavaroja hyödyntäen mielekkään elämän asiakkaille. Paikallisten ns. matalan kynnyksen päihdetyötä tekevien yhdistysten tukemista jatketaan perusturvalautakunnan päätöksin.

Yhteistyötahojen kanssa laaditun Keuruun päihde- ja mielenterveysuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain.

Vammaispalvelut

Henkilökohtaisen avun piirissä on noin 30 henkilöä. Vaikeavammaisten palveluasumista järjestetään noin viidelle henkilölle. Vaikeavammaisten kuljetuspalveluja käyttää noin 165 asiakasta. Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen kohderyhmänä ovat ikääntyneet.

Kehitysvammaispalvelujen piirissä on noin 90 asiakasta. Pitkäaikaisessa perhehoidossa on yhdeksän asukasta ja lyhytaikaisessa perhehoidossa seitsemän asiakasta. Lisäksi perhehoitoa on järjestetty omaan kotiin. Keuruu osallistuu Jyväskylän kaupungin hallinnoimaan vammaisten henkilöiden ja ikäihmisten perhehoidon maakunnalliseen yhteistyöhön.

Asumisyksikkö Runokulma tarjoaa 15:lle kehitysvammaiselle ajanmukaisen asuinympäristön. Yksityisiltä palveluntuottajilta ostetaan asumispalveluja noin 10 kehitysvammaiselle. Kehitysvammaisten laitospalveluja hankitaan Vaalijalasta. Kehitysvammaisille tarvittavia avohuollon palveluja järjestetään paikallisesti toimivan kehitysvammaneuvojan sekä Vaalijalan kuntayhtymän hallinnoiman Keski-Suomen kehitysvammapoliklinikan kautta. Vammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Aurinkolinan tiloissa.

Toimeentuloturva

Vuoden 2017 alusta perustoimeentulotuki siirtyi kunnilta Kelan tehtäväksi. Kuntien sosiaalitoimi myöntää edelleen täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea. Keski-Suomen oikeusaputoimisto Jyväskylässä palvelee yksityistalouksia erilaisissa talouteen ja velkaantumiseen liittyvissä ongelmissa.

Maahanmuutto

Keurusseudun kotouttamisohjelman mukaisesti kaupunki on varautunut v. 2019 -2020 vastaanottamaan 25 oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa ns. kuntapaikalle ja viisi itsenäistä muuttajaa. Valtio maksaa kuntaan muuttaneista henkilöistä kolmen vuoden ajalta laskennallisia korvauksia ja lisäksi korvataan toimeentulotuki- ja tulkkimenot sekä sovituksi erityiskustannukset.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Lasten, nuorten ja perheiden Keuruu – Kehittämishjelma 2018-2022 – toimenpideohjelman vuosittainen suunnitelmallinen toteutus	Lapsivaikutusten arviointi käytössä perhekeskustoiminta käytössä kuntalaisten ja järjestöjen osallisuutta vahvistettu	Toteumat
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Perhekeskuksen toiminnan kehittäminen ja vakiinaistaminen	Toimiva eri tahojen yhteistyö	Käyttötilastot
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Lainsäädännön edellyttämien määräaikojen noudattaminen lastensuojelussa, toimeentulotuessa ja vammaispalveluissa	Noudatetaan lakisääteisiä määräaikoja	Thl -seuranta
Työllä lisää elinvoimaa	Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen järjestäminen	Toimintayksiköissä toteutettavat työssäoppimisjakso	Toteumat

4.4.3. TYÖLLISYYSPALVELUT (143901)

143900 Työllisyyspalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	656 415	670 440	672 990	672 990	2 550	0,4
Menot	-2 013 591	-2 155 460	-2 184 910	-2 184 820	-29 360	1,4
Toimintakate	-1 357 176	-1 485 020	-1 511 920	-1 511 830	-26 810	1,8

Toiminnan kuvaus

Työllisyyspalvelut tulosalueen toiminnot:

Työkanava vastaa työttömien ja osatyökykyisten asiakaspalveluista, osallisuudesta valtakunnalliseen TYP toimintaan, kaupungin työllistämismuutosten suunnittelusta ja toimeenpanosta, työtoiminnan kumppaneista ja nuorisotakuun mukaisesta nuorten työpajatoiminnasta sekä nuorten kesätyökampanjasta yhdessä Keuruun Yrittäjät ry:n kanssa. Työkanava hoitaa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden passiivituelta aktivoinnin ja palkkatukirekrytoinnin asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Työllisyyspalvelujen toimitilat sijaitsevat Keskusaukiolla eCenterin tiloissa.

Navikka-toiminnot sisältävät erityishuolto- ja sosiaalihuoltolain mukaisen työ- ja päivätoiminnan, kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisen työtoiminnan, palkkatukityöllistämisen sekä nuorten työpajan eli nuorten Navikka – toiminnot. Toiminnot keskittyvät pääosin Navikka toimintakeskukseen, joka sijaitsee Teollisuustiellä, lukuun ottamatta erityishuoltolain mukaista päivätoimintaa ja Nuorten työpajaa, joilla on toimipiste Kivilouhoksentiellä. Toimintoihin kuuluu myös keskustassa sijaitseva Navikka Puoti, jossa myydään Navikka toimintakeskuksessa valmistettuja tuotteita ja Navikka kioski Seiponrannan palvelukeskuksessa.

Työllisyyspalveluissa työskentelee työllisyyspäällikkö, kolme palveluohjaajaa ja palvelusihteeri, Navikka toimintakeskuksessa toiminnanohjaaja ja seitsemän ohjaajaa, joista kaksi on sijoitettuna Kivilouhoksen päivätoimintaan. Nuorten Navikassa Kivilouhoksella Nuorten Työpaja -hankkeessa on kaksi hankerahalla palkattua työntekijää. Henkilöstöä on yhteensä 14.

Sote-uudistuksen ja maakuntamalliin siirtymisen viivästyttyä työllisyyspalvelut jatkaa keuruulaisten asiakkaiden työn ja hyvinvoinnin eteen tehtävää työtä toimivassa monialaisessa yhteistyöverkostossa.

Monialainen yhteispalvelu eli TYP toiminta, TE-palvelut ja KELA

TE-palvelut, Kansaneläkelaitos ja kunta ovat tuottaneet lain mukaisen TYP – palvelun vuoden 2016 alusta. Keuruun kaupunki kuuluu monialaisen yhteispalvelun Keski-Suomen eteläiseen alueeseen. Alueella on monialaista yhteispalvelua varten Jyväskylässä yhteinen toimipiste. Toimintaa ja tavoitteita ohjaa johtoryhmä, jonka ohjauksessa palvelupäällikkö rakentaa yhteistä toimintamallia. TYP:illä on käytössä TE-toimiston kautta yhteinen TYPPI- asiakastietojärjestelmä. Monialaisessa yhteispalvelussa kartoitetaan pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeita kohti avoimia työmarkkinoita hyödyntäen sosiaali- ja terveyspalveluja sekä koulutusta. Mikäli osoittautuu, että asiakas tarvitseekin eläkeselvittelyjä, voidaan se tehdä tällöin TYP:issä. Keuruun kaupunki toimii kuntakokeiluhankkeessa luodun palveluohjausmallin mukaisesti ja hyödyntää hankkeen luomaa yhteistyöverkostoa omassa TYP toiminnassaan. TE-toimiston ja Kelan asiantuntijapalvelut hoidetaan puhelimitse ja etäpalvelulaitteita hyödyntäen, tarvittaessa asiantuntijat tulevat paikalle Keuruulle.

TE-toimiston Aktiivimallitiimi tekee tiivistä yhteistyötä mm. työllistämissuunnitelmien päivityksiä yhteistyössä palveluohjaajien kanssa. TE-palvelujen yrityspalvelut ovat työllisyyspalvelujen tiloissa tavattavissa kerran viikossa, torstaisin. Yhteistyössä TE-toimiston yrityspalvelujen kanssa on myös järjestetty MIITTI -tapaamisia työvoimaa tarvitsevien keuruulaisten yritysten, työnhakija-asiakkaiden ja työllisyyspalvelujen kanssa ja etsitty työntekijöitä avoimena oleviin työpaikkoihin sekä tehty yritysvierailuja.

Kuntouttava työtoiminta (kuty)

Edellisen hallitusohjelman mukainen aktivointimalli on lisännyt työmarkkinatuella olevien osa-aikatyöllisyyttä. Kuntouttavassa työtoiminnassa tavoitellaan 1000 työtoimintapäivää/kk (v.2018, 989 pv/kk). Kaupungin Navikka – toiminnoissa on ka. 100 ja kumppaneilla n. 80 työtoimintapaikkaa. Tavoitteena on, että kaupunki maksaa passiivituen kuntaosuutta ka. 80 henkilöstä/kk (v.2018 keskimäärin 71 hlö/kk), työmarkkinatuella olevien osa-aikatyö estää asiakkaiden aktivoinnin ja esim. työllisyyspalvelujen toimenpiteet ovat lailla kiellettyjä.

Kuntouttavaa työtoimintaa organisoivaksi palveluohjaaja ja käytännön työtä ohjataan Navikka-toiminnoissa vakiintuneen kiertävän ohjaajan toimesta. Työtehtävissä on mukana myös palkkatuella palkattuja työllistämisyksikön työntekijöitä. Kuntouttavassa työtoiminnassa hyödynnetään oppimisympäristöjen tunnistamisen kautta kehitettyä osaamistodistusta työtoiminnassa osoitetun osaamisen todentamiseksi joko työhön tai koulutukseen sekä terveydenhuollon palveluja kuntakokeilun luoman mallin mukaisesti.

Palkkatukityöllistäminen (pt)

Kaupunki tarjoaa noin 35 palkkatukityöpaikkaa (377 kk), kestoaltaan 8 kk-12 kk

Tukityöpaikoissa on tavoitteena vaihtuvuus 8 kk:n välein, jolloin työtä tarjoutuu n. 76 eri henkilölle/vuosi. Palkkatukipaikkoja hyödynnetään myös pitkäaikaistyöttömän koulutusmahdollisuutena tarjoamalla asiakkaille kouluttavan mallin mukaisesti oppisopimustyöpaikkoja. Oppisopimuskoulutusta palkkatuella kehitetään mm. oppimisympäristöjen tunnistamisen myötä. Palkkatukimäärärahat on budjetoitu pääosin 85 % työajalle paitsi velvoitteet 100 % työajalle. Velvoitetyöllistämisen varauksia palkkatukipaikoissa on 6 paikkaa. Työssäoloehdon täyttymiseen tarvitaan nykyisin 8 kk pituinen palkkatukityöjakso, velvoitteissa riittää edelleen 6 kk.

Talousarvio sisältää 15 000 euron määrärahan yrityksille ja järjestöille maksettavasta Keuruu-lisästä palkkatukityöllistämiseen. Keuruu-lisää maksetaan perusturvalautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti. Vuonna 2019 Keuruu-lisän käyttö on lisääntynyt ja määräraha on käytetty.

Erityishuolto- ja sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta (keva)

Navikka – keskuksessa toiminnassa on mukana noin 40 pysyvästi osatyökykyistä asiakasta (v. 2018 43 asiakasta). Navikka-toimintakeskuksessa on tekstiili-, puu-, metalli- ja luovan pajan toimintoja, sekä päivätoimintaa Kivilouhoksentie 3:ssa.

Nuorten työpaja-hanke

Nuorten työpajatoimintaa toteutetaan opetusministeriön ja AVI:n myöntämän avustuksen turvin. Hanke tähtää nuorisotakuun mukaisen perustoiminnan vahvistamiseen sekä resurssien, toimintamuotojen ja palveluiden kehittämiseen nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, työttömyyden vähentämiseksi ja koulutukseen ohjauksen lisäämiseksi. Nuorille 16 – 28 v. suunnatun hankkeen tavoitteena on integroida nuoret asiakkaat palveluihin ja tukea nuoren kehitysprosessia yksilövalmentajan ja työpajaohjaajan avulla kohti työtä tai koulutusta. Nuorten toiminnoissa korostuu tehostettu palveluohjaus eteenpäin poluttaviin toimintoihin, työhön pajalla sekä työttömien nuorten säännölliseen kontaktointiin. Hankeavustus 60 000 euroa on myönnetty vuosille 2019 – 2020. Hanke on budjetoitu koko vuodelle. Keuruun kaupunki hyväksyttiin valtionapukelpoiseksi, joten jatkoa hankkeelle haetaan, mikäli jatkoavustusta ei myönnetä, hanke päättyy heinäkuun lopussa 2020.

Kesätyökampanja

Kesätyökampanja toteutetaan yhdessä Keuruun Yrittäjät ry:n kanssa. Vuonna 2019 työllistyi yhteensä 195 keuruulaista nuorta, Keuruun kaupungille 122 ja yrityksiin 73 nuorta joista 15 – 17-vuotiaita 156 ja 18 – 29 -vuotiaita 39 (v. 2018 yhteensä 217, joista 15 – 17-vuotiaita 164 ja 18 – 29-vuotiaita 53).

Toiminnalliset muutokset

Palkkatukityöllistämisen lakimuutoksesta johtuen palkkatukityösuhteissa on siirrytty 8 kuukauden palkkatukityösuhteisiin, jotta asiakkaan työssäoloehto saadaan täyteen. Tällä on pystytty poluttamaan asiakkaita kohti työmarkkinoita tuoreella työkokemuksella ja asiakas siirtyy palkkatukityöjakson jälkeen ansiosidonnaiselle päivärahalle.

TE-palvelut tarjoavat yritysasiakkaille palveluja kerran viikossa torstaisin työllisyyspalvelujen tiloissa.

Nuorten palveluja on lisätty liittymällä valtakunnalliseen Ohjaamo verkostoon syyskuussa 2019. Ohjaamo tarjoaa alle 30 -vuotiaille nuorille ilman velvoittavuutta tietoa, neuvontaa, palveluja ja ohjausta koulutukseen, työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa, kokoamalla eri toimijat yhteen. Ohjaamossa nuoret voivat asioida anonyymisti missä tahansa valtakunnallisessa asiointipisteessä.

Työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä seutukaupunkiverkoston joustavat koulutusmallit hankkeen kanssa Keuruun veto- ja pitovoiman lisäämiseksi sekä joustavien koulutuspolkujen kehittämiseksi. Seutukaupunkiverkoston hanke toimii yrityslähtöisesti tarjoamalla koulutuksen kautta vastauksia työvoimapulaan.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Työllä lisää elinvoimaa	Yritysyhteistyön lisääminen	Asiakkaat saavat työssä- oloehtonsa täyteen Työmarkkinatuen kunta- osuus laskee	Asiakkaiden etenemät Työmarkkinatuen kunta- osuus
Työllä lisää elinvoimaa	Työttömyys ei kasva	Työttömyysaste ei nouse Aktivointiaste säilyy	Työttömyysaste Nuorten työttömyysaste Aktivointiaste
Työllä lisää elinvoimaa	Keuruu-lisä palkkatuen lisänä	250 € x 60 kk =15.000 €	käyttö
Työllä lisää elinvoimaa	Osaamistodistukset ja op- pimisympäristöjen tunnis- tus	Eri hallintokuntien oppimis- ympäristöt on tunnistettu. Työkokeilussa tai kuntout- tavassa työssä olleelle henkilölle voidaan kirjoittaa osaamistodistus, johon kerätty tieto hyödyntää opintojen henkilökohtais- tamisessa	Toteumat
Työllä lisää elinvoimaa	Oppimispolkujen rakenta- minen Oppisopimuskoulutukset	Työkokeilu tai kuntouttava työtoiminta rakennetaan oppisopimusta harkitsevan asiakkaan kanssa tavoit- teelliseksi koulutuspoluksi	Toteumat
Työllä lisää elinvoimaa	Asiakkaan palvelutarpeen mukaiset palvelut	Palvelutarpeen mukaiset palvelut työ- ja päivätoi- minnan asiakkaille	Työ- ja päivätoiminnan tavoitteet vakiintuvat

4.4.4. VANHUSPALVELUT (144000)

144001 Vanhuspalvelut	TP 2018	TA 2019+	TAE 2020	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	muutokset €	(Itk) €	€	€	%
Tulot	2 707 189	2 823 650	3 099 230	3 099 230	275 580	9,8
Menot	-11 195 823	-11 219 040	-11 328 730	-11 334 950	-115 910	1,0
Toimintakate	-8 488 634	-8 395 390	-8 229 500	-8 235 720	159 670	-1,9

Toiminnan kuvaus

Vanhuspalvelut - kotihoito, tukipalvelut, omaishoidontuki, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen, hoi- vahoito sekä vuonna 2019 uutena käynnistynyt ikäihmisten perhehoito - auttavat asiakasta selviytymään jo- kapäiväisessä elämässä tavoitteena aktiivinen ja turvallinen elämä – hyvä vanhuus. Tulosalueen palvelui- den piirissä on kuukausittain keskimäärin 600 keuruulaista.

Vanhuspalveluiden tulosalueella on ollut vuonna 2019 156,5 vakanssia. Vuoden 2020 talousarvioon esite- tään kahden laitoshuoltajan toimen lisäystä, tämän avulla voidaan hoitajien työaikaa vapauttaa varsinaiseen hoitotyöhön.

Vanhuspalveluiden järjestämistä linjataan mm. seuraavissa asiakirjoissa:

- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012 eli ns. vanhuspalvelulaki
- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen kuntaliitto 2017.
- Kansallinen muistiohjelma 2012 - 2020. Sosiaali- ja terveysministeriö 2012
- Keuruun kaupunginvaltuuston 29.6.2015 hyväksymä Keuruun suunnitelma ikääntyneen väestön tuke- miseksi vuoteen 2020. Tämä on vanhuspalvelulain 5§:n mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön tu- kemiseksi.
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014

Väestökehitys

Ikäihmisten määrä ja suhteellinen osuus väestöstä kasvaa (Lähde: Tilastokeskus).

Keuruun väes- töennuste vuoteen 2024 ikäluokat	2019	2020	2021	2022	2023	2024
65-74	1.836	1.808	1.784	1.769	1.709	1.671
75-84	963	1.026	1.090	1.159	1.241	1.279
85-	438	443	447	446	458	474
Yhteensä	3.237	3.277	3.321	3.374	3.408	3.424
%väestöstä	33,52	34,21	34,95	35,78	36,40	36,82

Kotihoito ja tukipalvelut

Kotihoidon perustehtävä on turvata kotona asuminen mahdollisimman pitkään silloin, kun asiakkaan toimin- takyky on sairauden, vammaisuuden tai vanhuuden vuoksi siinä määrin alentunut, että arjesta ja päivittäisis- tä toiminnoista selviytyminen on vaikeutunut.

Kotihoidon palvelujen piirissä on runsaat 300 vanhus- ja vammaiskotitaloutta kuukausittain. Tavoitteena on, että kotihoidon henkilöstö tuottaa noin 66.000 tuntia vuodessa, joista vähintään 60 % toteutuu välittömässä asiakastyössä. Palvelusetelillä hankitaan noin 7.700 tuntia kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa.

Tukipalveluilla tarkoitetaan ateria-, kylvytys- tai turvapalvelua, päivätoimintaa ja vaatehuoltoa.

Omaishoidon tuki

Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Talousarvioesitys sisältää kahden tuen saajan lisäyksen vuodelle 2020. Omaishoidon tukea maksetaan keskimäärin 90 henkilön hoidosta/kk. Sijaishoitajasopimukset, joilla järjestetään omaishoitajien lakisääteisiä vapaita, ovat lisääntyneet vuonna 2019 ja talousarviossa on varauduttu lisäykseen myös vuodelle 2020.

Perhehoito

Ikäihmisten perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Tarkoitus on kehittää etupäässä lyhytaikaista perhehoitoa, jolla vastattaisiin omaishoitajien vapaiden järjestämiseen mutta mahdollisesti myös kotiuutuksen yhteydessä tarvittavaan lyhytaikaiseen hoidon tarpeeseen.

Palveluasuminen

Palveluasuminen on tarkoitettu vanhuksille, jotka puutteellisen asumisturvallisuutensa ja toimintakykynsä vuoksi tarvitsevat jatkuvaa päivittäistä huolenpitoa. Palveluasuminen tarkoittaa liikuntaesteiselle varusteltua asuntoa, ympärivuorokautista turvapalvelua, tukipalveluja sekä saatavilla olevia hoivan ja hoidon palveluita.

Palvelukoti Metsätähti (9 paikkaa) Haapamäellä on osa kotihoitoa.

Palvelutalo Seiponrannassa on 45 yksiötä ja 10 kaksiota, näistä on kolme yksiötä ja yksi kaksio varattu tilapäishoitoon eli Seiponrannassa on yhteensä 8 tilapäishoidon paikkaa. Vakinaiseen asumiseen paikkoja on n.60. Tällä hetkellä vanhuspalveluissa on tilapäishoidon paikkoja 16, kuten Keuruun suunnitelmassa ikään-tyneen väestön tukemiseksi vuoteen 2020 on kirjattu. Palvelutalo Seiponranta on osa kotihoitoa ja siellä asukas voi käyttää myös palveluseteliä henkilökohtaisen hoivan palveluiden hankkimiseen.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan ympärivuorokautista palveluasumista.

Palvelukeskus Lehtiniemessä on kaikkiaan 82 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Näistä kahdeksaa (8) käytetään tilapäishoitoon kotona asumisen tukemiseksi ja omaishoitajien vapaiden ja jaksamisen turvaamiseksi. Vakinaisessa asumiskäytössä on 74 paikkaa. Saarelmakoti ja Suvantokoti ovat muistisairaiden asumisyksiköitä. Lahdelmakoti ja Valkamakoti ovat muille ympärivuorokautista hoivaa tarvitseville.

Palvelusetelien tuetaan noin 35 keuruulaisen hoitoa yksityisissä palvelukodeissa.

Hoivaosasto

Pääterveysaseman tiloissa toimii 22-paikkainen hoivaosasto Tarhiala. Hoivaosastolla hoidetaan pitkäaikaista hoivaa ja huolenpitoa tarvitsevia asiakkaita, joiden toimintakyky on huomattavasti alentunut. Vanhuspalvelulain mukaan vuoden 2015 alusta alkaen hoivaosastolle on voinut sijoittaa vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai asiakas- tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet. Hoivaosasto Tarhiala vastaa myös äkillisiin tilapäisiin kriisihoidon tarpeisiin. Paikkaluku on joustava.

Toiminnalliset muutokset

Kotihoidossa Kukoistava kotihoito hankkeessa aloitettua toimintamallien kehittämistä jatketaan edelleen. Painopistealueita ovat asiakasohjauksen kehittäminen, VIP asiakkaiden palveluprosessit, kotikuntoutus ja kotihoidon tehostaminen. Kahden fysioterapeutin tukemana kehitetään edelleen kuntouttavia arviointijaksoja sekä tehostettua kotikuntoutusta ja fysioterapeutin kotihoitoa koordinoivaa työtä.

Lyhytaikaishoitoa, kuntouttavaa lyhytaikaishoito sekä omaishoitajien palveluita kehitetään. Omaishoitajien alle vuorokauden mittaisten virkistysvapaiden turvaamiseksi lisätään Lehtiniemen päivätoimintaan tarpeen mukaan toinen Muisku-ryhmä. Kotihoidossa on käytössä myös ns. kotilomituspalvelu.

Palvelusetelien edelleen kehittämistä jatketaan, tavoitteena on Palvelusetelien toimintaohjeiden yhdenmu-kaistaminen.

Lyhytaikaista hoitoa halutaan lisätä myös perhehoidolla. Vuonna 2019 käynnistynyt ikäihmisten perhehoito halutaan vakiintuneeksi toimintamuodoksi.

Muistisairaiden kotihoitoa, tukea ja kotikuntoutusta vahvistetaan muuttamalla yhden kotihoidon sairaanhoitajan toimi muistikoordinaattorin tehtäväksi.

Vanhuspalvelujen palvelurakenne Keuruulla vuonna 2020

75 vuotta täyttäneet, %:a vastaavan ikäisestä väestöstä	Vuosi 2017	Vuosi 2020
Kotona asuvat (91-92%)	91,9	91,3
Säännöllisen kotihoidon asiakkaat (13-14%)	8,4	11
Tehostetun palveluasumisen asiakkaat (6-7%)	6,8	7,5
Omaishoidon tuen hoidettavat (6-7%)	4	4,0
Pitkäaikainen laitoshoido (2-3%) / (0-1%)	1,3	1,2

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Keuruun suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuoteen 2020 tavoitteiden suunnitelmallinen toteutus	Kuko-hankkeen toimintamallien kehittämisen painopisteet asiakasohjauksen kehittämisessä; VIP asiakkaiden palveluprosesseissa; kotikuntoutuksessa ja kotihoidon tehokkuudessa	NHG:n verkkoraportointi SOTKANET KUVA mittarit
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Perhehoito	n. 340 vrk	Hoitovuorokaudet
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Lyhytaikaishoito	noin 5.000 vrk	Hoitovuorokaudet
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Kotihoidon vahvistaminen	60 % työtunneista välittömässä asiakastyössä	Työtunti
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Palveluasuminen	95 % x (55+9 p)x 366=22 253 vrk	Käyttöaste/hoitovrk
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Tehostettu palveluasuminen	oma toiminta 95% x 74p x 366 =25 730 vrk	Käyttöaste/hoitovrk
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Hoivahoito	98 % x 22p x 366 = 7.891 vrk	Käyttöaste/hoitovrk
Työllä lisää elinvoimaa	Harjoittelu- ja työssäoppimispaiikkojen järjestäminen	Toimintayksiköissä toteutavat työssäoppimisjaksot	Toteumat

4.4.5. PERUSTERVEYDENHUOLTO (145000)

145000 Perusterveydenhuolto	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	-9 657 966	-9 625 230	-9 392 110	-9 392 110	233 120	-2,4
Toimintakate	-9 657 966	-9 625 230	-9 392 110	-9 392 110	233 120	-2,4

Toiminnan kuvaus

Keuruu, Multia, Petäjävesi, Laukaa, Konnevesi, Toivakka, Joutsa ja Luhanka ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sovittujen sosiaalitoimen palvelujen järjestämisvastuun 1.1.2011 alkaen Keski-Suomen sairaanhoitopiirille. Sairaanhoitopiirin nimeämän yhdeksänjäseninen järjestämistoimikunnan tehtävänä on valmistella valtuustokausittain käsiteltävä järjestämissuunnitelma sekä vuosittaiset palvelusopimukset. Perusterveydenhuollon tuottajana sairaanhoitopiirissä toimii Keski-Suomen Seututerveyskeskus – Perusterveydenhuollon liikelaitos. Liikelaitosta johtaa johtokunta ja toimitusjohtaja. Liikelaitoksen toiminta on organisoitu avohoidon, laitoshoidon ja suun terveydenhuollon vastuualueisiin. Liikelaitos tuottaa Keuruulle myös perheneuvola- ja päihdekliniikka- ja mielenterveystoimiston palvelut.

Seututerveyskeskus hankkii sairaanhoitopiiriltä ja sen liikelaitoksilta perustamissuunnitelman mukaisesti palveluja. Keski-Suomen Seututerveyskeskus toimii kaupungilta vuokratuissa tiloissa Keuruun keskustassa terveysasemalla ja Haapamäellä yhteiskoululla.

Terveydenhuoltolain 48 §:n mukaan kuntalaisella on vuoden 2014 alusta ollut mahdollisuus kerran vuodessa valita terveyskeskus ja terveysasema, minkä palveluja käyttää.

Seututerveyskeskus on määritellyt strategisiksi tavoitteikseen:

- 1. Monipuoliset lähipalvelut.** Hoidamme asiakasta vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti asiakasta osallistamalla sekä panostamalla ennaltaehkäisyyn ja palveluohjaukseen.
- 2. Sähköisen asioinnin helppous.** Parannamme palveluiden saavutettavuutta ja tehostamme henkilökunnan toimintaa uusien sähköisten toimintatapojen ja palveluiden avulla.
- 3. Asiakaslähtöinen yhteistyö.** Kohdennamme henkilöstön osaamista tarkoituksenmukaisesti ja teemme moniammatillista yhteistyötä yli organisaatorajojen luoden erinomaisen työpaikan.
- 4. Kustannustehokkuus.** Käytämme kuntalaistemme verorahoja vastuullisesti.
- 5. Ajantasainen viestintä.** Kehitämme sekä sisäistä että ulkoista viestintää organisaation yhtenäisyyden vahvistamiseksi.

Vuonna 2018 avohoitokäyntejä keuruulaisilla oli 52.437 (2017: 53.738), suunterveydenhuollon käyntejä 12.430 (2017:12.887) ja vuodeosaston hoitopäiviä 5.492 (2017: 6.149).

Perusterveydenhoidon menojen jakauma:

	Ta 2019	Ta 2020	Muutos €	Muutos %	%-osuus
Eläkevastuut	5 790	5 790	0	0,0	0,1
Hoitotarvikkeet	209 860	209 860	0	0,0	2,2
Seututerveyskeskus	9 018 920	8 785 800	-233 120	-2,6	93,5
KeuMu-eläkevastuut	390 660	390 660	0	0,0	4,2
Tulosalue yhteensä	9 625 230	9 392 110	-233 120	-2,4	100,0

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	2020
Avohoidon palvelut	käynnit	53.000
Hammashoidon palvelut	käynnit	12.400
Vuodeosastopalvelut	hoitopäivät	5.500

4.4.6. ERIKOISSAIRAANHOITO (146000)

146000 Erikoissairaanhoito	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	105 161	102 750	102 750	102 750	0	0,0
Menot	-12 930 853	-12 441 600	-12 730 370	-12 730 370	-288 770	2,3
Toimintakate	-12 825 692	-12 338 850	-12 627 620	-12 627 620	-288 770	2,3

Toiminnan kuvaus

Keuruu kuuluu Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin ja pääosan erikoissairaanhoidon palveluista tuottaa Keski-Suomen keskussairaala. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri Juurikkaniemen sairaalan toiminta päättyi 1.2.2016.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa. EU:n potilasdirektiivi; mahdollistaa potilaan oikeuden hakeutua hoitoon muihin EU-maihin ja saada korvausta kustannuksista.

Keski-Suomen uusi sairaala Nova otetaan käyttöön vuonna 2020, rakennustyöt alkoivat kesällä 2016. Keski-Suomen keskussairaala tulee olemaan yksi maan 12:sta ympärivuorokautisen laajan päivystyksen yksiköistä, joissa on useiden erikoisalojen päivystys ja sosiaalipäivystys. Kehitettäessä toimintaa kohti uutta sairaalaa painopistealueina ovat mm. polikliininen ja muu avohoidollinen toiminta sekä digitaaliset palvelut (konsultaatiokeskus, etäpalvelut) Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin osalta menomäärärahat perustuvat sairaanhoitopiiriin antamiin arvioihin.

Vuonna 2019 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri siirtyi kuntien laskutuksen osalta kiinteään laskutukseen. Sairaanhoitopiiri on valmistellut oman talousarvioesityksen siten, että kustannusten kasvu on vuoden 2019 kuntalaskutukseen nähden keskimäärin 2% ja sen seurauksena kertyvä merkittävä alijäämä hyväksytään. Syntyvä alijäämä tulee kattaa vuosien 2021-2024 aikana.

Sairaanhoitopiiri tavoittelee toiminnan talouden sopeuttamista seuraavien kärkihankkeiden avulla:

1. Toimintalähtöinen suunnittelu
2. Digipalvelut arkielämäksi
3. Sairaansijojen vähentäminen
4. Henkilöstöjohtamisen käytäntöjen yhtenäistäminen
5. Kapasiteetin käyttö
6. Johtamisen palvelujen kriittinen arviointi

Erikoissairaanhoidon menojen jakauma:

	Ta 2019	Ta 2020	Muutos €	Muutos %	%-osuus
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	11 580 030	11 769 000	188 970	1,6	92,4
Mt-ostopalvelut	768 460	868 260	99 800	13,0	6,8
Yhteensä	12 348 490	12 637 260	288 770	2,3	99,3
Eläkevastuut	93 110	93 110	0	0,0	0,7
Tulosalue yhteensä	12 441 600	12 730 370	288 770	2,3	100,0

4.5. SIVISTYSLAUTAKUNTA

150002 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	1 082 612	938 800	892 130	892 130	-46 670	-5,0
Menot	-17 574 946	-18 392 780	-18 595 180	-18 567 930	-175 150	1,0
Toimintakate	-16 492 334	-17 453 980	-17 703 050	-17 675 800	-221 820	1,3

Sivistyspalvelut järjestää kuntalaisille varhaiskasvatus- ja opetuspalveluja, kirjastopalveluja ja koulukuljetuspalveluja. Keuruun kaupungin sivistyslautakunnan vastuualueeseen kuuluvat myös peruskoulujen ja lukion johtokunnat, paikallisliikennetoimikunta sekä sivistystoimen hallinto.

Keuruun kaupungin sivistyspalvelujen toimintaa ohjaa sivistyslautakunta. Kaupunginvaltuusto valitsee sivistyslautakunnan tehtävänsä vaalikaudeksi. Tavoitteena on yhteistoiminta, joka

- ennakoii ja tunnistaa ympäristönsä muutostekijöitä ja kehittämishaasteita,
- reagoi muuttuvissa taloudellisissa tilanteissa
- edistää kuntalaisten elinikäistä oppimista ja osaamista.

Tulevaisuus nähdään yhteisenä tehtävänä. Tiedolla, taidolla ja työllä rakennetaan yhdessä Keuruun seutukuntaa ja huolehditaan sen asukkaista ja asukkaiden hyvinvoinnista. Sivistystoimi tekee tiivistä, monialaista ja seudullista yhteistyötä tavoitteenaan edistää kuntalaisten osaamista, elinikäistä kasvua, osallisuutta ja hyvinvointia.

Arvoja ovat mm:

- elinikäinen oppiminen, kasvu ja luovuus
- yritteliäisyys ja osaaminen
- joustavuus, monipuolisuus ja tarvelähtöisyys
- tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
- yhteistyö
- kansainvälisyys

Perustuslaissa (731/1999) turvataan jokaisen subjektiivinen oikeus maksuttomaan perusopetukseen (PL 16 § 1 mom.) Maksuttomaksi perusopetukseksi katsotaan opetus, joka kuuluu oppivelvollisuuteen. Oppivelvollisuudesta säädetään perusopetuslaissa. Kunta on perusopetuslain 4 §:n mukaan velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta.

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten tasapainoista kehitystä ja kasvua yhdessä vanhempien kanssa. Tätä tehtävää toteutetaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan osa-alueilla. Toimintaa säätelevät mm. varhaiskasvatuslaki 2018/540, perusopetuslaki 1998/628 ja perusopetusasetus 20.11.1998/852.

Lukiolaki (LL 3 §, 4 §, 5 §) kattaa mm. lukioissa, aikuislukioissa ja kansanopistoissa annettavan lukiokoulutuksen. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on yleinen velvollisuus yhteistyöhön alueella toimivien lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja muun koulutuksen järjestäjien kanssa (LL 5 §).

Kirjastolaissa 1492/2016 säädetään kuntien yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalveluista. Kirjastolain mukaisten kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen on kunnan tehtävä. Kirjaston omien kokoelmien käyttö kirjastossa ja niiden lainaus on maksutonta (KL 12 §). Kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen lain mukaisena (2 §) tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Sivistyslautakunnan hyväksymä kehittämissuunnitelma 2018-2022 sekä palvelurakenne- ja tarveselvitys 2018-2022 ohjaavat eri tulosalueiden toimintaa.

4.5.1. SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (151000)

151000 Sivistystoimen hallinto	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	1 291	500	500	500	0	0,0
Menot	-330 522	-353 900	-351 500	-351 060	2 840	-0,8
Toimintakate	-329 231	-353 400	-351 000	-350 560	2 840	-0,8

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää palvelualueita sekä koordinoita hallintoa ja taloutta. Sivistyslautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain.

Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen varmistetaan laadukkaalla esimiestyöskentelyllä, koulutuksella sekä toimialan kehittämissuunnitelman avulla. Tavoitteena on ennakoiva henkilöstösuunnittelu, jossa henkilöstömitoitus ja osaaminen vastaavat järjestettävien palveluiden pysyviä tehtäviä ja tavoitteita.

Keuruun kaupungin sivistystoimi vastaa opetuspalveluiden yleissivistävästä perus- ja lukiokoulutuksesta, varhaiskasvatuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä joukkoliikenteeseen liittyvistä koordinointi- ja yhteistyötehtävistä sivistyslautakunnan tavoitteiden ja kaupungin yhteisten toimintalinjojen mukaisesti. Joukkoliikenteen tehtäviä Keuruun kaupungissa hoitaa kuljetussuunnittelijan ohella sivistyslautakunnan nimeämä joukkoliikennetoimikunta.

Toimialaa ohjaavat:

- Sivistyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2018-2022
- Sivistyspalveluiden palvelurakente- ja tarveselvitys 2018-2022
- Toisen asteen koulutuksen kehittämissuunnitelma v. 2017
- Keuruun seudun aikuiskoulutuksen kehittämissuunnitelma v.2017
- Ammatillinen koulutus Keuruulla/välikatsaus /arviointi 2015
- Perusopetuksen oppilashuollon suunnitelma 2012 / 2014
- Toisen asteen koulutuksen opiskelijahuoltostrategia 2010 / 2014
- Sivistystoimen valmiussuunnitelma 2014
- Esi- ja perusopetuksen - sekä yleissivistävän lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat 2011 / 2016
- Varhaiskasvatussuunnitelma 2017
- Kulttuuriopetussuunnitelma 2013
- Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelma 2010–11 (varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus)

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Mittari
Hyvinvoinnilla veto- ja pito-voimaa	<p>1. Sivistyspalveluiden palvelurakenne ja -tarveselvityksen 2018-2022 mukaiset toimenpide-ehdotukset.</p> <p>2. Sivistyspalvelut osallistuu osaltaan Lasten ja nuorten Keuruu sekä hyvinvointikertomusohjelman toteuttamiseen.</p>	<p>1. Toimenpide-ehdotukset on viety eteenpäin jatkuvan ja ajan-tasaisen arvioinnin mukaisella aikataulutuksella.</p> <p>2. Sivistyspalveluille kuuluvat toimenpiteet on tehty.</p>	<p>1. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken/ aloittamatta</p> <p>2. Ohjelmien mukaiset mittarit</p>
Työllä lisää elinvoimaa	<p>1. Mahdollistetaan lapsiystävällisen työpaikkakulttuurin kehittyminen.</p> <p>2. Etsitään monimuotoisia ratkaisuja 2.asteen koulutuksen kehittämiseen ja järjestämiseen oppilaitosten kanssa.</p> <p>3. Sivistyspalvelut tarjoaa yksiköissään työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja.</p>	<p>1. Tarjotaan perheen tarpeen ja lainmukaiset kasvatus- ja opetuspalvelut</p> <p>2. Vuosittain tarjotaan 2.asteen koulutusta yhteistyössä 2.asteen oppilaitosten kanssa</p> <p>3. Yksiköissä on tarjolla mahdollisuus työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkaan</p>	<p>1. Asiakastytyväisyyskyselyt</p> <p>2. Alkavien tutkinnonosien, koulutusten ja opiskelijoiden määrät</p> <p>3. Em. paikkamäärät</p>
Selkeä ja kustannus- tehokas kaupunki- ja konsernirakenne	1. Sivistyspalveluiden palvelurakenne ja -tarveselvityksen 2018-2022 mukaiset toimenpide-ehdotukset.	1. Toimenpiteet toteutettu laaditun aikataulun mukaan	1. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken/ aloittamatta
Johtamisella hyvinvointia	<p>1. Sivistyspalveluiden koulutus- suunnitelma ja koulutuskortit</p> <p>2. Työhyvinvointisuunnitelman toteuttaminen</p>	<p>1. Koulutustarpeet ja -tarjonta vastaavat toisiaan</p> <p>2. Henkilöstön sairauspoissaolojen laskeminen</p>	<p>1. Jokainen työntekijä on koulutautunut vuoden aikana (koulutuskortit käytössä)</p> <p>2. Sairauspoissaolojen seuraaminen</p>

4.5.2. VARHAISKASVATUS (151100)

151100 Varhaiskasvatus	TP 2018	TA 2019+	TAE 2020	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	muutokset €	(Itk) €	€	€	%
Tulot	509 034	523 690	474 480	474 480	-49 210	-9,4
Menot	-5 175 400	-5 383 560	-5 511 400	-5 504 360	-120 800	2,2
Toimintakate	-4 666 366	-4 859 870	-5 036 920	-5 029 880	-170 010	3,5

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten tasapainoista kehitystä ja kasvua yhdessä vanhempien kanssa. Tätä tehtävää toteutetaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan osa-alueilla. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelut vastaa lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen maksuksesta.

Varhaiskasvatus on lapsiperheille suunnattu palvelu, johon jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on subjektiivinen oikeus. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lapsen tervettä kasvua ja kehitystä yhteistyössä vanhempien kanssa ja tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan myös lasten erityistarpeet ja autetaan lasta ja hänen perhettään yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa silloin, kun perheen omat voimavarat eivät riitä. Varhaiskasvatusta toteutetaan v. 2017 laaditun ja käyttöön otetun varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on ollut vuoden 2019 tammi-toukokuussa keskimäärin 306 lasta (v.2017 356 v.2018 359). Keuruulla on syksyllä 2019 kunnallisia varhaiskasvatuspaikkoja käytössä 340. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Aurinkolinna (156 p), Haapamäen (48 p), Lapin (48 p) ja Seipon (48 p) päiväkodeissa. Perhepäivähoitoa toteutetaan 9 hoitajan kotona (36 p).

Keuruulla on yksi yksityinen, palvelusetelin kautta toimiva päiväkotitähdistä, jossa on yhteensä 60 paikkaa. Yksityinen päiväkotihoidon on siirtynyt palvelusetelijärjestelmään 1.8.2016 alkaen.

Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijasta vanhemmat voivat valita lapsen hoidon järjestämiseksi yksityisen hoidon tuen tai alle 3-vuotiaalle lapselle kotihoidon tuen. Yksityisen hoidon tukea ei ole käytetty kevään 2018 jälkeen. (1-7/2016 keskim.2 perhettä; 1-7/2017 keskim.2 perhettä; 1-7/2018 keskim. 1 perhe). Yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksu on lopetettu 1.9.2018 alkaen sivistyslautakunnan päätöksen (23.8.2018 § 57) mukaisesti.

Lasten kotihoidon tuen piirissä on ollut kuukausittain 81 perhettä (1-7/2016: 106, 1-7/2017: 88, 1-7/2018: 79) ja osittaisen hoitorahan piirissä 21 perhettä (v. 2016: 21, v.2017: 14, v. 2018: 21). Perhettä kohden maksettu kotihoidon tuki (hoitoraha ja hoitolisä) vuonna 2019 on ollut heinäkuuhun mennessä keskimäärin 435 €/kk/perhe (1-7/2016 keskim. 430 €/kk/perhe; 1-7/2017 keskim. 401 €/kk/perhe; 1-7/18 keskim. 415 €/perhe).

Esiopetusta järjestetään lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta vahvistaa lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä. Esiopetukseen osallistuminen on muuttunut velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen. Esiopetuksessa noudatetaan v.2016 laadittua esiopetussuunnitelmaa. Esiopetukseen Keuruulla osallistuu koko ikäluokka.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on peruskoulun 1. ja 2. luokan sekä erityisopetuksen oppilaille suunnattua toimintaa, jonka tehtävänä on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Aamu- ja iltapäivätoiminnan avulla edistetään lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta sekä ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja lisätään osallisuutta. Aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään v.2016 päivitetyn perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintaa järjestetään Haapamäen yhteiskoululla, Aurinkolinna sekä Kivelän koululla. Vuosittain toiminnassa on n.60 oppilasta.

Keuruun 0-6 v. väestökehitys

Keuruulla asui 14.8.2019 alle kouluikäisiä lapsia (yht.512, vrt. 8/2017 yht.589, 8/2018 yht. 552) syntymävuoden mukaan seuraavasti:

Syntymävuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lasten lkm	93	100	81	72	66	70	+30

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str.päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Mittari
Hyvinvoinnilla veto- ja pitovoimaa	1.Varhaiskasvatus osallistuu omalta osaltaan hyvinvointikertomuksen ja Lasten ja nuorten Keuruu –ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen 2. Lasten tuen asioiden kehittäminen	1.Toimenpiteet käynnistetty 2. Palvelurakenne- ja tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet aikataulutuksen mukaisesti	1. Ohjelmien mukaiset mittarit 2. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta
Työllä lisää elinvoimaa	1.Yksiköissä on tarjolla työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja 2. Mahdollistetaan lapsiystävällisen työpaikkakulttuurin kehittyminen	1.Yksiköissä toteutuu työharjoitteluja ja työssäoppimista 2. Tarjotaan perheen tarpeen ja lainmukaiset kasvatus- ja opetuspalvelut	1.Toteutuneiden työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen määrät 2.Asiakastyytyväisyyskyselyt
Selkeä ja kustannustehokas kaupunki- ja konsernirakenne	1.Varhaiskasvatuksessa toteutetaan palvelurakenne ja –tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet	1. Toimenpiteet toteutettu laaditun aikataulun mukaisesti	1. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta

4.5.3. PERUSOPETUS (152000)

152002 Perusopetus	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TAE 2020 (Itk) €	TA 2020 €	Muutos 2019/2020 € %	
Tulot	330 739	246 560	249 560	249 560	3 000	1,2
Menot	-9 476 378	-10 085 110	-10 139 290	-10 124 740	-39 630	0,4
Toimintakate	-9 145 639	-9 838 550	-9 889 730	-9 875 180	-36 630	0,4

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen tulosalueen muodostavat peruskoulut (1-10 lk) sekä harjaantumisopetus (1-10 lk:t). Keuruulla on 4 koulua (Einari Vuorelan koulu, Keuruun ala-aste, Pihlajavesi ja Pohjoislahti), jotka antavat opetusta vuosiluokille 1-6. Haapamäen yhteiskoululla järjestetään opetusta luokille 1-9 ja Keuruun yhteiskoulun yläkoululla luokille 7-10. Esiopetusta annetaan kaikilla kyläkouluilla sekä Haapamäen yhteiskoululla. Jokaisella koululla on oma johtokunta. Lisäksi koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään varhaiskasvatuksen toimesta Haapamäen ja Kivelän kouluilla sekä Aurinkolinnessa. Aamupäivätoimintaan on mahdollista osallistua Aurinkolinnessa.

Koulujen toiminnan tarkoituksena on antaa oppilailleen nykyaikaisin menetelmin oppilaiden omien edellytystensä mukaista ja opetussuunnitelmaa noudattavaa opetusta, jotta he perustiedot ja – taidot saavuttaneena pystyvät hakeutumaan jatko-opintoihinsa, pystyvät sopeutumaan muuttuviin tilanteisiin sekä saavat perusvalmiudet työelämää varten. Opetus- ja kasvatustyön perustehtävän toteuttamisen keskeiset linjaukset on kirjattu koulujen opetussuunnitelmiin sekä oppilashuollon suunnitelmaan. Oppilashuoltotyössä ovat tiiviisti mukana perusopetuksen koulupsykologi ja koulukuraattori sekä psykiatrinen sairaanhoitaja. Kulttuuriopetuksen opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2013 alkaen.

Perusopetuksen kehittämisessä haetaan yhdessä varhaiskasvatuspalvelujen kanssa toiminnallisten ja rakenteellisten ratkaisujen ohella vahvaa tulevaisuuteen suuntautuvaa opetussuunnitelmaperusteista kehittämistä. Tavoitteena on kehittää tulevaisuuden koulua, jossa opetuksessa hyödynnetään luontevasti uutta teknologiaa opetussuunnitelman mukaisessa uudessa toimintakulttuurissa. Monilukutaitoa, yhteisöllisyyttä ja tietoyhteiskunnan vaatimia taitoja pidetään tämän ja tulevan ajan taitoina. Digitaalisiaatio mahdollistaa yhä yksilöllisemmät oppimispolut ja uudenlaisen yhteisöllisen tiedonrakentamisen.

Perusopetuksen tiloja on uudisrakennettu ja korjattu viime vuosien aikana mittavasti. Haapamäen yhtenäinen peruskoulu (0-9 lk:t) on toiminut syksystä 2014 lukien peruskorjatussa rakennuksessa Haapamäen yh-

teiskouluna. Keuruun yhteiskoulun yläkoulu (kansalaiskoulu) ja Keuruun ala-asteen opetustilat on uudisrakennettu ja peruskorjattu, ja otettu käyttöön vaiheittain loppusyksyn 2016 ja kesän 2017 aikana. Uusi Einari Vuorelan koulu Jukojärvellä on otettu käyttöön vuoden 2016 alussa. Pohjoislahden ala-asteelle on valmistumassa syksyn 2019 aikana lisärakennus, jossa on liikuntatilat sekä yhden luokan opetustilat. Uudet tilat otetaan käyttöön vuoden 2020 alussa.

Nykyiset opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 01.08.2016. Yläkoulut ovat ottaneet uuden perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöön vaiheittain vuosien 2017-2019 aikana.

Perusopetusta ohjaavat seuraavat sivistyslautakunnan hyväksymät asiakirjat:

- Sivistyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2018-2022
- Sivistyspalveluiden palvelurakenne- ja tarveselvitys 2018-2022
- Perusopetuksen oppilashuollon suunnitelma 2012 / 2014
- Sivistystoimen valmiussuunnitelma 2014 (päivitetään vuosittain)
- Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat 2011/2016
- Kulttuuriopetussuunnitelma 2013
- Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelmat 2010–11 (varhaiskasvatus, perusopetus)
- Koulukohtaiset turvallisuussuunnitelmat 2015–16 (päivitetään vuosittain)

Oppilasmääräennusteet

2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
933	932	934	913	887	862

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str.päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Mittari
Hyvinvoinnilla veto- ja pitovoimaa	1.Perusopetus osallistuu omalta osaltaan hyvinvointikertomuksen sekä Lasten ja nuorten Keuruu –ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen 2. Oppilaiden tuen asioiden kehittäminen	1.Ohjelman mukaiset perusopetukselle kuuluvat toimenpiteet on tehty. 2. Palvelurakenne- ja tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet aikataulutuksen mukaisesti	1 Ohjelmien mukaiset mittarit 2.Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta
Työllä lisää elinvoimaa	1.Yksiköissä on tarjolla työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja	1.Yksiköissä toteutuu työharjoitteluja ja työssäoppimista	1.Toteutuneiden työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen määrät
Selkeä ja kustannustehokas kaupunki- ja konsernirakenne	1.Perusopetuksessa toteutetaan palvelurakenne ja –tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet liittyen tila-asioihin	1. Toimenpiteet toteutettu laaditun aikataulun mukaisesti	1. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta

4.5.4. KOULUTUS (153000)

153001 Koulutus	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	187 480	158 300	157 400	157 400	-900	-0,6
Menot	-1 855 960	-1 840 280	-1 864 850	-1 861 840	-21 560	1,2
Toimintakate	-1 668 480	-1 681 980	-1 707 450	-1 704 440	-22 460	1,3

Keuruun seudun kilpailukyky sekä tasapainoinen ja kestävä alueellinen kehitys pohjautuvat osaamiseen ja sen elinikäiseen ylläpitämiseen. Keuruu haluaa kehittyä oppivana alueena, jolle ominaista on yhdessä oppiminen, toimijoiden tiivis yhteistyö ja kehittämiskumppanuudet.

Keuruun seutukunnan alueella turvataan toisen asteen koulutuksen saatavuus (yleissivistävä lukiokoulutus ja toisen asteen ammatillinen koulutus) sekä toimivat aikuiskoulutusjärjestelmät, jotka parantavat sekä yritysten että julkisten laitosten koulutetun työvoiman saantia.

Toiminnan kuvaus

Keuruun kaupungin toisen asteen koulutuksen tulosalueen strategisena tavoitteena on, että seutukunnalla toimii aktiivinen, uudistumiskykyinen ja joustava toisen asteen koulutus. Tavoitteena on, että toisen asteen koulutus jatkaa aktiivisesti laaja-alaisen oppimiskeskuksen luomista yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien, seudun muiden toimijoiden ja elinkeinoelämän kanssa.

Monipuolisesta toisen asteen koulutustarjonnasta Keuruun koulukeskuksessa vastaavat Keuruun lukio ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän aikuisopisto. Toisen asteen koulutuksen kehittämisen lähtökohtana on tarjonnan ja sitä myötä valintojen mahdollisuuksien laajentaminen, opiskelun yrittäjyyslähtöisyys työelämään ja alueellisia tarpeita huomioiden niin, että opiskelun ja oppimisen käsitettä kyetään avartamaan. Yhdistelmä-tutkintoja tarjotaan lähes kaikilla ammatillisilla koulutusaloilla. Lukiolla on yhteistä kurssitarjontaa paikallisen ammatillisen koulutusyksikön ja vapaan sivistystyön kanssa. Tavoitteena on edistää sekä yleis- että ammat-tisivistystä ja antaa opiskelijoille persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen, jatko-opintojen, ammattitaidon saavuttamisen sekä työelämän edellyttämiä tietoja ja taitoja. Tavoitteena on tukea myös nuorten harras-tuneisuutta sekä liikunnassa että taito- taideaineissa, jotta osaamista voisi hyödyntää osana suoritettavia tutkintoja.

Aikuiskoulutuksella pyritään varmistamaan Keuruun työelämän ja asukkaiden osaaminen toimimalla tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Keuruun koulukeskuksessa järjestetään aikuiskoulutusta Jyväskylän koulutuskuntayhtymän aikuisopiston toimesta. Keuruu on osakkaana myös Sastamalan koulutuskuntayhtymässä.

Toimialaa ohjaavat:

- Toisen asteen kehittämissuunnitelma 2017
- Aikuiskoulutuksen kehittämissuunnitelma 2017
- Yleissivistävän lukiokoulutuksen opetussuunnitelma 2006 / 2016
- Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelma 2011
- Toisen asteen koulutuksen opiskelijahuoltostrategia 2010 / 2014
- Sivistystoimen valmiussuunnitelma 2015 - 16
- Yksikkökohtainen turvallisuussuunnitelma 2015 / 2016
- Ammatillinen koulutus Keuruulla / välikatsaus / arviointi 2015

Keuruun kaupungin ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kesken on tehty yhteistyösopimus, joka mahdollistaa mm. toisen asteen perustutkinnot, lähihoitajakoulutuksen jatkuvana koulutuksena sekä toisen asteen koulutuksen opettajien yhteiskäytön sekä tilojen yhteiskäytön Keuruulla. Oppisopimuskoulutuksen kehittämisessä hyödynnetään Keuruun kaupungissa vuonna 2015 käyttöön otettua oppisopimuskoulutuksen kehittämisestä hyödynnetään Keuruun kaupungista on laadittu välikatsaus 2015. Ammatillisen koulutuksen välikatsaus on osa koulutuksenjärjestäjien välistä yhteistyötä ja sen arviointia Keuruulla. Välikatsauksessa kuvataan Keuruulla toteutettua ammatillista koulutusta, sen arviointia sekä esitetään tulevaisuudennäkymiä ja suosituksia jatkoa varten.

Oppilasmääräennusteet:

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Keuruun lukio	169	176	158	169	160
Lähihoitajat	60	60	60	60	60

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str.päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Mittari
Hyvinvoinnilla veto- ja pitovoimaa	1.Koulutus osallistuu omalta osaltaan hyvinvointikertomuksen sekä Lasten ja nuorten Keuruu –ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen 2.Oppilaiden tuen asioiden kehittäminen	1. Koulutukselle kuuluvat toimenpiteet on tehty. 2. Palvelurakenne- ja tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet aikataulutuksen mukaisesti	1.Ohjelmien mukaiset mittarit 2.Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta
Työllä lisää elinvoimaa	1. Etsitään monimuotoisia ratkaisuja 2.asteen koulutuksen kehittämiseen ja järjestämiseen oppilaitosten kanssa.	1. Vuosittain tarjotaan 2.asteen koulutusta yhteistyössä 2.asteen oppilaitosten kanssa	1. Alkavien tutkinnonosien, koulutusten ja opiskelijoiden määrät
Selkeä ja kustannustehokas kaupunki- ja konsernirakenne	1.Koulutuksen alueella toteutetaan palvelurakenne ja –tarveselvityksen mukaiset toimenpiteet	1. Toimenpiteet toteutettu laaditun aikataulun mukaisesti	1. Toimenpiteiden valmiusaste: tehty/ kesken / aloittamatta

4.5.5. KIRJASTOPALVELUT (155000)

155000 Kirjastotalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	54 068	9 750	10 190	10 190	440	4,5
Menot	-736 686	-729 930	-728 140	-725 930	4 000	-0,5
Toimintakate	-682 618	-720 180	-717 950	-715 740	4 440	-0,6

Toiminnan kuvaus

Kirjastopalveluiden tulosalue sisältää kaupunginkirjaston toimipisteineen. Kirjastolla on Keuruulla neljä kiinteää toimipistettä: pääkirjasto, Haapamäen kirjasto sekä Pohjoislahden lainausasema ja Pihlajaveden palvelupiste; joista kaksi viimeksi mainittua on sivutoimisesti hoidettuja. Lisäksi kirjastoauto kiertää keskustan ulkopuolella neljänä arkipäivänä viikossa. Henkilöstöä on kahdeksan ja kirjastotoimenjohtaja. Toiminnallisesti kirjasto on osa koko maakunnan laajuista Keski-kirjastot-verkosta, joka hallinnoi yhteistä kirjastojärjestelmää sekä tekee yhteistyötä mm. markkinoinnissa, palveluissa, hankinnoissa ja osaamisen jakamisessa.

Kirjastopalveluiden tulosalueen toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla noin puolet keuruulaisista, lisäksi muista kunnista tulevia asiakkaita on runsaasti.

Vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet nousevat sivistyspalveluiden kehittämissuunnitelmasta vuosille 2018-2022:

1. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen
2. Lukemisen edistäminen
3. Digitalisoitumisen tukeminen
4. Saavutettavuuden tarkastelu

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Eri-ikäisten kuntalaisten aktivointi	Lukemisen ja yhteisöllisyyden edistäminen tapahtumien, näyttelyiden ja neuvonnan avulla	Tilaisuuksien määrä, tavoitetut henkilöt.
Työllä lisää elinvoimaa	Keuruulaisten opiskelun ja omaehtoisen tekemisen tukeminen	Tilojen ja kokoelman kehittäminen ja markkinointi	Tiloja käyttävien toimijoiden määrä, käyttäjäpalaute.
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Kirjastopalveluiden saatavuuden parantaminen	Aukioloaikojen kohdentaminen ja laajentaminen Keuruulla ja Haapamäellä	Aukioloaikojen muutokset, käyttäjäpalaute.
Johtamisella hyvinvointia	Henkilöstön kehittäminen	Henkilöstön digiopastustaitojen kehittäminen	Suoritettujen Digiajokorttien määrä (tavoite: puolet suorittaa)

4.6. OPISTOLAUTAKUNTA

4.6.1. OPISTOT (160000)

Opistolautakunnan tulosalueeseen kuuluvat Keuruun kansalaisopisto ja Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto. Tulosalueen tehtävänä on tuottaa kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja Keuruun kaupungin sekä Multian ja Petäjaveden kuntien alueella.

162000 Opistot	TP 2018	TA 2019+	TAE 2020	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	muutokset €	(Itk) €	€	€	%
Tulot	246 957	244 360	245 650	245 650	1 290	0,5
Menot	-1 232 474	-1 276 400	-1 305 710	-1 303 460	-27 060	2,1
Toimintakate	-985 517	-1 032 040	-1 060 060	-1 057 810	-25 770	2,5

Opistolautakunnan tulosalueeseen kuuluvat Keuruun kansalaisopisto ja Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto. Tulosalueen tehtävänä on tuottaa kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja Keuruun kaupungin sekä Multian ja Petäjaveden kuntien alueella.

Toiminnan kuvaus

Kansalais- ja musiikkiopistojen hallintoelimenä toimii Keuruun opistolautakunta, jossa on edustajat myös Multian ja Petäjaveden kunnista. Opistojen hallinto on yhteinen myös viranhaltijatasolla, koska tulosalueen päällikkönä toimii kansalais- ja musiikkiopiston rehtori.

Kansalaisopisto on yleissivistävää koulutusta järjestävä vapaan sivistystyön oppilaitos. Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi järjestämällä elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta paikallisen tarpeen mukaan mm. vieraiden kielten opetusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntakoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta, taiteen perusopetusta, kädentaitoja ja yleisöluentoja. Opisto pyrkii tarjoamaan vapaan sivistystyön palveluja mahdollisimman monelle kohtuulliseen hintaan. Opiston toimintaan voivat osallistua kaikenikäiset ihmiset. Sivukyliä tarpeista pidetään erityistä huolta.

Musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka järjestää taiteen perusopetusta musiikissa laajan oppimäärän mukaan ja tanssissa yleisen oppimäärän mukaan. Opetuksen tarkoituksena on myönteisen musiikki- ja tanssisuhteen luominen sekä valmiuksien antaminen elinikäiseen harrastamiseen ja alan ammattiopintoihin. Opetus koostuu alle kouluikäisille suunnatuista varhaisiän musiikkikasvatuksesta ja lastentanssista, kouluikäisille annettavasta henkilökohtaisesta soitonopetuksesta musiikin perustasolla ja musiikkiopistotasolla, sekä ryhmäopetuksena toteutettavista puhallinorkesterikouluopetuksesta sekä tanssin perusopetuksesta. Kolmen kunnan alueella toimivan musiikkiopiston vuosittainen opetustuntimäärä on n. 5100 tuntia. Sen puitteissa henkilökohtaista opetusta saavia oppilaita on keskimäärin 105 ja heidän lisäksi ryhmäopetuksen piirissä oppilaita on vuosittain noin 50.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisella hyvinvointia	Kansalaisopiston henkilöstön osaamisen kehittäminen. Osallistuminen K-S vapaan sivistystyön piiriin yhteiseen koulutushankkeeseen: osaluueina pedagogisen ja digitaalisen toimintakulttuurin ja johtamiskulttuuri kehittäminen.	Päätoimisesta henkilöstöstä jokainen osallistuu vähintään yhteen hankkeen koulutukseen.	Koulutuksiin osallistuneiden määrä.
Johtamisella hyvinvointia	Kansalaisopiston uuden kurssihallinto-ohjelman käyttöönotto.	Uusi ohjelma käytössä viimeistään syyskauden 2020 alkaessa.	Kyllä / ei
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Sosiaalisen median käytön tehostaminen opistojen tiedotuksessa ja markkinoinnissa.	Säännölliset päivitykset, vähintään 2 päivitystä/kuukausi.	Päivitysten määrä ja kattavuus (seuraajien määrä).
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Tilojen yhteiskäytön ja opetusaikataulujen suunnittelussa yhteistyön tiivistäminen koulujen kanssa.	Tarjotaan lapsille ja nuorille harrastusmahdollisuuksia saumattomasti koulupäivän jälkeen, mikä vähentää perheiden kuljetustarvetta iltaisin ja samalla pienentää hiilijalanjälkeä.	Iltapäivällä heti koulupäivän jälkeen alkavien ryhmien/opittuntien määrä.

4.7. VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Vapaa-ajanlautakunnan tehtävänä on vastata liikuntalain (390/2015), nuorisolain (1285/2016) sekä kuntien kulttuuritoiminnasta säädetyn lain (72/2006) mukaisista tehtävistä kunnassa. Lisäksi lautakunta päättää liikunta-, kulttuuri- nuoriso- ja matkailupalvelujen linjauksista sekä antaa liikunta-, kulttuuri-, nuoriso- ja matkailupalveluja koskevia esityksiä ja lausuntoja.

4.7.1. VAPAA-AJAN PALVELUT (176000)

176000 Vapaa-ajan palvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	397 942	414 180	414 180	414 180	0	0,0
Menot	-2 020 309	-2 033 610	-2 174 930	-2 170 240	-136 630	6,7
Toimintakate	-1 622 367	-1 619 430	-1 760 750	-1 756 060	-136 630	8,4

Toiminnan kuvaus

Vapaa-ajanlautakunnan alainen toiminta jakaantuu viiteen tulosyksikköön. Tulosyksiköitä ovat vapaa-aikatoimen hallinto, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja matkailupalvelut.

Hallinto

Hallinto tuottaa tieto-, asiakas-, talous- ja tilapalveluita sidosryhmien ja sisäisten tulosyksiköiden käyttöön. Hallinto vastaa vapaa-ajanpalveluiden toiminnan suunnittelusta, kehittämisestä ja tiedottamisesta. Lisäksi huolehdimme tilojen sekä liikunta-alueiden ja reittien käytön hallinnoinnista.

Hallinnossa työskentelee vapaa-aikatoimen päällikön lautakunnan sihteerin tehtäviä hoitava virkaatekevä nuoriso-ohjaaja, jonka työpanos hallintotehtävien hoitamiseen on 10 % ja vapaa-aikapäällikön 50% työajasta.

Liikunta

Keuruun kaupungin liikuntapalvelut yksikkö ylläpitää ulko- ja sisäliikuntapaikkoja, seuraa ja kehittää kaupungin liikuntatoimintaa, tuottaa ohjattuja liikuntapalveluita sekä tukee avustuksilla eri liikuntamuotoja harrastavien järjestöjen toimintaa. Lisäksi liikuntapalveluilla luodaan edellytyksiä vapaiden liikuntaryhmien toiminnalle.

Toimintaa kuvaavia tilastoja:

	2019	2020
toimivia liikuntajärjestöjä	30	30
aktiivisia ohjaajia liikuntajärjestöissä	50	50
käyntikertoja uimahallissa/kuntosalissa	80.000	80.000
liikuntapaikkoja	87	87
osallistujia Keuruu-Multia-laturetkellä	1.700	2.000
osanottajia kuntotapahtumissa	800	800
erityisryhmien liikunta-ryhmiä	25	25
avustukset	44.090	49.590

Nuoriso

Nuorisopalvelut tulosyksikön tehtävänä on luoda erilaisia toiminnallisia ja kasvatuksellisia mahdollisuuksia nuorten vapaa-ajanviettoon. Nuorisopalvelut tukevat ja mahdollistavat nuorten omaehtoista toimintaa, vahvistavat nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä ohjaavat nuorten turvallista kasvua erilaisissa elämäntilanteissa. Työ on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja tasavertaista. Tavoitteena on tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja kunnassa.

Työtä tehdään aktiivisella tilatoiminnalla kahdessa eri nuorisotilassa sekä monipuolisella pienryhmä-, reissu-, leiri-, osallisuus- ja tapahtumatoiminnalla. Lisäksi uusia yhteistyö- ja toimintamalleja kehitetään nuorten kanssa toimivien muiden tahojen kanssa. Koulujen ja nuorisopalveluiden yhteistyötä toteutetaan vuosikello-suunnitelman mukaisesti ja sitä kautta tavoitetaan kaikki koulun piirissä olevat nuoret.

Vuonna 2018 toiminta laajeni etsivän nuorisotyön hankkeella, jonka kautta voidaan tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja auttaa heitä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itseenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Toimintaa kuvaavia tilastoja:	2019	2020
Kipinän käyttöaste	9.500	9.500
Projektit	4/100	4/100
Tapahtumat	20/1.000	20/1.000
Avustukset	7.900	13.030

Kulttuuri

Kulttuuripalvelut tulosyksikkö edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa ja tarjoaa taidepalveluita yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa kulloinkin käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssien mukaan, Kulttuuritalo Kimaran puitteet ja olemassa olevat tapahtumat tehokkaasti hyödyntäen.

Kulttuuri on Keuruulla merkittävä hyvinvoinnin edistäjä, imago- ja vetovoimatekijä sekä matkailuvaltti. Lisäksi kulttuuritoimi tukee kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä Museosäätiön ostopalvelusopimukseen varatun määrärahan puitteissa. Lastenkulttuuriopetussuunnitelman kautta tuetaan lasten ja nuorten taidekasvatusta kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Hankerahoituksia hyödynnetään tehokkaasti ja tukeudutaan työssä alueellisiin toimijaverkostoihin.

Toimintaa kuvaavia tilastoja:	2019	2020
Kulttuuritalo Kimaran kävijät	9.000	9.000
Kulttuuritapahtumat (omat tuotannot)	30	25
Kulttuuritapahtumat (tuetut/yhteistyöhankkeet)	80	120
Kimaran talkootyö	1.200	1200
Rajatalo-projekti	1	1
Yhteistyöprojektit/työryhmät/verkotot	16	20
Lastenkulttuuri/käyntikerrat	3.000	2.800
Toimivat kulttuurijärjestöt	25	25
Einari Vuorela –runopalkinto		1

Matkailu

Matkailutoimisto koordinoi matkailualan yrittäjien, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen, järjestöjen sekä naapurikuntien kanssa seutukunnan matkailumarkkinointia. Matkailutoimisto tiedottaa ja markkinoi kaupungin sekä seutukunnan palveluja kuntalaisille ja matkailijoille yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Matkailuyhteistyö edistää merkittävästi Keuruun kaupungin tunnettavuutta vetovoimaisena aktiivisen lomailun kohteena sekä yritys- ja asuinpaikkana. Matkailutoimi palvelee matkailijoita tekemällä yhteistyössä matkailukeskus Kamanassa sijaitsevan Tiltalti Shopin kanssa. Yrittäjät ovat sitoutuneet jakamaan Keuruun informaatiopisteessä seutukunnan matkailuesitteitä sekä henkilökohtaisesti neuvomaan sinne saapuvia asiakkaita.

Matkailutoimistossa toteutetaan vapaa-aikatoimen tiedotusta, markkinointia ja vuokrataan Keurusselän Liikuntapuiston tiloja. Markkinoinnin osalta panostetaan yhä enenevässä määrin sosiaaliseen mediaan ja erilaisiin digimarkkinoinnin väyliin. Matkailutoimi on osa kaupunkimarkkinointitiimiä.

Toimintaa kuvaavia tilastoja: 2019 2020

Ilmoitukset lehdissä, käsiohjelmissa, esitteissä	20	20
kieliversiot: eng, sa, ve, kiina, viro	5	5

Yhteismarkkinointi (vertailuarvot v. 2020 toimintaan lopulliset toimenpiteet sovitaan yhteisesti yrittäjien kanssa)

	2019	2020
Keurusselän seutu -esite	116 ilmoittajaa	120 ilmoittajaa
Ryhmäpaketit -esite	1 esite	1 esite
Matkailualan messut	0	1 messut
Myyntikierrokset, -tilaisuudet	4	5 tilaisuutta

Internet

Matkailun kotisivuja	1	1
Facebook-sivut	5	5
Instagram	1	1

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista pito- ja vetovoimaa	Nettisivut ja tiedotus ovat ajantasaiset	Nettisivut houkuttelevat aktiiviseen vapaa-ajan toimintaan. harrastekalenterin käytön tehostaminen.	Nettisivujen käytöstä kerätään kuukausittain tietoa, siitä mikä kiinnostaa ja milloin.
Hyvinvoinnista pito- ja vetovoimaa	Liikuntatoimen kehittämissuunnitelman toteutus	Kehittämiskohteiden tavoitteet toteutuvat 80 % v. 2020 osalta.	Montako toimenpidettä on toteutunut /suunniteltu
Hyvinvoinnista pito- ja vetovoimaa	Nuorisotoimen kehittämissuunnitelman toteutus	Nuorisotoimen kehittämissuunnitelmalla on toteutettu ja huomioitu v.2020 osalta.	Montako toimenpidettä on toteutunut/suunniteltu
Hyvinvoinnista pito- ja vetovoimaa	Kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen/lastenkulttuurin aseman vahvistaminen	Toteutetaan lastenkulttuurin opetussuunnitelmaa 100 %	Toimintaan osallistuneet lapset/toimenpiteiden määrä
Hyvinvoinnista pito- ja vetovoimaa	Kulttuuri- ja luontoretkeilyn kehittäminen ja markkinointi	Kulttuuri- ja luontoretkeilyn ajankohtaiset mahdollisuudet kuntalaisille ja matkailijoille tutuiksi. Myös lähellä oleva ympäristö koetaan retkeilykohteeksi.	Retkeilykohteiden ja - tapahtumien ajankohtaista markkinointia on tehty kolmessa eri markkinointikanavassa some, netti, printti vuodenaikojen mukaan.

4.8. TEKNINEN LAUTAKUNTA

180001 TEKNINEN LAUTA- KUNTA	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	10 659 205	11 017 020	11 176 910	11 176 910	159 890	1,5
Menot	-9 945 454	-9 963 770	-10 149 830	-10 138 310	-174 540	1,8
Toimintakate	713 751	1 053 250	1 027 080	1 038 600	-14 650	-1,4

Tekninen lautakunta on rakennuslautakunnan ja Keurusselän ympäristölautakunnan ohella teknisten palveluiden vastualueen toimielimiä. Tekniset palvelut edistävät viihtyisän, terveellisen, turvallisen ja luonnontaloudeltaan kestävä elinympäristön toteuttamista ja luovat fyysiset edellytykset yhdyskunnan tasapainoiseen kehittämiseen. Tekninen lautakunta jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat teknisen toimen johto, kunnallistekniikka, tilapalvelu ja tukipalvelut. Lisäksi lautakunnan alaisuuteen kuuluu hallinnollisesti pelastustoimi. Teknisen toimen johto vastaa rakennuttamisesta ja sisäilma-asioiden hoitamisesta osana lautakunnan toimintaa.

Teknisen toimen johto valmistelee vuosittain yhdessä tilapalvelun kanssa talonrakennuksen korjaushankkeista pieninvestointiohjelman teknisen lautakunnan päätettäväksi valtuuston päättämien investointimäärärahojen puitteissa.

Avainalueet:

1. Asumisen edellytysten parantaminen

- kunnallistekniikka ja vesilaitos yhteistyössä rakentavat ja ylläpitävät kunnallisteknistä verkostoa taajama-alueilla ja vesihuoltoa taajaman ulkopuolelle vesihuollon kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti sekä talousarvion rajaamien resurssien puitteissa
- kunnallistekniikka panostaa kaupungin ulkoiseen olemukseen. Asukkaiden tulee konkreettisesti nähdä, että rakennetusta ympäristöstä pidetään huolta.
- kunnallistekniikka luo edellytykset uusien asemakaava-alueiden käyttöönottamiselle investointiohjelman puitteissa
- tilapalvelu huolehtii, että kaupungin kiinteistöt ovat asiallisessa kunnossa

2. Kiinteistönpidon kehittäminen:

- kiinteistöjen määräaikoina tehtävät huollot ja tarkastukset tehdään huoltokirjaan perustuvan huolto-ohjelman mukaisesti
- rakennusten siivous suoritetaan asianmukaisin ja nykyaikaisin menetelmin ja käyttötarkoituksen mukaisiin henkilöstömitoituksiin perustuen
- taloteknisten järjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen kiinteistöjen ylläpidossa
- kiinteistöjen energiankulutuksen seuranta ja elinkaariajattelu liitetään olennaiseksi osaksi investointien toteutussuunnittelua
- rakennusten kuntotarkastusten teettäminen tarvittaessa

3. Teknisten peruspalvelujen ja -rakenteiden turvaaminen:

- vesihuollon turvaaminen ja kehittäminen yhteistyössä Keuruun Vesi – liikelaitoksen kanssa
- kaavateiden kunnon turvaaminen oikea-aikaisella perusparantamisella sekä kunnossapidolla
- jätehuollon palvelutason turvaaminen ja kehittäminen yhdessä muiden alueen kuntien kanssa
- kaupungin kiinteistöt soveltuvat käyttötarkoitukseensa ja ovat terveellisiä ja turvallisia käyttää
- tukipalveluiden tuottamat ateriapalvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti

4. Hyvä ympäristö ja kaupunkikuva:

- asuinalueiden ympäristön tarkoituksenmukaisen hoitotason ylläpitäminen
- kaupunkikuvan kannalta keskeisten viheralueiden rakentaminen ja ylläpito
- leikkikenttien ja uimarantojen ylläpitäminen käyttäjille turvallisena
- liikenneturvallisuuden huomioiminen ja kuntalaisten arkiliikunnan mahdollistaminen

4.8.1. TEKNISEN TOIMEN JOHTO (181000)

181000 Teknisen toimen johto	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	66	0	0	0	0	
Menot	-208 344	-196 090	-185 650	-185 380	10 710	-5,5
Toimintakate	-208 278	-196 090	-185 650	-185 380	10 710	-5,5

Toiminnan kuvaus

Tulosalue tuottaa teknisen lautakunnan ja sen alaisten tulosalueiden hallinnolliset palvelut ja toimistotehtävät. Tulosalueen henkilöstön määrä on kaksi. Tulosalue jakaantuu kahteen tulosityksikköön:

- Tekninen lautakunta ja hallinto
- Yhteiset toimistopalvelut

Henkilökuntaa hallinnossa ovat tekninen johtaja ja toimistonhoitaja. Hallinnon painopistealueena on teknisen lautakunnan kustannus seurannan ja raportoinnin, arkistoinnin, tiedonhallinnan sekä tiedonkulun parantaminen sekä henkilöstöhallinto. Hallinto vastaa Keuruun kaupungin rakennuttamisesta. Rakennuttamisen osalta pääosa palkkamenoista maksetaan investoinneista.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Työllä lisää elinvoimaa	1. Tekniset palvelut tarjoaa yksiköissään työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja 2. Tekniset palvelut mahdollistavat yksiköissään oppisopimuskoulutuksen toteutumisen	Teknisissä palveluissa on vähintään kaksi työharjoittelu-/ työssä oppimis-/ oppisopimuskoulutuspaikkaa vuoden aikana	Työharjoittelupaikkojen määrä Työssäoppimispaikkojen määrä Oppisopimuskoulutuspaikkojen määrä
Terve kuntatalous	Kiinteistöohjelman toteuttaminen	Kiinteistöohjelman tavoitteiden toteutuminen	Toteutusprosentti
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Teknisten palveluiden organisaatorakennetta järjestellään ja toimenkuvia selkeytetään	Teknisten palveluiden organisaatorakenne on selkeä kaikkien tulosityksiköiden osalta	Toteutunut / ei toteutunut
Johtamisella hyvinvointia	Esimieskoulutukset ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen	Sairauspoissaolojen väheneminen kymmenellä prosentilla vuoden 2019 tasosta.	Toteutunut / ei toteutunut

4.8.2. KUNNALLISTEKNIikka (182000)

182000 Kunnallistekniikka	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	318 018	329 750	313 750	313 750	-16 000	-4,9
Menot	-1 129 690	-1 173 650	-1 320 900	-1 312 160	-138 510	11,8
Toimintakate	-811 672	-843 900	-1 007 150	-998 410	-154 510	18,3
<i>Toimintakate €/asukas</i>	<i>-81,23</i>	<i>-84,46</i>	<i>-100,80</i>	<i>-99,92</i>	<i>-15,46</i>	<i>18,3</i>

Toiminnan kuvaus

Kunnallistekniikan tulosalue tuottaa yhdyskunnan rakentamisen ja kunnossapidon edellyttämät kunnallistekniset palvelut sekä vastaa jätehuollosta ja kaupungin sisäisten toimintojen tarvitsemista kone- ja varastopalveluista.

Tulosalueen ydinpalvelut ovat tarvittavien ja turvallisten ajo- ja kevytliikenneväylien sekä viihtyisien ja riittävien viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen tai rakennuttaminen ja kunnossapito sekä jätehuollon viranomaistehtävät. Painopisteeksi on asetettu asuin- ja toimintaympäristön viihtyisyys ja siisteys. Kunnallistekniikan tulosalue vastaa myös kaupungin uimarantojen ja lähiliikuntapaikkojen sekä leikkikenttien rakentamisesta, kunnossapidosta sekä niiden turvallisuudesta.

Henkilökuntaa kunnallistekniikassa on vakituisesti 12.2 henkilöä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Yleisten alueiden suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan kaupunkistrategian tavoite: "Keuruu tunnetaan luonnonläheisenä kulttuurikaupunkina"	Hankkeet toteutetaan ympäristöä kunnioittaen	Toteutunut / Ei toteutunut
Työllä lisää elinvoimaa	1. Infrastruktuurin ylläpito käytettävien määrärahojen puitteissa	1. Kaupungin vastuulla oleva infrastruktuuri on vähintään vuoden 2019 tasolla	1. Toteutunut / Ei toteutunut
Työllä lisää elinvoimaa	1. Tekniset palvelut tarjoaa yksiköissään työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja 2. Tekniset palvelut mahdollistavat yksiköissään oppisopimuskoulutuksen toteutumisen	Teknisissä palveluissa on vähintään kaksi työharjoittelu-/ työssä oppimis-/ oppisopimuskoulutuspaikkaa vuoden aikana	Toteutunut / Ei toteutunut
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Kunnallistekniikan organisaatorakennetta järjestellään ja toimenkuvia selkeytetään. Perustetaan kuntatekniikan päällikön virka ja työnjohdon nimikkeet muutetaan paremmin työnkuvia vastaaviksi.	Teknisten palveluiden organisaatorakenne on selkeä kaikkien tulosityksiköiden osalta.	Toteutunut / ei toteutunut

4.8.3. TILAPALVELU (183000)

183000 Tilapalvelu	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	6 814 702	6 978 080	7 317 670	7 317 670	339 590	4,9
Menot	-4 335 398	-4 272 690	-4 338 300	-4 298 170	-25 480	0,6
Toimintakate	2 479 304	2 705 390	2 979 370	3 019 500	314 110	11,6

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelun toimintaan kuuluu tuottaa ja ylläpitää käyttäjille tarpeelliset tilat (koulut, kirjasto, vanhusten asu- mispalvelut jne.) sekä ylläpitää kaupungin omistuksessa olevat asunnot. Tilapalvelu tuottaa vuokra-asunnot liikelaitoksen kiinteistönhoidon.

Ylläpidettävien kiinteistöjen pinta-ala on 90 865 m² ja tilavuus 363 513 m³.

Luvut eivät sisällä Keulink Kiinteistöt Oy:n hallinnassa olevia teollisuusrakennuksia, osakehuoneistoja eikä yhteistoimintakunnissa olevia terveystarkastajien, eläinlääkärien ja maataloustoimen toimitiloja.

Tilapalvelu henkilöstö jakautuu hallintoon (4 henkilöä), keskitettyyn kiinteistöhoitoon (11 henkilöä), toimi- ja vuokratilojen kunnossapitoon (3 henkilöä). Oppisopimuskoulutuksessa olevat henkilöt (2) ovat määräaikai- sessa työsuhteessa.

Teknisessä päivystyksessä vuorottelee 5 henkilöä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Palvelurakennusten suunnitelmien mukaiset kunnossapitokorjaukset määrärahojen puitteissa	Palvelurakennusten investointisuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutuneet	Toteutunut / Ei toteutunut
Työllä lisää elinvoimaa	1. Tekniset palvelut tarjoaa yksiköissään työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja 2. Tekniset palvelut mahdollistavat yksiköissään oppisopimuskoulutuksen toteutumisen	Teknisissä palveluissa on vähintään kaksi työharjoittelu-/ työssä oppimis-/ oppisopimuskoulutuspaikkaa vuoden aikana	Työharjoittelupaikkojen määrä Työssäoppimispaikkojen määrä Oppisopimuskoulutuspaikkojen määrä
Terve kuntatalous	Toiminnan mitoittaminen talousraamia vastaavaksi	Suunnitellut toiminnot pystytään suorittamaan talousarvion mukaisesti	Toteutunut / ei toteutunut
Energian käyttö ja tehokkuus kiinteistöissä	Tilapalvelu siirtyy kiinteistöjen energiaseurannassa etäluentaan.	Energiatehokkuutta pystytään paremmin seuraamaan ja muutoksiin pystytään reagoimaan nopeammin	Toteutunut / ei toteutunut

4.8.4. PELASTUSTOIMI (184000)

185000 Pelastustoimi	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	-782 248	-830 350	-828 450	-870 450	-40 100	4,8
Toimintakate	-782 248	-830 350	-828 450	-870 450	-40 100	4,8

Toiminnan kuvaus

Pelastustoimesta vastaa Keski-Suomen Pelastuslaitos, joka on Jyväskylän kaupungin liikelaitos. Keski-Suomen kuntien pelastuslaitokset siirtyivät 1.1.2004 osaksi Keski-Suomen pelastuslaitosta.

4.8.5. TUKIPALVELUT (186000)

186000 Tukipalvelut	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	3 526 419	3 709 190	3 545 490	3 545 490	-163 700	-4,4
Menot	-3 489 774	-3 490 990	-3 476 530	-3 472 150	18 840	-0,5
Toimintakate	36 645	218 200	68 960	73 340	-144 860	-66,4

Toiminnan kuvaus

Tukipalvelut tuottaa ateria- ja siivouspalveluja Keuruun kaupungin eri organisaatioille. Tukipalveluilla on kolme keskuskeittiötä; yksi Haapamäellä ja kaksi Keuruun kaupungin alueella. Keittiöt tuottavat ateriapalvelut kouluille, päiväkodeille, vanhuspalveluille, Seututerveyskeskuksen Keuruun vuodeosastolle, Tuurila kodille ja kaupungin henkilöstölle.

Siivouskeskus tuottaa siivouspalvelut kouluille, kaupungin virastolle, nuorisotalolle, kirjastolle ja ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolle, päiväkoteihin ja opettaja-asuntola taloon, sekä matkailupalveluille. Lisäksi tukipalvelut tuottavat siivouspalveluja Keuruun vuokra-asunnot – liikelaitoksen vuokratilojen tarpeisiin ja seutu-tk:n Haapamäen toimipisteeseen. Keuruun kaupungin omistamissa kiinteistöissä toimii organisaation ulkopuolisia yhteisöjä, joille siivousta järjestetään, kuten E-center.

Toiminnallisia muutoksia tukipalveluiden osalta on keittiöiden työnkierto, jolla kesän 2019 toiminta ylläpidetään vakituisten työntekijöiden toimesta. Kesällä toimii koko ajan Tk- keittiö. Ylimääräisiä viikonlopputöitä erilaisista tapahtumista tarjotaan vain, jos henkilökuntaa on riittävästi. Keittiön peruskorjaus ja toiminnan muutos aiheuttavat tarvetta tuotekehitykseen ruokien valmistuksessa ja toiminnan suunnittelussa. Tuotekehitystä jatketaan koko 2019 vuoden ajan. Uudet ruokaohjeet tulee käyttöön kevään aikana.

Henkilöstöä tukipalveluissa on mitoitettu seuraavasti; palvelupäällikkö, esimiehet (3 henkilöä), keittiöhenkilökuntaa 36 henkilöä (joista 6 henkilöä osa-aikaisia), viisi (5) yhdistelmä-työntekijää (yksi määräaikaisena) ja laitoshuoltajia 20 henkilöä ja joista osa-aikaisia 5 henkilöä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Työllä lisää elinvoimaa	1. Tekniset palvelut tarjoaa yksiköissään työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja 2. Tekniset palvelut mahdollistavat yksiköissään oppisopimuskoulutuksen toteutumisen	Teknisissä palveluissa on vähintään kaksi työharjoittelu-/ työssä oppimis-/ oppisopimuskoulutuspaikkaa vuoden aikana	Työharjoittelupaikkojen määrä Työssäoppimispaikkojen määrä Oppisopimuskoulutuspaikkojen määrä
Terve kuntatalous	Toiminnan mitoittaminen talousraamia vastaavaksi	Suunnitellut toiminnot pystytään suorittamaan talousarvion mukaisesti	Toteutunut / ei toteutunut
Johtamisella hyvinvointia	Esimieskoulutukset ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen	Sairauspoissaolojen väheneminen kymmenellä prosentilla vuoden 2019 tasolta.	Toteutunut / ei toteutunut
Selkeä ja kustannustehokas konsernirakenne	Ateriapalveluiden tuotantotapamuutos toteuttamalla terveyskeskuksen keittiön saneeraus- ja laajennushanke	Uusien keittiötilojen käyttöönotto vuonna 2020	Toteutunut / ei toteutunut

4.9. RAKENNUSLAUTAKUNTA**4.9.1. RAKENNUSVALVONTA (192000)**

192000 Rakennusvalvonta	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	97 537	121 210	166 210	166 210	45 000	37,1
Menot	-207 820	-266 350	-322 060	-321 620	-55 270	20,8
Toimintakate	-110 283	-145 140	-155 850	-155 410	-10 270	7,1

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta edistää hyvän ympäristön ja kaupunkikuvan muodostumista sekä yhteiskunnan taloudellisen tuen tehokasta hyödyntämistä tuottamalla lain- ja oikeudenmukaiset sekä tasapuoliset julkiset rakennusvalvontapalvelut.

Rakennusvalvonta on myös sitoutunut myymään rakennustarkastajan työpanosta Multian ja Petäjäveden kunnille.

Rakennusvalvonta ylläpitää rakennus- ja huoneistorekisteriä, toimii kunnan asuntoviranomaisena, valmisteleo asuntorahastolta tulevan rahoituksen sekä päättää sen jaosta. Lisäksi rakennusvalvonta tuottaa rakennuslautakunnan toimistopalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös omaan toimivaltaan kuuluvien poikkeamislupa- ja suunnittelutarveratkaisujen myöntäminen sekä lausuntojen antaminen ELY- keskukselle. Rakennusvalvonta myöntää myös maisematyöluvat ja puunkaato- luvat.

Rakennuslautakunnan keskeisiin tehtäviin kuuluu mm. ympäristökatselmuksien suorittaminen sekä lausuntojen antaminen ja valitusten käsitteleminen.

Rakennusvalvonnan henkilöstö:

rakennustarkastaja	2,00
toimistotyöntekijä	2,00
yhteensä	4,00

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Keuruulaisille luvanhakijoille tarjotaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista hyvää palvelua	1. Rakennuslupa-, poikkeamislupa- ja suunnittelutarveluvat tehdään kuukauden kuluessa lupahakemuksen saapumisesta, ellei lisäselvitysten hankinta edellytä pitempää valmistelu-aikaa 2. Rakennuskatselmuksia pyritään suorittamaan kahden viikon kuluessa niiden pyytämistä	1. Lupien käsittelyajat 2. Katselmusten suoritusajat
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Rakennusten valmistumisen lupien voimassaolo-aikana	Rakennusvalvonta muistuttaa luvan hakijoita viimeistään 2 kk ennen luvan vanhenemista.	Muistutuskirjeiden lähetysten onnistuminen aikataulussa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Rakentajien ja yritysten nykyaikainen ja nopea palvelu	Poikkeamis-, suunnittelutarve-, ja maisematyöluvat skannataan sekä luodaan niille oma tietokanta vuoden 2020 aikana.	Tavoitteen toteutumisasi-
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Rakennus- ja huoneistorekisterin ajantasaistaminen	Kiinteistöinventointihanke valmiiksi mittausten osalta vuoden 2020 loppuun mennessä	Hankkeen valmiusaste vuoden 2020 jälkeen

**4.10. KEURUSSELÄN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU-
JAOSTO****4.10.1. YMPÄRISTÖN- JA TERVEYDENSUOJELU (194000)**

194000 Ympäristön- ja terveydensuojelu	TP 2018	TA 2019+ muutokset	TAE 2020 (Itk)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Tulot	1 275 407	1 331 390	1 368 600	1 368 600	37 210	2,8
Menot	-1 531 418	-1 641 100	-1 689 930	-1 687 180	-46 080	2,8
Toimintakate	-256 011	-309 710	-321 330	-318 580	-8 870	2,9

Toiminnan kuvaus

Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien yhteisen Keurusselän ympäristölautakunnan sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien yhteisen Keurusselän ympäristönsuojelijaoston isäntäkuntana toimii Keuruun kaupunki.

Ympäristölautakunnan tehtävänä on elinympäristöön vaikuttavin toimenpitein edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia. Lautakunta huolehtii kansanterveyslain (66/1972) 1 §:ssä ja terveyshuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä mainittujen lakien mukaisista ympäristöterveydenhuollolle määrätyistä tehtävistä Keuruun, Jämsän, Kuhmoisten, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kuntien osalta ja käyttää niissä lautakunnalle annettua päätösvaltaa.

Keurusselän ympäristönsuojelijaoston tehtävänä on edistää ympäristön säilymistä ekologisesti kestäväksi ja monimuotoiseksi ja siten turvata elinympäristön säilymistä terveellisenä, viihtyisenä ja virikkeellisenä. Ympäristönsuojelijaosto huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä säädetyistä tehtävistä toimialueensa Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien osalta ja käyttää niissä jaostolle annettua päätösvaltaa. Ympäristönsuojeluviranomainen on myös lainsäädännön mukainen kunnan maa-aineslupa- ja valvontaviranomainen.

Lautakunnan vastuulle kuuluu ympäristön- ja terveydensuojelun tulosalue. Ympäristönsuojelijaosto vastaa ympäristönsuojelun tulosyksiköstä.

Lautakunnan alaisuudessa toimii Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto, joka laskuttaa yhteistyökunnilta kuntien maksuosuuden asukaslukujen mukaisessa suhteessa lukuun ottamatta eläinlääkintää, jossa 25 % maksuosuudesta määräytyy kunnassa olevien maidontuotantotilojen lukumäärän perusteella.

Henkilöstö:

Ympäristöterveyspäällikkö	1	Valvontaeläinlääkäri	1
Ympäristönsuojelusihteeri	2	Toimistos sihteeri	1
Ympäristöterveystarkastaja	10	Toimistonhoitaja	1
Kaupungineläinlääkäri	7		

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Johtamisesta hyvinvointia	Maakunnan valvontayksiköiden yhteistoiminnan lisääminen	Valvontatyön yhdenmu-kaistaminen Keski-Suomen alueella	Tehty/ei tehty
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa, työllä lisää elinvoimaa	Maa-aines- ja ympäristölupahakemukset käsitellään kolmen kuukauden kuluessa asianmukaisen hakemuksen jättämisestä.	Kaikki lupahakemukset käsitellään kolmen kuukauden määräajassa, ellei ole erityistä perustetta käsitteilyajan pidentymiselle kuten pyydettyjen lausuntojen ja toiminnanharjoittajan vastineen viivästyminen.	Toteutunut/ei ole toteutunut
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Kaivoslahden linnustokunnostus yhteistyössä Keski-Suomen ely-keskuksen kanssa	Toteutunut	Toteutunut/ei ole toteutunut

4.11. KÄYTTÖTALOUSOSAN YHTEENVETO

		TA 2019 +muutokset	TA 2020	Muutos €	Muutos-%
100002	Tulot	27 499 270	27 473 260	-26 010	-0,1
KÄYTTÖTALOUS	Menot	-87 318 220	-87 822 750	-504 530	0,6
	Toim.kate	-59 818 950	-60 349 490	-530 540	0,9
110000	Tulot	35 000	0	-35 000	-100,0
Keskusvaalilautakunta	Menot	-33 550	-1 040	32 510	-96,9
	Toim.kate	1 450	-1 040	-2 490	-171,7
111000	Tulot	35 000	0	-35 000	-100,0
Vaalit	Menot	-33 550	-1 040	32 510	-96,9
	Toim.kate	1 450	-1 040	-2 490	-171,7
115000	Tulot	0	0	0	
Tarkastuslautakunta	Menot	-28 100	-28 130	-30	0,1
	Toim.kate	-28 100	-28 130	-30	0,1
115100	Tulot	0	0	0	
Tilintarkastus	Menot	-28 100	-28 130	-30	0,1
	Toim.kate	-28 100	-28 130	-30	0,1
120002	Tulot	9 406 800	9 037 050	-369 750	-3,9
Kaupunginhallitus	Menot	-12 856 240	-12 362 550	493 690	-3,8
	Toim.kate	-3 449 440	-3 325 500	123 940	-3,6
121000	Tulot	150	150	0	0,0
Valtuusto ja kaupunginhallitus	Menot	-624 550	-345 580	278 970	-44,7
	Toim.kate	-624 400	-345 430	278 970	-44,7
122000	Tulot	150 060	250 000	99 940	66,6
Kehittäminen	Menot	-797 030	-828 200	-31 170	3,9
	Toim.kate	-646 970	-578 200	68 770	-10,6
123000	Tulot	454 620	464 620	10 000	2,2
Talous- ja tietohallintopalvelut	Menot	-1 878 300	-1 915 890	-37 590	2,0
	Toim.kate	-1 423 680	-1 451 270	-27 590	1,9
124000	Tulot	352 010	352 010	0	0,0
Henkilöstöpalvelut	Menot	-901 710	-900 630	1 080	-0,1
	Toim.kate	-549 700	-548 620	1 080	-0,2
126000	Tulot	128 170	128 170	0	0,0
Muu keskushallinto ja varaukset	Menot	-231 690	-361 670	-129 980	56,1
	Toim.kate	-103 520	-233 500	-129 980	125,6
131000	Tulot	425 380	439 090	13 710	3,2
Maaseututoimen hallinto ja kehittäminen	Menot	-512 080	-523 710	-11 630	2,3
	Toim.kate	-86 700	-84 620	2 080	-2,4
133000	Tulot	7 619 570	7 136 040	-483 530	-6,3
Lomituspalvelut	Menot	-7 447 850	-7 022 580	425 270	-5,7
	Toim.kate	171 720	113 460	-58 260	-33,9
135000	Tulot	276 840	266 970	-9 870	-3,6
Kaavoituspalvelut	Menot	-463 030	-464 290	-1 260	0,3
	Toim.kate	-186 190	-197 320	-11 130	6,0

		TA 2019 +muutokset	TA 2020	Muutos €	Muutos-%
140003	Tulot	3 990 510	4 172 530	182 020	4,6
Perusturvalautakunta	Menot	-40 826 320	-41 242 290	-415 970	1,0
	Toim.kate	-36 835 810	-37 069 760	-233 950	0,6
141001	Tulot	760	760	0	0,0
Sosiaalitoimen hallinto	Menot	-172 730	-181 440	-8 710	5,0
	Toim.kate	-171 970	-180 680	-8 710	5,1
143001	Tulot	392 910	296 800	-96 110	-24,5
Sosiaalityö	Menot	-5 212 260	-5 418 600	-206 340	4,0
	Toim.kate	-4 819 350	-5 121 800	-302 450	6,3
143900	Tulot	670 440	672 990	2 550	0,4
Työllisyyspalvelut	Menot	-2 155 460	-2 184 820	-29 360	1,4
	Toim.kate	-1 485 020	-1 511 830	-26 810	1,8
144001	Tulot	2 823 650	3 099 230	275 580	9,8
Vanhuspalvelut	Menot	-11 219 040	-11 334 950	-115 910	1,0
	Toim.kate	-8 395 390	-8 235 720	159 670	-1,9
145000	Tulot	0	0	0	
Perusterveydenhoito	Menot	-9 625 230	-9 392 110	233 120	-2,4
	Toim.kate	-9 625 230	-9 392 110	233 120	-2,4
146000	Tulot	102 750	102 750	0	0,0
Erikoissairaanhoido	Menot	-12 441 600	-12 730 370	-288 770	2,3
	Toim.kate	-12 338 850	-12 627 620	-288 770	2,3
150002	Tulot	938 800	892 130	-46 670	-5,0
Sivistyslautakunta	Menot	-18 392 780	-18 567 930	-175 150	1,0
	Toim.kate	-17 453 980	-17 675 800	-221 820	1,3
151000	Tulot	500	500	0	0,0
Sivistystoimen hallinto	Menot	-353 900	-351 060	2 840	-0,8
	Toim.kate	-353 400	-350 560	2 840	-0,8
151100	Tulot	523 690	474 480	-49 210	-9,4
Varhaiskasvatus	Menot	-5 383 560	-5 504 360	-120 800	2,2
	Toim.kate	-4 859 870	-5 029 880	-170 010	3,5
152002	Tulot	246 560	249 560	3 000	1,2
Perusopetus	Menot	-10 085 110	-10 124 740	-39 630	0,4
	Toim.kate	-9 838 550	-9 875 180	-36 630	0,4
153001	Tulot	158 300	157 400	-900	-0,6
Koulutus	Menot	-1 840 280	-1 861 840	-21 560	1,2
	Toim.kate	-1 681 980	-1 704 440	-22 460	1,3
155000	Tulot	9 750	10 190	440	4,5
Kirjastopalvelut	Menot	-729 930	-725 930	4 000	-0,5
	Toim.kate	-720 180	-715 740	4 440	-0,6
160000	Tulot	244 360	245 650	1 290	0,5
Opistolautakunta	Menot	-1 276 400	-1 303 460	-27 060	2,1
	Toim.kate	-1 032 040	-1 057 810	-25 770	2,5
162000	Tulot	244 360	245 650	1 290	0,5
Opistot	Menot	-1 276 400	-1 303 460	-27 060	2,1
	Toim.kate	-1 032 040	-1 057 810	-25 770	2,5

		TA 2019 +muutokset	TA 2020	Muutos €	Muutos-%
170001	Tulot	414 180	414 180	0	0,0
Vapaa-ajan lautakunta	Menot	-2 033 610	-2 170 240	-136 630	6,7
	Toim.kate	-1 619 430	-1 756 060	-136 630	8,4
176000	Tulot	414 180	414 180	0	0,0
Vapaa-ajan palvelut	Menot	-2 033 610	-2 170 240	-136 630	6,7
	Toim.kate	-1 619 430	-1 756 060	-136 630	8,4
180000	Tulot	11 017 020	11 176 910	159 890	1,5
Tekninen lautakunta	Menot	-9 963 770	-10 138 310	-174 540	1,8
	Toim.kate	1 053 250	1 038 600	-14 650	-1,4
181000	Tulot	0	0	0	
Teknisen toimen johto	Menot	-196 090	-185 380	10 710	-5,5
	Toim.kate	-196 090	-185 380	10 710	-5,5
182000	Tulot	329 750	313 750	-16 000	-4,9
Kunnallistekniikka	Menot	-1 173 650	-1 312 160	-138 510	11,8
	Toim.kate	-843 900	-998 410	-154 510	18,3
183000	Tulot	6 978 080	7 317 670	339 590	4,9
Tilapalvelu	Menot	-4 272 690	-4 298 170	-25 480	0,6
	Toim.kate	2 705 390	3 019 500	314 110	11,6
185000	Tulot	0	0	0	
Pelastustoimi	Menot	-830 350	-870 450	-40 100	4,8
	Toim.kate	-830 350	-870 450	-40 100	4,8
186000	Tulot	3 709 190	3 545 490	-163 700	-4,4
Tukipalvelut	Menot	-3 490 990	-3 472 150	18 840	-0,5
	Toim.kate	218 200	73 340	-144 860	-66,4
190000	Tulot	121 210	166 210	45 000	37,1
Rakennuslautakunta	Menot	-266 350	-321 620	-55 270	20,8
	Toim.kate	-145 140	-155 410	-10 270	7,1
192000	Tulot	121 210	166 210	45 000	37,1
Rakennusvalvonta	Menot	-266 350	-321 620	-55 270	20,8
	Toim.kate	-145 140	-155 410	-10 270	7,1
193000	Tulot	1 331 390	1 368 600	37 210	2,8
Ympäristölautakunta	Menot	-1 641 100	-1 687 180	-46 080	2,8
	Toim.kate	-309 710	-318 580	-8 870	2,9
194000	Tulot	1 331 390	1 368 600	37 210	2,8
Ympäristön- ja terveydensuoj.	Menot	-1 641 100	-1 687 180	-46 080	2,8
	Toim.kate	-309 710	-318 580	-8 870	2,9

5. INVESTOINNIT 2020 ILMAN LIKELAITOKSIA

	Menot	Tulot	Netto	Sitovuustaso
KAUPUNKI ILMAN LIKELAITOKSIA	6 062 000	1 792 000	4 270 000	
KAUPUNGINHALLITUS	1 772 000	1 792 000	-20 000	
Irtain käyttöomaisuus	60 000	20 000	40 000	
ATK -laitteet ja -ohjelmistot	10 000	0	10 000	X
Kaavat	50 000	20 000	30 000	X
Kiinteä omaisuus	40 000	300 000	-260 000	X
Kiinteän omaisuuden hankinta ja myynti	40 000	300 000	-260 000	
Aineeton käyttöomaisuus	1 672 000	1 472 000	200 000	
Asuntojen myynti Val:lle	0	1 472 000	-1 472 000	X
Keulink Kiinteistöt Oy:n oman pääoman korotus	200 000	0	200 000	X
Val:n peruspääoman korotus	1 472 000	0	1 472 000	X
PERUSTURVALAUTAKUNTA	40 000	0	40 000	
Irtain käyttöomaisuus	40 000	0	40 000	X
Tarhiala hoitajakutsujärjestelmä	40 000	0	40 000	
SIVISTYSLAUTAKUNTA	110 000	0	110 000	
Irtain käyttöomaisuus	110 000	0	110 000	X
Koulujen kalustot ja ATK -laitteet	100 000	0	100 000	
Varhaiskasv. kalustot ja ATK -laitteet	10 000	0	10 000	
TEKNINEN LAUTAKUNTA	4 140 000	0	4 140 000	
Irtain käyttöomaisuus	550 000	0	550 000	
Tukipalvelut:	550 000	0	550 000	X
Keittiön ja siivouksen kalustoa	550 000	0	550 000	
Talonrakennus	3 010 000	0	3 010 000	
Tilapalvelu:	2 970 000	0	2 970 000	
Kaupungintalo, toimintojen uud.järjestely, suunnittelu	10 000	0	10 000	X
Terveyskeskus, keittiön saneeraus	2 660 000	0	2 660 000	X
Kunnossapitokorjaukset erillislistauksen mukaan	300 000	0	300 000	X
Vapaa-aikatoimi	40 000	0	40 000	X
Tervan pukutilat	40 000	0	40 000	
Muu käyttöomaisuus	580 000	0	580 000	
Kaavatiet ja liikennealueet:	480 000	0	480 000	X
Kaavakatujen perusparantaminen	380 000	0	380 000	
Kaavakatujen liikenneturvallisuuskohteet	10 000	0	10 000	
Kevyenliikenteenväylät	10 000	0	10 000	
Liikennemerkkiiudistus (tieliikennelaki)	20 000	0	20 000	
Katuvalot, liikuntapaikkavalot	60 000	0	60 000	
Yhteishankkeet ELY -keskus:	10 000	0	10 000	X
Kolhontie liikenneturvallisuus	10 000	0	10 000	
Ympäristötöyt:	90 000	0	90 000	X
Nyysänniemen alueen investoinnit	60 000	0	60 000	
Ympäristökohteet erillislistauksen mukaan	30 000	0	30 000	

6. RAHOITUS

Verotulot on arvioitu seuraavasti:

	2020	2019
Kunnallisvero	30 200 000	28 500 000
Yhteisövero	2 900 000	2 700 000
Kiinteistövero	2 400 000	2 400 000
Verotulot yhteensä	35 500 000	33 600 000

Verotuloarviot perustuvat seuraaviin veroprosentteihin:

	2020	2019
Tuloveroprosentti	21,50 %	21,50 %
Kiinteistövero:		
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %	1,00 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41 %	0,41 %
Muut asuinrakennukset	1,00 %	1,00 %
Yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,00 %	0,00 %

Verotulojen arvioinnissa on hyödynnetty Kuntaliiton veroennustekehikkoa

Valtionosuudet on arvioitu seuraavasti:

Valtionosuudet on arvioitu syyskuussa 2019 käytettävissä olevien arvioiden perusteella.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuotot koostuvat antolainojen koroista ja korkokulut ottolainojen koroista. Liikelaitosten lainojen korot näkyvät jatkossa liikelaitosten sisäisinä korkokuluina, kaupungin ulkoisina korkokuluina ja kaupungin sisäisinä korkotuottoina.

Muut rahoitustuotot ja –kulut

Muut rahoitustuotot koostuvat lähinnä osingoista ja takausprovisioista.

7. TULOSLASKELMA 2020 ILMAN LIKELAITOKSIA

MI. sisäiset erät	TP 2018 €	TA 2019+ muutokset €	TA 2020 €	Muutos 2020/2019	
				€	%
Toimintatuotot:					
Myyntituotot	14 230 526	14 385 490	14 120 190	-265 300	-1,8
Maksutuotot	5 057 114	4 955 440	4 948 850	-6 590	-0,1
Tuet ja avustukset	1 290 236	1 021 810	967 960	-53 850	-5,3
Muut toimintatuotot	7 523 426	7 136 530	7 436 260	299 730	4,2
Toimintatuotot yhteensä	28 101 302	27 499 270	27 473 260	-26 010	-0,1
Toimintakulut:					
Henkilöstökulut	-36 088 208	-36 344 280	-36 586 340	-242 060	0,7
Palvelujen ostot	-36 255 528	-36 489 300	-36 782 680	-293 380	0,8
Aineet ja tarvikkeet	-4 675 626	-4 519 660	-4 534 550	-14 890	0,3
Avustukset	-3 945 389	-4 460 070	-4 143 140	316 930	-7,1
Muut toimintakulut	-5 320 930	-5 504 910	-5 776 040	-271 130	4,9
Toimintakulut yhteensä	-86 285 681	-87 318 220	-87 822 750	-504 530	0,6
Toimintakate	-58 184 379	-59 818 950	-60 349 490	-530 540	0,9
Verotulot	34 273 310	33 600 000	35 500 000	1 900 000	5,7
Valtionosuudet	27 326 561	27 500 000	28 938 000	1 438 000	5,2
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	38 752	44 000	65 570	21 570	49,0
Muut rahoitustuotot	440 248	467 040	567 040	100 000	21,4
Korkokulut	-80 992	-120 000	-193 000	-73 000	60,8
Muut rahoituskulut	-79 046	-25 000	-25 000	0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	318 962	366 040	414 610	48 570	13,3
Vuosikate	3 734 454	1 647 090	4 503 120	2 856 030	173,4
Poistot ja arvonalentumiset	-3 952 304	-4 200 000	-4 200 000	0	0,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-217 850	-2 552 910	303 120	2 856 030	-111,9

8. RAHOITUSLASKELMA 2020 ILMAN LIKELAITOKSIA

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	%
Toiminnan rahavirta	3 164 918	1 647 090	4 503 120	2 856 030	173,4
Vuosikate	3 734 454	1 647 090	4 503 120	2 856 030	173,4
Satunnaiset erät	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-569 536	0	0	0	
Investointien rahavirta	-1 670 805	-1 680 000	-4 270 000	-2 590 000	154,2
Investointimenot	-2 645 816	-2 060 000	-6 062 000	-4 002 000	194,3
Rahoitusosuudet investointeihin	35 867	0	20 000	20 000	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	939 144	380 000	1 772 000	1 392 000	366,3
Muut investointitulot	0	0	0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 494 113	-32 910	233 120	266 030	-808,4
Rahoituksen rahavirta:					
Antolainauksen muutokset	26 790	-44 400	-569 400	-525 000	1 182,4
Antolainojen lisäykset	-400 000	-400 000	-925 000	-525 000	
Antolainojen vähennykset	426 790	355 600	355 600	0	0,0
Lainakannan muutokset	-1 663 918	-300 000	-200 000	100 000	-33,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500 000	1 650 000	10 000 000	8 350 000	506,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 763 918	-2 200 000	-3 500 000	-1 300 000	59,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	600 000	250 000	-6 700 000	-6 950 000	
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 213 249	0	200 000	200 000	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-423 879	-344 400	-569 400	-225 000	65,3
Rahavarojen muutos	1 070 234	-377 310	-336 280	41 030	-10,9

9. LIIKELAITOSTEN SITOVAT ERÄT

Kuntalain 120 §:n mukaan kunnan liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kunnan talousarviossa ovat

- 1) kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle
- 2) korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta
- 3) kunnan toiminta-avustus kunnan liikelaitokselle

Käytännössä tämä tarkoittaa sietä, että valtuusto päättää kunnan talousarviossa seuraavista liikelaitoksiin liittyvistä eristä:

- 1) peruspääoman lisäys tai vähennys
- 2) kunnan ja liikelaitosten välisten lainojen muutokset
- 3) liikelaitosten maksama korvaus kunnan sijoittamasta peruspääomasta
- 4) liikelaitoksen maksama korko kunnan myöntämästä sisäisistä lainoista

Kun valtuusto on kunnan talousarviossa hyväksynyt em. sitovat erät, liikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion.

Liikelaitoksia sitovat erät Keuruun kaupungin talousarviossa:

	Keuruun Vesi liikelaitos	Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos
Kaupungin myöntämän lainan lisäys	625 000	300 000
Kaupungin myöntämän lainan vähennys	0	355 600
Peruspääoman korotus *)		1 472 000
Korvaus peruspääomasta	127 840	4 200
Kaupungin myöntämien lainojen korot	20 000	33 000

*) peruspääoman korotuksella rahoitetaan asuntojen osto kaupungilta

10. LIIKELAITOSTEN TALOUSARVIOT

10.1. KEURUUN VESI LIIKELAITOS

Toiminnan kuvaus

Vesilaitos on kuntalain mukainen liikelaitos. Liikelaitoksen johtokunnan valitsee kaupunginhallitus ja se toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisena. Johtokunnassa on viisi jäsentä ja esittelijänä toimii vesihuolto-päällikkö.

Vesilaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan vedenhankintaan ja viemäröintiin liittyvät palvelut liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos kehittää omaa toimintaansa yhdyskunnan muun kehityksen asettamien vaatimusten mukaisesti, sitoutuen ottamaan kaikessa toiminnassaan huomioon ympäristöasiat jatkuvan kehittämisen periaatteella.

Vesilaitoksen ylläpito-, investointi-, suunnittelu- ja rakennuttamistehtävissä on yhteensä seitsemän vakituista ja yksi määräaikainen henkilö.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Vesijohtoverkoston toimintavarmuuden parantaminen	Putkirikkojen väheneminen. Mittaamattoman veden määrän vähentyminen.	Enintään kaksi (2) runkojohdon putkirikkoa vuodessa.
Viemäriverkoston toimintavarmuuden parantaminen.	Viemäritukosten vähentäminen.	Enintään kahdeksan (8) runkoviemärin tukosta vuodessa.
Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen	Talousarvio	Valtuuston asettamat tavoitteet.

Keskeiset talousluvut:

Keuruun Vesi liikelaitos	TP 2018	TA 2019	TAE 2020 (hall.kunta)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Liikevaihto	1 954 819	1 919 680	2 078 300	2 078 300	158 620	8,3
Liikelylijäämä	423 243	214 720	166 860	166 860	-47 860	-22,3
Toimintakate	909 043	714 720	777 060	777 060	62 340	8,7
Poistot	-485 800	-500 000	-610 200	-610 200	-110 200	22,0
Rahoituskulut netto	-34 416	-77 840	-142 840	-142 840	-65 000	83,5
Ylijäämä	348 826	136 880	24 020	24 020	-112 860	-82,5
Nettoinvestoinnit	433 399	3 920 000	1 260 000	1 260 000	-2 660 000	-67,9

Tuloslaskelma 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020/2019	
				€	%
Liikevaihto	1 954 819	1 919 680	2 078 300	158 620	8,3
Varastojen lisäys (+)/vähennys(-)	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	5 591	0	0	0	
Liiketoiminnan muut tuotot	-264	0	0	0	
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	
Materiaalit ja palvelut				0	
Aineet ja tarvikkeet	-342 765	-417 250	-477 120	-59 870	14,3
Palvelujen ostot	-274 980	-288 460	-349 710	-61 250	21,2
Henkilöstökulut	-399 407	-467 720	-441 380	26 340	-5,6
Poistot ja arvonalentumiset	-485 800	-500 000	-610 200	-110 200	22,0
Liiketoiminnan muut kulut	-33 952	-31 530	-33 030	-1 500	4,8
Liikelylijäämä/alijäämä	423 243	214 720	166 860	-47 860	-22,3
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	48 600	45 000	0	-45 000	-100,0
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	0	
Muut rahoitustuotot	4 831	5 000	5 000	0	0,0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	-20 000	-20 000	
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	
Korvaus peruspääomasta	-127 842	-127 840	-127 840	0	0,0
Muut rahoituskulut	-5	0	0	0	
Ylijäämä (alijäämä ennen satunnaisia eriä)	348 826	136 880	24 020	-112 860	-82,5
Satunnaiset tuotot ja kulut:					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	
Ylijäämä ennen varauksia	348 826	136 880	24 020	-112 860	-82,5
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	0	0	0	0	
Vapaaehtoisten varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	
Tilikauden yli- tai alijäämä	348 826	136 880	24 020	-112 860	-82,5

Investoinnit 2020-2023

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
KEURUUN VESI LIKELAITOS	1 260	0	1 260	200	0	200	760	0	760	520	0	520
Muu käyttöomaisuus	1 260	0	1 260	200	0	200	760	0	760	520	0	520
Vesilaitos:	90	0	90	100	0	100	390	0	390	250	0	250
Huoltokirjaohjelman hankinta	10	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoston laajennus, uudet alueet	10	0	10	10	0	10	300	0	300	200	0	200
Verkoston saneeraus	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Etäluettava vesimittarijärjestelmä	20	0	20	40	0	40	40	0	40	0	0	0
Viemärlaitos:	1 170	0	1 170	100	0	100	370	0	370	270	0	270
Jaakonsuon jv-puhdistamon saneeraus	1 100	0	1 100	20	0	20	0	0	0	0	0	0
Jv-pumppaamot, saneeraus	10	0	10	20	0	20	20	0	20	20	0	20
Verkoston saneeraus	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Verkoston laajennus, uudet alueet	10	0	10	10	0	10	300	0	300	200	0	200

Rahoituslaskelma 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus	834 626	636 880	634 220	-2 660	-0,4
Liikelylijäämä	423 243	214 720	166 860	-47 860	-22,3
Poistot ja arvonalentumiset	485 800	500 000	610 200	110 200	22,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-74 416	-77 840	-142 840	-65 000	83,5
Satunnaiset erät	0	0	0	0	
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	
Investointien rahavirta	-1 598 025	-3 920 000	-1 260 000	2 660 000	-67,9
Investointimenot	-1 598 025	-3 920 000	-1 260 000	2 660 000	-67,9
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0	0	0	0	
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	-763 399	-3 283 120	-625 780	2 657 340	-80,9
Rahoitustoiminnan kassavirta:					
Lainakannan muutokset	0	0	625 000	625 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	625 000	625 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	461 293	2 050 000	0	-2 050 000	-100,0
				0	
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	461 293	2 050 000	625 000	-1 425 000	-69,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	-302 105	-1 233 120	-780	1 232 340	

10.2. KEURUUN VUOKRA-ASUNNOT LIIKELAITOS**Toiminnan kuvaus**

Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos hallinnoi ja ylläpitää omistamiaan ARA ja vapaarahoitteisia vuokrataloja sekä Keuruun kaupungin omistamia yksittäisiä asunto-osakkeita. Vuokrattavien asuntojen yhteismäärä on noin 363 kpl. Vuokra-asunnot on tarkoitettu kunnan asukkaille. Liikelaitos toimii myös kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Arava- ja korkotukivuokra-asuntojen asukasvalintojen valvojana.

Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitoksessa työskentelee kaksi henkilöä; asuntosihteri sekä asuntopäällikkö. Liikelaitosta johtaa 5-jäseninen johtokunta, jonka valitsee kaupunginhallitus ja se toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisena. Johtokunnan esittelijänä ja liikelaitoksen johtajana toimii asuntopäällikkö.

Liikelaitos toimii liiketaloudellisia periaatteita noudattaen ja rahoittaa toimintansa toiminnasta saatavilla tuloilla.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Str. päämäärä	Toimenpide	Tavoite	Arviointitapa
Hyvinvoinnista veto- ja pitovoimaa	Vuokra-asumisen laadun parantaminen kiinteistöjä ja huoneistoja peruskorjamalla	Peruskorjataan 10-15 asuntoa vuosittain.	Lukumäärä
Terve kuntatalous	Vajaakäytöllä olevista huonokuntoisista rakennuksista luovutaan joko myymällä tai purkamalla.	Käyttöaste 88 %	Tilinpäätös
Työllä lisää elinvoimaa	Yritysten, Keulinkin ja vuokra-asuntojen välisen yhteistyön tiivistäminen	Vuokra-asuntotarjonnalla voidaan auttaa yrityksiä rekrytoimaan uutta työvoimaa.	Yritysten kanssa solmitut vuokrasopimukset

Keskeiset talousluvut:

Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos	TP 2018	TA 2019	TAE 2020 (hall.kunta)	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	€	%
Liikevaihto	2 123 229	2 103 710	1 977 930	1 977 930	-125 780	-6,0
Liikeliijäämä	22 222	59 040	49 420	49 420	-9 620	-16,3
Toimintakate	487 556	479 040	489 420	489 420	10 380	2,2
Poistot	-465 335	-420 000	-440 000	-440 000	-20 000	4,8
Rahoituskulut netto	-29 089	-38 770	-36 200	-36 200	2 570	-6,6
Ylijäämä	-6 867	20 270	13 220	13 220	-7 050	-34,8
Nettoinvestoinnit	523 555	400 000	1 872 000	1 872 000	1 472 000	368,0

Vuoden 2020 investointeihin sisältyy asunto-osakkeiden siirto kaupungilta liikelaitokselle, 1.472.000 €

Tuloslaskelma 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020/2019	
				€	%
Liikevaihto	2 123 229	2 103 710	1 977 930	-125 780	-6,0
Varastojen lisäys (+)/vähennys(-)	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	774	0	0	0	
Materiaalit ja palvelut					
Aineet ja tarvikkeet	-501 452	-490 800	-549 300	-58 500	11,9
Palvelujen ostot	-592 248	-660 770	-529 170	131 600	-19,9
Henkilöstökulut	-140 448	-120 800	-120 440	360	-0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-465 335	-420 000	-440 000	-20 000	4,8
Liiketoiminnan muut kulut	-402 298	-352 300	-289 600	62 700	-17,8
Liikeylijäämä/alijäämä	22 222	59 040	49 420	-9 620	-16,3
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	0	0	0	0	
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	0	
Muut rahoitustuotot	9 472	7 000	7 000	0	
Kunnalle maksetut korkokulut	-34 357	-41 570	-33 000	8 570	-20,6
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	
Korvaus peruspääomasta	-4 205	-4 200	-4 200	0	
Muut rahoituskulut	0	0	-6 000	-6 000	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-6 868	20 270	13 220	-7 050	-34,8
Satunnaiset tuotot ja kulut:					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	
Ylijäämä ennen varauksia	-6 868	20 270	13 220	-7 050	-34,8
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	0	0	0	0	
Vapaaehtoisten varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	
Tilikauden yli- tai alijäämä	-6 868	20 270	13 220	-7 050	-34,8

Investoinnit 2020-2023

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
KEURUUN VUOKRA-ASUNNOT LIIKELAITOS	1 872	0	1 872	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Talonrakennus	400	0	400	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Peruskorjausvaraus	400	0	400	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Aineeton käyttöomaisuus	1 472	0	1 472	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Asuntojen osto kaupungilta (sisäinen)	1 472	0	1 472	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Rahoituslaskelma 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
				€	%
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus	458 467	440 270	453 220	12 950	2,9
Liikeliiketoiminta	22 222	59 040	49 420	-9 620	-16,3
Poistot ja arvonalentumiset	465 335	420 000	440 000	20 000	4,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-29 089	-38 770	-36 200	2 570	-6,6
Satunnaiset erät	0	0	0	0	
Muut tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	0	
Investoinnit	-523 555	-400 000	-1 872 000	-1 472 000	368,0
Investointimenot	-628 555	-400 000	-1 872 000	-1 472 000	368,0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	105 000	0	0	0	
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	-65 088	40 270	-1 418 780	-1 459 050	-3 623,2
Rahoitustoiminnan kassavirta:					
Lainakannan muutokset	73 210	44 400	-55 600	-100 000	-225,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	400 000	400 000	300 000	-100 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-426 790	-355 600	-355 600	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100 000	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0	0	1 472 000	1 472 000	
Muut maksuvalmiuden muutokset	24 678	0	0	0	
				0	
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	97 888	44 400	1 416 400	1 372 000	3 090,1
Vaikutus maksuvalmiuteen	32 799	84 670	-2 380	-87 050	-102,8

11. TULOSLASKELMA 2020, LIKELAITOKSET MUKAAN LUKIEN

Ml. sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/2020	
	€	€	€	€	%
Toimintatuotot:					
Myyntituotot	16 332 003	16 449 370	16 342 490	-106 880	-0,6
Maksutuotot	5 057 114	4 955 440	4 948 850	-6 590	-0,1
Tuet ja avustukset	1 291 421	1 021 810	967 960	-53 850	-5,3
Muut toimintatuotot	9 504 913	9 096 040	9 270 190	174 150	1,9
Toimintatuotot yhteensä	32 185 450	31 522 660	31 529 490	6 830	0,0
Toimintakulut:					
Henkilöstökulut	-36 628 063	-36 932 800	-37 148 160	-215 360	0,6
Palvelujen ostot	-37 122 756	-37 438 530	-37 661 560	-223 030	0,6
Aineet ja tarvikkeet	-5 519 843	-5 427 710	-5 560 970	-133 260	2,5
Avustukset	-3 945 389	-4 460 070	-4 143 140	316 930	-7,1
Muut toimintakulut	-5 757 179	-5 888 740	-6 098 670	-209 930	3,6
Toimintakulut yhteensä	-88 973 230	-90 147 850	-90 612 500	-464 650	0,5
Toimintakate	-56 787 780	-58 625 190	-59 083 010	-457 820	0,8
Verotulot	34 273 310	33 600 000	35 500 000	1 900 000	5,7
Valtionosuudet	27 326 561	27 500 000	28 938 000	1 438 000	5,2
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	87 352	89 000	65 570	-23 430	-26,3
Muut rahoitustuotot	454 551	479 040	579 040	100 000	20,9
Korkokulut	-115 349	-161 570	-246 000	-84 430	52,3
Muut rahoituskulut	-211 098	-157 040	-163 040	-6 000	3,8
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	215 457	249 430	235 570	-13 860	-5,6
Vuosikate	5 027 548	2 724 240	5 590 560	2 866 320	105,2
Poistot ja arvonalentumiset	-4 903 439	-5 120 000	-5 250 200	-130 200	2,5
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	124 109	-2 395 760	340 360	2 736 120	-114,2

12. LIKELAITOSTEN VAIKUTUS TULOSLASKELMAAN 2020

	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Keuruun Vesi liikelaitos	Vuokra- asunnot liikelaitos	Sisäiset rahoitustuotot ja -kulut	Kaupunki ml. liike- laitokset
Toimintatuotot:					
Myyntituotot	14 120 190	2 078 300	144 000		16 342 490
Maksutuotot	4 948 850	0	0		4 948 850
Tuet ja avustukset	967 960	0	0		967 960
Muut toimintatuotot	7 436 260	0	1 833 930		9 270 190
Toimintatuotot yhteensä	27 473 260	2 078 300	1 977 930	0	31 529 490
Toimintakulut:					
Henkilöstökulut	-36 586 340	-441 380	-120 440		-37 148 160
Palvelujen ostot	-36 782 680	-349 710	-529 170		-37 661 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 534 550	-477 120	-549 300		-5 560 970
Avustukset	-4 143 140	0	0		-4 143 140
Muut toimintakulut	-5 776 040	-33 030	-289 600		-6 098 670
Toimintakulut yhteensä	-87 822 750	-1 301 240	-1 488 510	0	-90 612 500
Toimintakate	-60 349 490	777 060	489 420	0	-59 083 010
Verotulot	35 500 000	0	0		35 500 000
Valtionosuudet	28 938 000	0	0		28 938 000
Korkotuotot	65 570	0	0	33 000	32 570
Muut rahoitustuotot	567 040	5 000	7 000	138 040	441 000
Korkokulut	-193 000	-20 000	-33 000	-33 000	-213 000
Muut rahoituskulut	-25 000	-127 840	-10 200	-138 040	-25 000
Vuosikate	4 503 120	634 220	453 220	0	5 590 560
Poistot ja arvonalennukset	-4 200 000	-610 200	-440 000		-5 250 200
Tilikauden yli-/alijäämä	303 120	24 020	13 220	0	340 360

13. RAHOITUSLASKELMA 2020, LIKELAITOKSET MUKAAN LUKIEN

Ulkoiset erät	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2019=>2020	
	€	€	€	€	%
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	6 621 288	2 724 240	5 590 560	2 866 320	105,2
Vuosikate	6 709 241	2 724 240	5 590 560	2 866 320	105,2
Satunnaiset erät	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-87 953	0	0	0	
Investointien rahavirta	-5 170 580	-6 000 000	-5 930 000	70 000	-1,2
Investointimenot	-5 391 897	-6 380 000	-6 250 000	130 000	-2,0
Rahoitusosuudet investointeihin	53 469	0	20 000	20 000	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	167 848	380 000	300 000	-80 000	-21,1
Muut investointitulot	0	0	0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 450 708	-3 275 760	-339 440	2 936 320	-89,6
Rahoituksen rahavirta:					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	
Antolainojen vähennykset	0	0	0	0	
Lainakannan muutokset	1 417 144	1 750 000	-200 000	-1 950 000	-111,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	1 650 000	10 000 000	8 350 000	506,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 582 856	-2 200 000	-3 500 000	-1 300 000	59,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000	2 300 000	-6 700 000	-9 000 000	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 631 241	0	200 000	200 000	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-214 097	1 750 000	0	-1 750 000	-100,0
Rahavarojen muutos	1 236 611	-1 525 760	-339 440	1 186 320	-77,8

14. LIKELAITOSTEN VAIKUTUS RAHOITUSLASKELMAAN 2020

	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Keuruun Vesi liikelaitos	Vuokra- asunnot liikelaitos	Sisäiset invest. ja lainat	Kaupunki ml. liike- laitokset
<i>Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta</i>					
Tulorahoitus	4 503 120	634 220	453 220	0	5 590 560
Vuosikate	4 503 120	634 220	453 220		5 590 560
Satunnaiset erät	0	0	0		0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0		0
Investoinnit ja omaisuuden myyntitulot					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 270 000	-1 260 000	-1 872 000	-1 472 000	-5 930 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-6 062 000	-1 260 000	-1 872 000	-2 944 000	-6 250 000
Rahoitusosuudet investointeihin	20 000	0	0		20 000
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 772 000	0	0	1 472 000	300 000
Muut investointitulot	0	0	0		0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	233 120	-625 780	-1 418 780	-1 472 000	-339 440
<i>Rahoitustoiminta:</i>					
Antolainaus toiminnan muutokset	-569 400	0	0	-569 400	0
Antolainasaamisten lisäykset	-925 000	0	0	-925 000	0
Antolainasaamisten vähennykset	355 600	0	0	355 600	0
Lainakannan muutokset	-200 000	625 000	-55 600	569 400	-200 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	625 000	300 000	925 000	10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 500 000	0	-355 600	-355 600	-3 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 700 000	0	0		-6 700 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	200 000	0	0		200 000
Oman pääoman muutokset	0	0	1 472 000	1 472 000	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-569 400	625 000	1 416 400	1 472 000	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-336 280	-780	-2 380	0	-339 440

15. TALOUSSUUNNITELMA 2020-2023**15.1. TULOSLASKELMA 2020-2023 (ml. liikelaitokset ja sisäiset erät)**

1.000 €	TA 2020 €	TS 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	Kausi yht. €	Muutosprosentit		
						20/21	21/22	22/23
Toimintatuotot:								
Myyntituotot	16 342	16 500	16 500	16 600	65 942	1,0	0,0	0,6
Maksutuotot	4 949	5 100	5 100	5 200	20 349	3,1	0,0	2,0
Tuet ja avustukset	968	1 000	1 000	1 000	3 968	3,3	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	9 270	9 400	9 400	9 400	37 470	1,4	0,0	0,0
Toimintatuotot yhteensä	31 529	32 000	32 000	32 200	127 729	1,5	0,0	0,6
Toimintakulut:								
Henkilöstökulut	-37 148	-37 500	-37 900	-38 400	-150 948	0,9	1,1	1,3
Palvelujen ostot	-37 662	-38 500	-39 300	-40 000	-155 462	2,2	2,1	1,8
Aineet ja tarvikkeet	-5 561	-5 600	-5 600	-5 700	-22 461	0,7	0,0	1,8
Avustukset	-4 143	-4 100	-4 100	-4 200	-16 543	-1,0	0,0	2,4
Muut toimintakulut	-6 099	-6 200	-6 200	-6 300	-24 799	1,7	0,0	1,6
Toimintakulut yhteensä	-90 613	-91 900	-93 100	-94 600	-370 213	1,4	1,3	1,6
Toimintakate	-59 083	-59 900	-61 100	-62 400	-242 483	1,4	2,0	2,1
Verotulot								
Verotulot	35 500	36 300	36 800	37 500	146 100	2,3	1,4	1,9
Valtionosuudet	28 938	29 300	29 600	30 000	117 838	1,3	1,0	1,4
Rahoitustuotot ja -kulut:								
Korkotuotot	66	130	130	130	456	0,0	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	579	600	600	600	2 379	3,6	0,0	0,0
Korkokulut	-246	-300	-300	-300	-1 146	22,0	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	-163	-150	-150	-150	-613	-8,0	0,0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	236	280	280	280	1 076	18,9	0,0	0,0
Vuosikate	5 621	5 980	5 580	5 380	22 531	7,0	-6,7	-3,6
Poistot ja arvonalennukset								
Poistot ja arvonalennukset	-5 250	-5 200	-5 200	-5 200	-20 850	-1,0	0,0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0			
Tilikauden ylijäämä	340	780	380	180	1 680	129,2	-51,3	-52,6

Taseen ylijäämä:

Kertynyt ylijäämä 31.12.2018	9 078
Talousarvion 2019 ylijäämä	-2 396
Taloussuunnitelman 2020-2023 ylijäämä	1 680
Kertynyt ylijäämä 31.12.2023	8 362

15.2. INVESTOINTISUUNNITELMA 2020-2023

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
KAUPUNKI ILMAN LIKELAITOKSIA	6 062	1 792	4 270	5 035	115	4 920	3 477	40	3 437	3 393	40	3 353
KAUPUNGINHALLITUS	1 572	1 792	-220	185	100	85	130	40	90	570	40	530
Irtain käyttöomaisuus	60	20	40	145	0	145	90	0	90	480	0	480
Kaupungintalon kalusto	0	0	0	0	0	0	10	0	10	400	0	400
ATK -laitteet ja -ohjelmistot	10	0	10	50	0	50	10	0	10	10	0	10
GPS -mittauslaitteet	0	0	0	25	0	25	0	0	0	0	0	0
Kaavat	50	20	30	70	0	70	70	0	70	70	0	70
Kiinteä omaisuus	40	300	-260	40	100	-60	40	40	0	40	40	0
Kiinteän omaisuuden hankinta ja myynti	40	300	-260	40	100	-60	40	40	0	40	40	0
Aineeton käyttöomaisuus	1 672	1 472	200	0	0	0	0	0	0	50	0	50
Osakkeiden osto ja merkintä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	50
Asuntojen myynti Val:lle	0	1 472	-1 472	0	0	0	0	0	0	50	0	50
Keulink Kiinteistöt Oy:n oman pääoman korotus	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Val:n peruspääoman korotus	1 472	0	1 472	0	0	0	0	0	0	50	0	50
PERUSTURVALAUTAKUNTA	40	0	40	110	0	110	172	0	172	323	0	323
Irtain käyttöomaisuus	40	0	40	110	0	110	172	0	172	323	0	323
Tarhiala hoitajakutsujärjestelmä	40	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
APTJ hankinta sosiaalitoimen osuus	0	0	0	110	0	110	172	0	172	323	0	323
SIVISTYSLAUTAKUNTA	110	0	110	160	0	160	150	0	150	150	0	150
Irtain käyttöomaisuus	110	0	110	160	0	160	150	0	150	150	0	150
Koulujen kalustot ja ATK -laitteet	100	0	100	140	0	140	130	0	130	130	0	130
Varhaiskasv. kalustot ja ATK -laitteet	10	0	10	20	0	20	20	0	20	20	0	20
VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	0	0	0	50	15	35	0	0	0	0	0	0
Irtain käyttöomaisuus	0	0	0	50	15	35	0	0	0	0	0	0
Traktori	0	0	0	50	15	35	0	0	0	0	0	0

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	4 140	0	4 140	4 530	0	4 530	3 025	0	3 025	2 350	0	2 350
Irtain käyttöomaisuus	550	0	550	620	0	620	70	0	70	50	0	50
Tukipalvelut:	550	0	550	450	0	450	50	0	50	30	0	30
Keittiön ja siivouksen kalustoa	550	0	550	450	0	450	50	0	50	30	0	30
Kunnallistekniikka:	0	0	0	170	0	170	20	0	20	20	0	20
Ympäristönhoitokone	0	0	0	150	0	150	0	0	0	0	0	0
Ruohonleikkuri, päältä ajettava	0	0	0	0	0	0	20	0	20	0	0	0
Huoltoauton vaihto	0	0	0	20	0	20	0	0	0	20	0	20
Talonrakennus	3 010	0	3 010	1 760	0	1 760	470	0	470	420	0	420
Tilapalvelu:	2 970	0	2 970	1 330	0	1 330	380	0	380	300	0	300
Kaupungintalo, toimintojen uud.järjestely, suunnittelu	10	0	10	100	0	100	50	0	50	0	0	0
Terveyskeskus, keittiön saneeraus	2 660	0	2 660	900	0	900	0	0	0	0	0	0
Jakelukeittiöiden saneerauksia	0	0	0	30	0	30	30	0	30	0	0	0
Kunnossapitokorjaukset erillislistauksen mukaan	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300
Perusturva:	0	0	0	310	0	310	90	0	90	120	0	120
Lehtiniemi kuntotutkimuksen mukaiset korjaukset	0	0	0	100	0	100	40	0	40	60	0	60
Terv.kesk. kuntotutkimuksen mukaiset työt	0	0	0	150	0	150	50	0	50	60	0	60
Metsätähti, jäähdytys ilmastointiin	0	0	0	60	0	60	0	0	0	0	0	0
Sivistystoimi:	0	0	0	120	0	120	0	0	0	0	0	0
Hpm alakoulu, tekniikan siirto pvk/asunto	0	0	0	120	0	120	0	0	0	0	0	0
Vapaa-aikatoimi	40	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervan pukutilat	40	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muu käyttöomaisuus	580	0	580	2 120	0	2 120	2 435	0	2 435	1 830	0	1 830
Kaavatiet ja liikennealueet:	480	0	480	1 130	0	1 130	2 100	0	2 100	1 500	0	1 500
Kaavakatujen perusrantaminen	380	0	380	800	0	800	600	0	600	700	0	700
Uudet asuntokatu-kohteet	0	0	0	50	0	50	1 200	0	1 200	500	0	500
Kaavakatujen liikenneturvallisuuskohteet	10	0	10	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Kevyenliikenteenväylät	10	0	10	100	0	100	120	0	120	150	0	150
Liikennemerkk uudistus (tieliikennelaki)	20	0	20	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Katuvalot, liikuntapaikkavalot	60	0	60	80	0	80	80	0	80	50	0	50
Yhteishankkeet ELY -keskus:	10	0	10	200	0	200	200	0	200	200	0	200
Kolhontie liikenneturvallisuus	10	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keuruuntie ja liittymähankkeet	0	0	0	200	0	200	200	0	200	200	0	200
Ympäristötyöt:	90	0	90	790	0	790	135	0	135	130	0	130
Talvisalo, maa-ainesten käsittelyalue	0	0	0	0	0	0	20	0	20	50	0	50
Keuruun urheilukentän perusrantaminen	0	0	0	700	0	700	20	0	20	0	0	0
Nyysänniemen alueen investoinnit	60	0	60	10	0	10	15	0	15	0	0	0
Ympäristökohteet erillislistauksen mukaan	30	0	30	80	0	80	80	0	80	80	0	80
Aineeton käyttöomaisuus	0	0	0	30	0	30	50	0	50	50	0	50
Vesiosuuskunnat	0	0	0	20	0	20	40	0	40	40	0	40
Yksityisteiden siltojen peruskorjausavustus	0	0	0	10	0	10	10	0	10	10	0	10

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
KEURUUN VESI LIIKELAITOS	1 260	0	1 260	200	0	200	760	0	760	520	0	520
Muu käyttöomaisuus	1 260	0	1 260	200	0	200	760	0	760	520	0	520
Vesilaitos:	90	0	90	100	0	100	390	0	390	250	0	250
Huoltokirjaohjelman hankinta	10	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoston laajennus, uudet alueet	10	0	10	10	0	10	300	0	300	200	0	200
Verkoston saneeraus	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Etäluettava vesimittarijärjestelmä	20	0	20	40	0	40	40	0	40	0	0	0
Viemärlaitos:	1 170	0	1 170	100	0	100	370	0	370	270	0	270
Jaakonsuon jv-puhdistamon saneeraus	1 100	0	1 100	20	0	20	0	0	0	0	0	0
Jv-pumppaamot, saneeraus	10	0	10	20	0	20	20	0	20	20	0	20
Verkoston saneeraus	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
Verkoston laajennus, uudet alueet	10	0	10	10	0	10	300	0	300	200	0	200

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
KEURUUN VUOKRA-ASUNNOT LIIKELAITOS	1 872	0	1 872	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Talonrakennus	400	0	400	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Peruskorjausvaraus	400	0	400	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Aineeton käyttöomaisuus	1 472	0	1 472	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Asuntojen osto kaupungilta (sisäinen)	1 472	0	1 472	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.000 €	2020			2021			2022			2023		
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto
INVESTOINNIT YHTEENSÄ ML. LIIKELAIT.	9 194	1 792	7 402	5 635	115	5 520	4 637	40	4 597	4 313	40	4 273
ULKOISET INVEST. ML. LIIKELAITOKSET	6 250	320	5 930	5 635	115	5 520	4 637	40	4 597	4 313	40	4 273

15.3. RAHOITUSLASKELMA 2020-2023

1.000 €	TA 2020 €	TS 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus	5 591	5 980	5 580	5 380
Vuosikate	5 591	5 980	5 580	5 380
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-5 930	-5 520	-4 597	-4 273
Investointimenot	-6 250	-5 635	-4 637	-4 313
Rahoitusosuudet investointeihin	20	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	300	115	40	40
Muut investointitulot	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-339	460	983	1 107
Rahoituksen rahavirta:				
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	-200	-500	-1 000	-1 100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	4 000	4 000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 700	-1 000	-1 500	-1 600
Muut maksuvalmiuden muutokset	200	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	0	-500	-1 000	-1 100
Rahavarojen muutos	-339	-40	-17	7

16. LAINANOTTOVALTUUDET 2020**Hallintosäännön määräykset**

Hallintosäännön mukaan kaupunginjohtaja päättää talousarviolainojen ottamisesta valtuuston hyväksymien rajojen puitteissa. Liikelayosten (Keuruun Vesi liikelaitos ja Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos) johtokunnat päättävät lainanotosta valtuuston hyväksymien rajojen puitteissa.

Talousarvioon merkitty lainanotto ja lyhennykset (pitkäaikaiset lainat):

	Lainanotto	Lyhennykset	Lainamäärän muutos
Kaupungin ulkoiset lainat	10 000 000	-3 500 000	6 500 000
Liikelayosten sisäiset lainat kaupungilta:			
Keuruun Vesi liikelaitos	625 000	0	625 000
Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos	300 000	-355 600	-55 600

Kaupunginjohtajan lainanottovaltuutus (ulkoiset lainat):

Kaupunginjohtajan lainanottovaltuutus vuodelle 2020 on	10 000 000 €
---	---------------------

Kaupunginjohtajalla on oikeus ylittää em. lainanottovaltuutus siltä osin kuin talousarviolainojen lyhennykset ylittävät talousarvioon merkityn määrän 3 500 000 €

Vuokra-asunnot liikelaitoksen johtokunnan lainanottovaltuutus (kaupungin sisäiset lainat):

Vuokra-asunnot liikelaitoksen johtokunnan lainanottovaltuutus (koskee kaupungin sisäisiä lainoja) vuodelle 2020 on	300 000 €
---	------------------

Vuokra-asunnot liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus ylittää em. lainanottovaltuutus siltä osin kuin talousarviolainojen lyhennykset ylittävät talousarvioon merkityn määrän 355 600 €

Keuruun vesi liikelaitoksen johtokunnan lainanottovaltuutus (kaupungin sisäiset lainat):

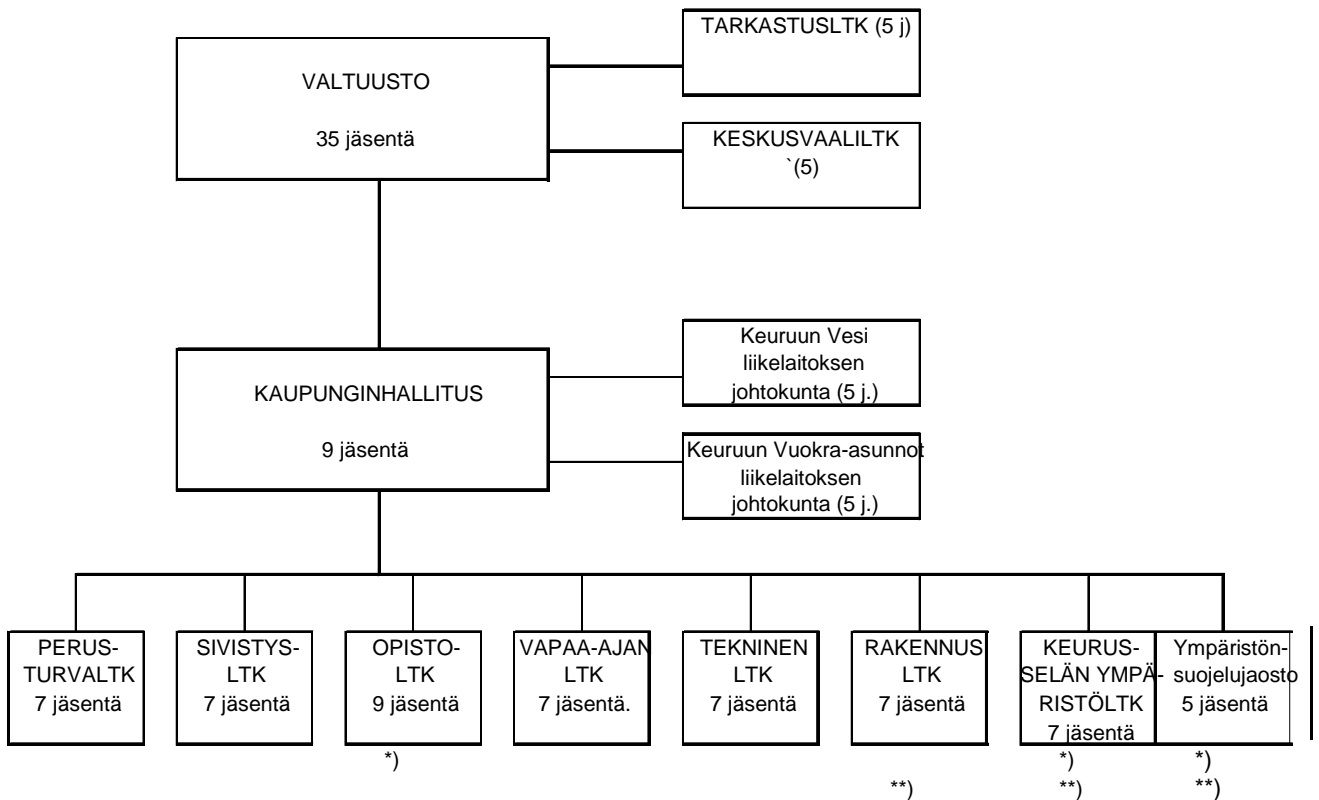
Vesilaitoksen johtokunnan lainanottovaltuutus (koskee kaupungin sisäisiä lainoja) vuodelle 2020 on	625 000 €
---	------------------

---

17. KÄYTTÖTALOUSOSAN TULOSALUEET 2020

Toimielimet	Tulosalueet
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kaupunginhallitus	Valtuusto ja kaupunginhallitus Kehittäminen Talous- ja tietohallintopalvelut Henkilöstöpalvelut Muu keskushallinto ja varaukset Maaseututoimen hallinto ja kehittäminen Lomituspalvelut Kaavoituspalvelut
Perusturvalautakunta	Sosiaalitoimen hallinto Sosiaalityö Työllisyyspalvelut Kotipalvelu ja vanhustyö Perusterveydenhoito Erikoissairaanhoido
Sivistyslautakunta	Sivistystoimen hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus Koulutus Kirjastopalvelut
Opistolautakunta	Opistot
Vapaa-ajan lautakunta	Vapaa-ajan palvelut
Tekninen lautakunta	Teknisen toimen johto Kunnallistekniikka Tilapalvelu Pelastustoimi Tukipalvelut
Rakennuslautakunta	Rakennusvalvonnan hallinto Rakennusvalvonta
Keurusselän ympäristölautakunta	Ympäristön- ja terveydensuojelu

18. KEURUUN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO 2020

---

19. KEURUU-KONSERNI

19.1. KONSERNIN KUVAUS

Kuntakonserni koostuu seuraavista yhteisöistä:

- kunta (emoyhteisö)
- ne tytäryhtiöt, joista kunta omistaa enemmistön tai joissa kunnalla on muuten määräysvalta
- kuntayhtymät, joihin kunta kuuluu

Konserniyhteisöjen luvut yhdistellään tilinpäätöksessä konsernitilinpäätökseksi siten, että luvut lasketaan yhteen ja niistä eliminoidaan konserniyhteisöjen keskinäiset liiketapahtumat, omistukset, saamiset ja velat. Tytäryhtiöiden luvut huomioidaan sellaisinaan, mutta kuntayhtymien luvut vain kunnan omistussuuden suhteessa. Konserniyhteisöjä ei yhdistellä talousarviossa.

Keuruu-konserni koostuu emoyhteisön (Keuruun kaupunki ml. liikelaitokset) lisäksi seuraavista yhteisöistä:

Tytäryhtiöt:

- Keuruun Sähkö Oy (konserni), omistusosuus 64,2 %
- Kehittämisyhtiö Keulink Oy, omistusosuus 98,9 %
- Keulink Kiinteistöt Oy, omistusosuus 100,0 %
- Kiinteistö Oy Kurkihaka, omistusosuus 100,0 %
- Asunto Oy Korpiruoho, omistusosuus 100,0 %
- Asunto Oy Puskuri, omistusosuus 100,0 %
- Keuruun Jäähalli Oy, omistusosuus 46,7 % (kaupungilla määräysvalta yhtiöjärjestyksen perusteella)

Kuntayhtymät:

- Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, omistusosuus 4,7 %
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, omistusosuus 3,3 %
- Sastamalan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä, omistusosuus 3,1 %
- Keski-Suomen liitto, omistusosuus 3,7 %

19.2. TYTÄRYHTEISÖJEN KUVAUS JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Keuruun Sähkö Oy (konserni)

Keuruun Sähkö Oy-konserni on Keski-Suomessa toimiva energia-alan monitoimiyritys. Konsernin muodostavat vuonna 1915 perustettu Keuruun Sähkö Oy ja sen kokonaan omistamat Keuruun Lämpövoima Oy ja Radiki Oy. Konsernin henkilöstömäärä on noin 55.

Keuruun kaupunki omistaa Keuruun Sähkö Oy:n osakekannasta 64,2 %

Taloustavoite:

- vuodelta 2019 jaettava osinko 321.000. € (100 €/osake)

Kehittämissyhtiö Keulink Oy

Kehittämissyhtiö Keulink Oy on Keuruun kaupungin, Multian kunnan ja 25 paikallisen yrityksen omistama elinkeinoyhtiö. Keuruun kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 98,9 %.

Kehittämissyhtiöön liittyviä tavoitteita on kuvattu myös kehittäminen-tulosalueen toiminnallisissa tavoitteissa (kohta 4.3.2.)

Yhtiö palvelee Keuruun ja Multian yrityksiä ja yrittäjäksi aikovia kaikissa yrityksen elinkaaren vaiheissa.

Taloustavoite:

- tilikauden tulos vähintään nolla

Keulink Kiinteistöt Oy

Keulink Kiinteistöt Oy on kokonaan Keuruun kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Sen tehtävänä on rakentaa, ostaa ja myydä sekä hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja huoneistoja vuokrattavaksi.

Taloustavoite:

- tilikauden tulos vähintään nolla siten, että poistot huomioidaan verotuksessa hyväksyttävien poistojen mukaan

Muut tytäryhteisöt:

Taloustavoite:

- tilikauden tulos vähintään nolla